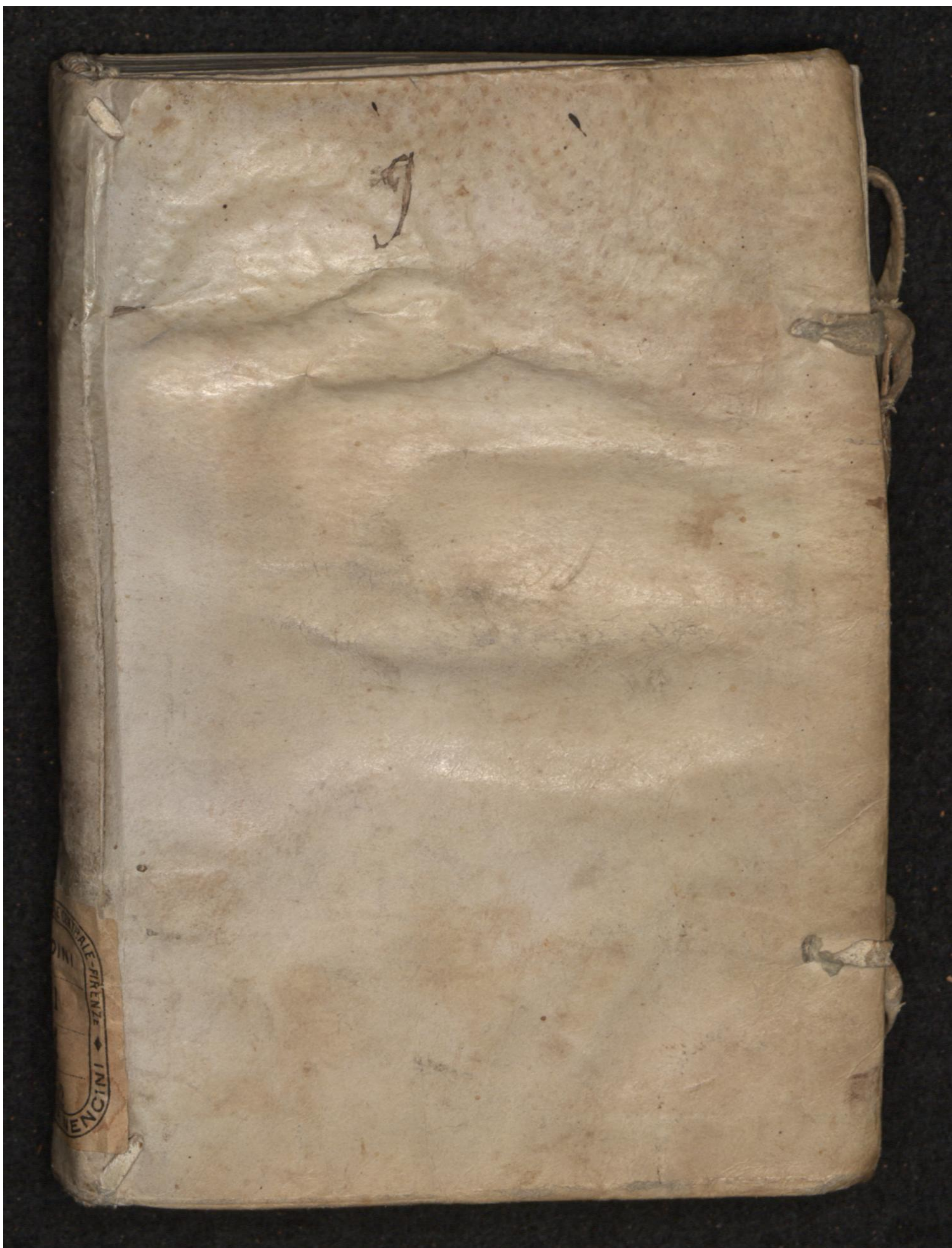
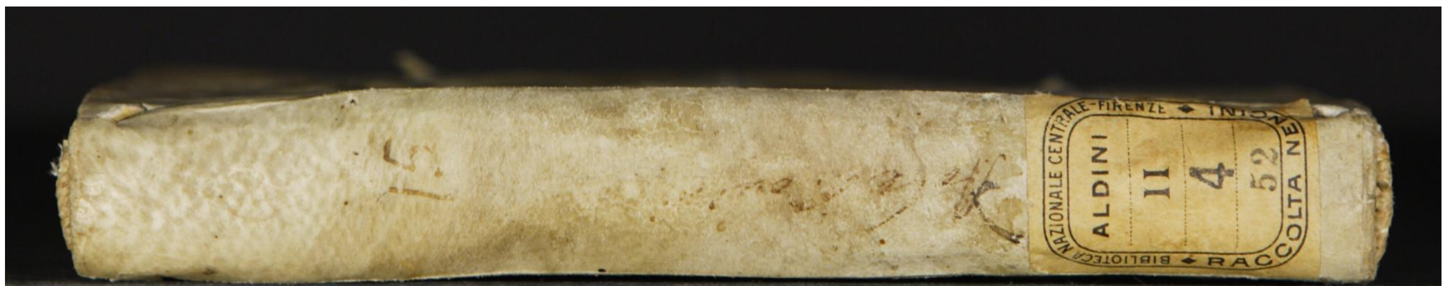
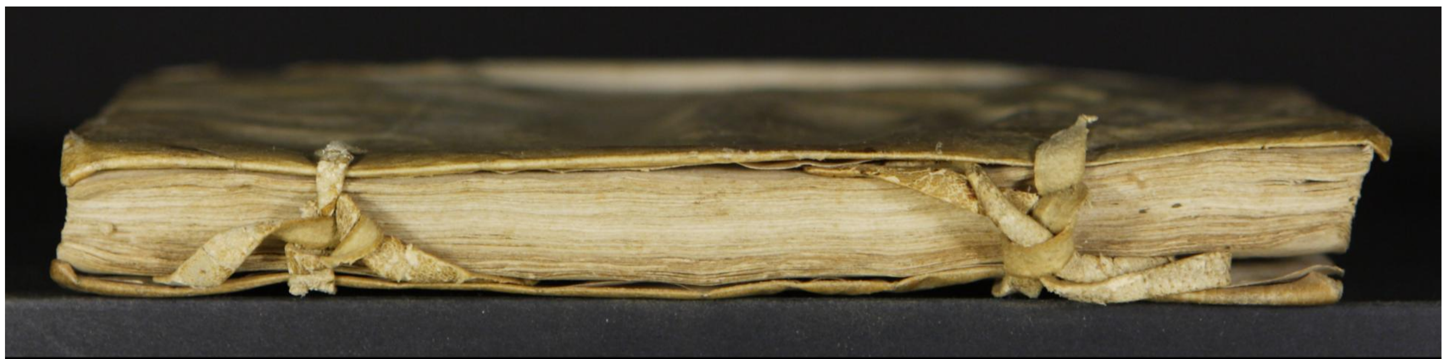

ALDINI
II
4
52
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE-FIRENZE
RACCOLTA

BIBLIOTECA

Ex Libris Joannis Nencini
1874

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE-FIRENZE
ALDINI
II
4
52
RACCOLTA NENCINI

Doml. J. M. Ritter Capt. 2—15

H
P
ET A
fic
His acc
v

HEROIDVM EPISTOLAE

P. Ouidij Naſonis.

ET AVLI SABINI RESPONſiones, cum Guidonis Morillonii Argumentis, ac Scholiis.

His acceſſerunt Io. Baptiſtæ Egnatii obſeruationes.

Ex Bibliotheca Aldina.

VENETIIS, M D LXXXIII.

CLA

MERIT
laurea

ut una ear
neret; reli
plo monem
debere; u
que prisc
tarem,
ingratum
tem aliq
nè obru
rioribu
xarem
Hero
multip
bus c
cus) q
puto ,
melliti

CLARISS. VIRO FRANCISCO GAMPOGI RAVLDO,

MERITA SACRATISSIMARVM LEGVM laurea decorato, musisq; politioribus ornatissimo, Guido Morillonius, cum omni obseruantia S. D.

ETERES illi, quorum auctoritas cum sapientia ad hæc nostra usque tempora prouecta est, Francisce nobilium eruditissime, non minus doctè, quàm eleganter treis Gratias (quas Græci χάριτες *uocant) ita depingebant, ut una earum, ueluti à nobis profecta, auersam faciem teneret; reliquæ uerò duæ nos aspicerent. quo quidem exemplo monemur, accepti beneficii nunquam immemores esse debere; uerùm illud aliquo cum fœnore rependere. ego itaque priscos æmulabundus, cùm attentiuscule mecum pensitarem, quantum in me tua benignitas contulisset, ne id in ingratum proiecisse uidearis, exigua compensatione, ut saltem aliquo argumento animum nostrum, tuis beneficiis penè obrutum, tantillum leuare constitui. iccirco cùm superioribus diebus à Dialecticorum mæandris mentem relaxarem, sacrum illud musarum diuersorium repetens, in Heroidas illas Ouidianas fortè incidi, dii boni quàm multiplici eruditione refertas, quàm lepidissimis salibus concinnatas. Omne tulit punctum (ut inquit Flaccus) qui miscuit utile dulci. quod quidem aut nemo, ut puto, aut noster hic Naso est assecutus: qui ita seria mellitis figmentis, figmenta seriis miscet, ut satis nescias,*

 scias,

ſcias , pluſne utilitatis , aut uoluptatis præſeferat . quod cùm nonunquam egregiè ſecerit , in epiſtolis præſertim ſingulari quodam modo mihi feciſſe uidetur . uerùm enimuero ſeu temporum iniuria , ſeu (quod uerius crediderim) librariorum incuria , tam multiiugis mendis , tam monſtroſis erroribus ſcatebant , ut nemo , quantumuis mitis , in ipſo ſtatim lumine non ſtomacharetur . quare me operępretium facturum exiſtimabam, ſi illas noſtras aſteriſcis , tranſuerſo calamo , illinerem , atque ut emendatiores , examinatiores , libratioresque haberentur , elaborarem . etſi onus ſupra uires , malebam tamen audentior uideri , quàm manſuetioribus muſis ſtupore , atque marcore ſqualentibus , pro noſtra uirili operam non pręſtare . quapropter curaui illas non tantum terſas emunctasque reddere , uerùm etiam noſtris argumentis , crebrisque in marginibus annotatiunculis , nouitiis litterarum tyrunculis peruias reddere. ut ſi quid nobis ob id deberent, tibi tanquam auctori gratulabunt animo acceptum referrent . Accipe igitur uir circunſpectiſſime haſce quantulaſcunque ingenioli noſtri primitias , quas tibi liberaliſſimo patrono dedico . res eſt leuiuſcula ; nec inficior ; uerùm (ut Plinianis uerbis utar) & diis lacte ruſtici , multæque gentes ſupplicant ; & mola tantùm ſalſa litant , qui non habent tura . quidquid id ſit , dii faxint , ut ſit meæ erga te obſeruantiæ pignus ſempiternum . Vale præſidium & dulce decus meum , Guidonemq; tuum in eorum numero adſcribito , qui te colunt & uenerantur .

Etymo-

Etymologia huius vocabuli, Heros.

QVoniam Nasonis Epistolæ Heroides inscribuntur; non alienum à proposito uisum est huius uerbi Heros etymologiam; siue significatum prælibare. Audiatur itaque diuus Augustinus, copiosissimè docens, quid sint Heroes lib. 10. de Ciuitate Dei, his uerbis: Nomen Heroum à Iunone dicitur tractum, quòd Grecè Iuno Hera appellatur: & ideo nescio quis filius eius secundum Græcorum fabulas Heros fuit nuncupatus: hoc uidelicet mysticum significante fabula, quòd aer Iunoni deputatur. ubi uolunt Heroas cum Dæmonibus habitare, quo nomine appellant alicuius meriti animas defunctorum. Idem in 7. Inter Lunæ gyrum nimborum ac uentorum cacumina aerias esse animas, sed eas animo, non oculis uideri, & uocari Heroas & Lares & Genios. Trimegistus quoque auctor est, Heroas, habitare inter aeris purissimam partem supra nos & terram, ubi nullus est nebulis locus. Minimè pretereundum est id, quod Martianus Capella tradit in Nuptiis Philologiæ, Heroas uidelicet ab Hera, quę terra dicitur, esse nuncupatos. Hinc Heroides fœminę clariores, quales sunt Heroum uxores & filiæ. Ex his igitur liquidò claret, quid sint Heroes, & unde dicantur.

Poetę intentio, & quid frugis afferant Heroidum Epistolę; nec non cui parti philosophię debeant supponi.

PVblius Ouidius Naso Sulmonensis, ingenii ubertate, & uerborum copia, teste Fabio, Latinos poetas

longè pręcellens, hoc in artificiosissimo op ere cum quodam diuino ingenii sui calore pię & fidelis uxoris officium, ni fallor ostendere intendit, narrando diuersos amoris affectus, ut illas, quę caste, & quę impudicè suos maritos amant, apertè noscamus. in aliis enim casti amoris pietatem extollit: in aliis uerò libidines, atque incontinentissimos amoris ęstus subinde taxat. itaq; (ut duas pro reliquis accipiamus) Penelopes castitatem ad imitationem, Phædrę uerò incestum amorem ad detestationem proponit. propterea opus istud non immeritò morali philosophię (quam Gręci Ethicen uocant) supponi debet, quandoquidem & mores hominum, & uitia docet, non enim aliud nobis illę amantium quærimonię, lamentationes, ultimęq; desperationes clamitant, quàm ut suis exemplis cautiores effecti, uetitos indecentesque amores diuitemus. & profectò quamuis Ouidius in nullis aliis uoluminibus amoris affectus ardentius expresserit, quàm in epistolis: nulla tamen lubricitas, nullaq; lasciuia (si modò ęquum sortiatur interpretem) inuenitur. contextus autem humilis, atque facilis, ut pote elegiaco carmini peculiaris, nec propterea minus florentissimus. nemo est enim usque adeo languidus usque adeo ieiunus, qui non aliquid deliciarum, atque argutiarum illinc hauriat. nullus insuper tam frigidis præcordiis, cui non se offerant fecunda ad excogitandum adminicula. Denique non existimo aliquem tam ceruicosum, tamq; durum, qui minima epistolarum pręlecta, non statim concipiat similis conscribendæ copiosissimam farriginem. quod planè percipiet, qui Heroidas uigilantiori studio coluerit.

IOAN-

IOAN. BAPTISTAE EGNATII Teneti in Heroidas Ouidii, Sappho, & Ibin, Obſeruationes.

EX PENELOPE.

Iue quis Antilochum , Ex Politiani Miſcellaneis hoc expendito .

Hic lacer admiſſos. Quis non uidet, Admiſſos equos , Hectoris laceri legendum ? cùm uox ea , admiſſos, celerem Ouidio , Valerio , & reliquis ſignificet , magno eorum errore qui amiſſos legunt . Ouid. certè ipſe in Faſtis , Et celer admiſſis labitur annus equis . & item , Hanc quondam Cytherea diem properantius ire iuſsit , & admiſſos præcipitauit equos . & in Phyllide, Et ſacer ad miſſas exigit Hebrus aquas . quin & Valerius de Fuluio , Admiſſo , inquit , equo , Theanum contendit . quę uox inde uidetur eſſe ducta , quòd adiunctis equis celerius iter conficimus .

Rettulit & ferro Rhœſumq; Dolonaq; cæſos .

Mirum eſt, cùm adeò pateant Heroides Ouidianę, hactenus ſyllabam claudicantem in hoc uerſu non animaduerſam , cùm Dolon ubique primam corripiat . ut ,

Auſum eadam quæ nos Phrygia de gente Dolona .

Quare addenda fuit dictio , q; . Hom κ .

ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι δόλων εὐμήδεος υἱός .

Quid tibi Piſandrum , Polybumq; , Medontaq; dirum, et hic etiam addenda copula fuit , cùm Medon & ipſe corripiat primam.

EX PHILLIDE.

Tornusq; Procuſtes. Non, Procuſtes, ut ἀπὸ τοῦ προκρούειν, id eſt, impellendo ueniat.

Creſſa relicta. Alii omnes, puella: nos ex manuſcriptis codicibus, Creſſa relicta, emendauimus: in quo uerbo & grauius πάθος eſſe uidetur, & acrior Phyllidos accuſatio.

EX BRISEIDE.

Bis ſex aſſueti. Omnes alii codices, bis ſeptem: nos ex Homerica Rhapſodia, bis ſex: in qua Phœnix ſic Achillem alloquitur:

αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.

Inter Achæidas longè pulcherrima matres.

Mirum uideri poteſt uerſum hunc, cùm tamen hactenus claudicarit, non eſſe etiam ab his, qui doctiſſimos ſe putant, animaduerſum, cùm hactenus aut corruptè legerint, aut corruptius emendarint. nos, Achæiadas, non refragante Græcorum ueterum forma & uſu, quadrante etiam ſyllaba, emendamus, nec neſcio ab Achęa ἀχαιὶς deduci. quod uel ipſe Hom. Rhapſodia probet.

Τῶ πέπονες κάκ' ἐλέγχε' ἀχαιίαδες οὐκ ἔτ' ἀχαιοί.

qui tamen uerſus admonere negligentiſſimum quenque poterat, carmen Ouidianum non ita legi poſſe. quare ſyllaba non repugnante, Achęiadas leges ut apud Theocritum emendatis codicibus in Helenę Epithalamio.

ἦδε ἀχαιιάδων γαῖαν πατεῖ, οὐδ' ἐμὶ ἄλλα.

Callimacus in Delon,

ἀλλ' οὔτ' ἀχαιίδες μιν ἀκηρυνήσαντο πόληες.

Sed de hac nominum forma in Sapphus epistola plura, cùm de lapsu eorum, qui non minus docti, quàm diligentes uideri uolunt, agetur.

EX PHAEDRA.

Eleleides actæ. Omnes ad hanc diem eleides, in quo nescias utrum magis accuses negligentiam hominum, an inscitiam, an potius utrunque. quis enim non uideat uersum, si Eleides leges, subsultare? Iam Bacchi nomen Eleleus, non Eleus erat: quod Ouidii auctoritas Metamorphoseos sexto probet,

Nyctileus, Eleleusq; parens.

Quod nomen Appollinis etiam esse Macrobius prodidit, dictũq; illud, ἀπὸ τοῦ ἑλίττεσθαι περὶ τὴν γῆν, quod æterno scilicet meatu circa terram uolui uideatur. iam Euripides,

ἥλιος θοαῖς ἵπποισιν εἱλίσσων φλόγα [sic: printed σθένος] πολλοῦ πυρός.

nec uera minus Empedocles de illo,

οὖν ἐκ ἑλίσθεὶ μέγαν οὐρανὸν ἀμφιπολεύει.

Siue igitur à uolutione huiuscemodi siue ab Elele bacchantium uoce, (nam etiam à sonis Bacchum dixere & Bromium, & Iacchum) siue & ipse, qui & Apollo sit, ratione illa perpetua dictus Eleleus est, unde Eleleides quoq; factę sunt, aliter uersus legi nequaqnam possit.

EX OENONE.

Depressa est humili cana pruina casa. Sunt qui defensa legunt, qua ratione dixit Virg. defendere teneras myrtus à frigore, & defendere frigus tectis, ut Gellius etiam ex Quadrigarii Annalibus obseruauit.

Ad fontem Xanti uersa recurret aqua. Iam illud prouerbium Græcis usurpatum frequens innuit, dubio procul,

procul, quod illi ἄνω ποταμῶν. Ex Euripidis iambico in Medea, ſic enim chorus,

ἄνω ποσαμῶν χαροῦσι πάγαι

Vnde etiam Horatius, Quis neget arduis Pronos relabi poſſe riuos, montibus, & Tyberim reuerti? Cicero quoque in epiſtolis ad Atticum, principio tantùm Greci uerſus uſus, adagii huius meminit.

Polydamanta roga. Ex imitatione Homerica & hic, & alibi, ne ſyllaba ſubſultet, legimus Pulydamanta, quemadmodum & pulypus, licèt alii Polidamanta, & Polypum, ut ſit ω mega ſcribere malint.

Ipſe repertor opis uacas pauiſſe Phæreas,
Fertur. Calimacus diuerſam ab alii cauſſam ſeruitii canit, cùm ſcilicet Admeto Apollinem ſeruiſſe prodat, quòd adoleſcentis amore captus eſſet, atque ad emerendum eius amorem gregem ab eo paſtum.

EX HYPSIPHILE.

Non hęc Aeſonides, ſed filia Phaſis Aete. Dubitaui ſæpe antea quę maximè probabilis eſſet huius carminis lectio. an hęc ipſa, quam ipſi reliquimus, an quam alii ſubſtituere, Phaſias Aetæ legentes, cum hic, tum in Medea, ut Aetam byſyllabum fecerint. Ego ut contractionem illam malè etiam ab his ſcriptam non actenus legere memini, ſic malim triſyllabum ſeruare, ut diphthongus illa corripiatur, ſequenti uocali: quod & Gręcis & Latinis noſtris eſt peculiare, in duabus ſcilicet dictionibus: cum una enim terminatur diphthongo, & ſubſequens à uocali incipiat, corripitur diphtongus, natura præcedens alioqui longa. ut, Inſulę Ionio, ne Græca item; &, Ilio alto, &, Pelio Oſſam

ſed

sed & in eadem dictione Virgilius, cùm dixit, Sudibusue præustis, diphtongum corripuit. quin & ipse Ouidius in Metamorphoseos septimo, Quos ubi uiderunt preacutæ cuspidis hastas. tametsi sunt, qui legant, peracute. Verum hoc Ausonii nullus inuertere possit, cùm ille in Protreptico ad nepotem scribens, hoc uersu ita laudat, Te præeunte nepos modulata poemata Flacci. Adde quòd uix legas, nisi memoria me deficit, Aetam bisyllabum. nam ille Ouidii uersiculus ita legitur in uetustis codicibus, Dissimilemque animum subiit Aeeta relictus, & paulò pòst Ouidius, Cùm rapido fallax Aeetias igni Imponit purum laticem. & Medea, Non erat Aeetes, ad quem despecta ueniret. & iterum, non senis Aeetæ regia Lemnos erat.

EX DIDONE.

Pœnas uiolate Sichei. sunt qui, Sichæo, malint.

Mille procis placui, qui me coiere frequentes,

Videndum an desit, in, præpositio, uel quid simile, ut in me coiere, legas.

Sceptraq; sacra tene. Alii, sceptra sacrata: nobis uetus lectio displicere non potest: & alioqui codices omnes manuscripti ita habent.

Nec steterunt. Ea forma, qua Virg. Steteruntq; comæ. & Terentius, emerunt.

Certius ibis. Sunt qui serius malint.

EX HERMIONE.

Si te iam tangit Oreste. Alii pia tangit, alii nunc.

Induit illa patrem. Accuratius obseruandum cen-

seo

seo, quid illud uerbum induit, sibi hic uelit. nam interpretes ganniunt.

Diffundimus iram. Et hinc facilè apparet, diffusiones dierum esse legendas apud iurisconsultos & Gellium non diffisiones. quod quibusdam placuit, ut improbè faciant, qui immutare ueteres lectiones audeant.

Quà duo porrectus longè freta distinet Isthmos,

Vecta peregrinis Hippodamia rotis. Duo sunt aduertenda, & quod malè codices omnes habent, detinet, cùm distinet dubio procul legendum sit: quod quiuis uel mediocriter doctus aduertat: & quid sit illud quòd externas rotas in Hippodamia hic dicat Ouidius. Nos rem eruditis etiam non paucis ignotam breui explicabimus, ex Pindaro in primis, & Apollonio, qui cum interpretibus suis prodidere, Hippodamiam inter cursu certabant, esse uectam: unde & hoc in loco peregrinas rotas Pelopis currum intellexit, quo donatus ille à Neptuno est in amoris olim compensationem.

EX DEIANEIRA.

Se tibi pax terræ. Alii codices, pars terræ, habebant. nos ex manuscriptis codicibus pax restituimus.

Theutrantia turba, non, Thestitia, aut, Thespica, legendum esse, facit cùm illud à Politiano inuentum, tum etiam quod Stephanus Theutrantem patrem facit à quo Thetrantia turba iure Thespiades appellatæ.

Vna recens crimen refertur adultere. Nos, syllaba refragante, quandoq; Referetur, nunc uerò diligentius examinatare, defertur legendum censemus; quòd propriè id

id uerbi significatum sit, unde & delatores: sed & codex unus manuscriptus, defertur, habuit.

Inter Ionicas. Alii Mæonias inter, reclamante codicum fide, ex quorum auctoritate lectionem ita restituendam admonere lectorem uoluimus.

Scilicet immanes elisis faucibus hydros,
Infantem & caudis inuoluisse manum.

Multis erroribus uersiculi hi duo fœdati antea erant, qui tamen ita restituendi, uti arbitror, fuerant: sit tamen hoc integrum lecturis.

Quodq; inter leuumq; latus, dextrumq; lacertum. Habitum compressi ab Hercule Antæi his uerbis expressit Ouidius, ut malè emendasse uideri possint, qui leuumque latus, læuumq; lacertum, legerint.

EX ARIADNE.

Semisepulta. Codices omnes semisopita præferunt, reclamante tamen syllaba nam sopire semper primam producit, ut apud hunc ipsum infrà Medea: Quæ me non posum, potui sopire draconem; & Hypermnestra, Dum petis amplexus, sopitaq; brachia iactas. Tametsi sopor corripiat, quare semisepulta libentius eodem sensu legerim.

Nec facta luisses, emendauimus, cum hactenus omnes codices nullo sensu, tulisses, haberent.

EX MEDEA.

At tibi Colchorum. Alii, Vt, legunt: sed quo sensu, ipsi uiderint.

Cur unquam Colchi. Quis non uideat hoc totum ex principio Medeæ Ennianæ deductum? ancilla enim Medeæ apud Euripidem, et ex nostris Ennium, sic fermè

cœpit

cœpit. uersus autem notiores sunt, quam ut à me sint huic loco inserendi: odiosa enim omnis ostentatio, presertim ubi magnitudo rei non excuset.

Excipit hospitio iuuenes Aeeta relictos. Et in hoc uersu addidere quidam, Pater, ut bisyllabum Aeta facerent, cùm tamen trisyllabum sit, ut paulò post in eundem hunc sensum: Dixerat Aeetes. Adde quòd malè etiam scripserint, dum Oetam scribunt: sic enim montis est nomen.

Vt uidi, ut perii. Alii, Et uidi, & perii: mihi ex Theocriti & Virgilii imitatione hoc probabilius est uisum, magisq; poeticum.

Hęc animum & quota pars etiam mouere puellæ Pudendo errore addiderant, & legerant omnes possent mouere, qui non uidebant saltem obstare syllabę quantitatem, si mouere perpetuum facerent modum. quare nos ex perpetuo perfectum fecimus, sensu, & syllaba quadrante.

Aut nos Scylla rapax. quid est quòd Scyllæ meminerit, quæ adeunda illis ex Ponto redeuntibus nequaquã erat? an errore muliebri, & animi mœrore quid dicat, nescit? an Ouidius id innuit: Argonautas mari iactatos, quod Græci etiam poetæ quidam cecinere, ad Africę litus appulisse, ut uel inuiti Scyllæ Charybdisq; uortices subierint?

At subitò nostras ut Hymen cantatus ad aures.
Quid alii senserint in hoc uerbo, quod ad syllabæ moramentum attinet, haudquaquam nos fugit; mihi tamen probabilior eorum est uisa ratio, qua syllabam hanc corripiendam esse crediderunt. unde & ex uetustis codicibus

ut,

ut, addidimus; & paulò pòst in altero uersu, & particulam substituimus, cùm impressi ad hanc diem codices, Turba ruunt Hymen clamant, habuerint. Nec uerò illis Catullianum carmen fauerit, ubi ille intercalari numero uidetur quandoq; producere; cùm diuersam ille secutus sit rationem, & licentior aliquanto in syllabarum spatiis habeatur:

Turba ruunt, & Hymen clamant: Hymenæe frequentant. Adeone quosdam esse uel grammaticę rationis expertes, ut non aduerterint Hymenæa legi nequaquam posse: unde enim ille accusandi casus in a deducatur? aut quis quarto casus Hymenæa dixit, cum αῖ© rectus exeat? sed nobilissimi saltem poetæ testimonio admoneri poterant, qui in libris de Ponto sic scribens ad Maxim. cecinit: ille ego, qui cecini uestros Hymæneon ad ignes. Verum in Ibin de hoc, hisq; similibus alia. nam nec scribamus iustum nunc opus, & admonere tantùm lectorem uolumus. Alioqui & Hypermnestra, Vulgus Hymen, Hymenæe uocant. Et Catullus, Hymen ò Hymenæe Hymen.

EX LAODAMEIA.

Linguaque mandantis. Sic emenda, cùm hactenus mandatis, legeretur.

Dux pari. Ineptum, & perridiculum est, quod opici quidam, & malè initiati literis, Dispari, ex Homerica Rapsodia supponendum contendere.

Quem non uiolauimus ignem. Non faces ab Ouidio pro igne intelligi subsequens uersus segnissimum

quenq;

quenque admonere poterat, sed eum ignem, quem cum aqua à noua nupta tangi moris erat. Plutarchus in Problematibus, & alii: nam & quinque faces adhibebantur, quemadmodum panis cum aqua in eisdem nuptiis. Dionysius Alicarnaßeus.

EX HYPERMNESTRA.

Quid tò freta longa pererras? an hic, ut in Ibì; primam huius dictionis corripuit? an uero uox est exclamantis?

EX PARIDE.

Sed Nymphis etiam curaq;, amorq; fui. Quid est, quòd Nymphis curam se fuisse dicit? quòd alias preter Oenonem amarit?

EX ELENA.

Militia est operis altera digna tui. Sìc enim libentius legerim.

EX HERONE.

Leandre. Tu uide, ne ubi producitur prima syllaba, Græcorum de more Leiandre sit scribendum.

EX ACONTIO.

Et Thetidis quales uix reor esse pedes.
Thetin ex Homeri Rhapsodia innuit.

Maceror interdum. Grãmatici quidam, dum macerari uerbum prima correpta pronuntiari poße contendunt, uersiculum hunc ingeniosissimi uatis contaminauerunt, non aduertentes inuersum esse uerborum ordinem, & sic restituendum, ut nos emendauimus.

Si generosa probaris. Sunt qui probatis malint, ac si dicat, tu, tuiq; omnes probatis stammata in coniuge.

EX CYDIPPE.

Tunc mea difficili. Sic legendum, non difficilis, quando melius dicatur, Nauem deductam difficili æquore.

His tamen aduerso. Vide, ne legendum sit bis, vt significet Cydippe non semel ventum aduersum fuisse.

Miror & innumeris structam de cornibus aram. Non ego hoc loco plura, quàm quæ Politianus de ara Delii Apollinis ex cornibus facta frequentibus, addam. Ad illum diligentem lectorem relegamus.

Et de qua pariens arbore nixa dea est Oliuæ, palmæque arborem, cui Latona pariens innixa est, innuit ipse in 6. Metam. Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ. Sed Plutarchus fontium facit hæc nomina, obiectaque Latonæ draconis specie præcipitasse sese de saxo territam Græcis hæc auctoribus cantatissima sunt. Satis nobis est digito fontem quærere volentibus ostendisse: nihil enim ineptius, aut friuolum magis censeo, quàm vbi in puerilibus ostentare ingenium, aut eruditionem velis.

In læuũ versor, cùm vocat ille, latus. Iã quis non videat legendũ læuum, nõ dextrum? si quidẽ decumbentes, dũ auersantur eos, qui inuisunt, in læuũ reclinent latus, necesse est.

Mirabar quare tibi nomen Acontius esset. Si Euripidis illa in Polynicis nomine interpretatio iure irrisea, explosaque est à doctis; nescio an hæc probari Ouidiana satis debeat, cùm in eius nomine laudat Cydippe, quasi iam inde à puero sortiri nomen hoc potuerit, quòd in illam iaculaturus esset amoris faciẽ: ἀκόντιον enim Græcis iaculum. Sed hæc quandoq; poetis vsurpata, in earũ præsertim personarũ seruando decoro, quas minus prudentes peritasq; introducũt.

Teq; tenente deos. Omnes hactenus Deo, nullo, nisi fallimur, sensu.

EX SAPPHVS EPISTOLA

EGNATIVS LECTORI.

Contulimus olim in hanc epistolam aliquanto plus industriæ, ac curæ, tum quòd cæteris corruptior hæc erat, tum quòd tametsi cum reliquis ab Ouidio scripta videtur: illam tamen doctissimus quisque ita semper admiratus est, ut secernēdam ab aliis censuerit, ac si inter illos minores patricios allecta, communem sortem non ferat, eminereq; statim inter cæteras debeat. quare & Calderinus, & ante illum Merula, ueluti in Olympico stadio celebres athletæ, non citra pulueris (quod aiunt) tactum desudarunt, &, ut coronam reportarent, contenderunt, ac si Pythia illa, ac Nemeæa, uel si qua alia ĩ terra Græcia celebrabātur olim, non ueram, cumulatamq; uictoribus gloriam afferrent. Et sanè ut illa quidem sacra omnia erāt, & Olympicus agon, uel Iouis maiestate, uel Herculis, qui primus instituit, auctoritate, vel etiam loci magnitudine, ac claritate cætera terræ Græciæ præstabat: ita hæc epistola, tametsi cum reliquis scripta sit, & auctoris ipsius maiore quodā studio, & personæ, quam sustinet, grauitate, & euentu maximè memorabili digna semper est visa, quæ & principem sibi locum vendicaret, & maiorem diligentiam exposceret. in qua si à viro in primis erudito, ac studiis nostris optimè merito dissentire in paucis videbor, ignoscet ille cum cęteris, cùm ĩ non paucioribus illum & sequar, & laudem. Vtinam quàm eius litteras, ac studium æmulatione multorū digna iudico, tam possem & cętera his ęmulanda proponere.

Sappho

Sappho Phaoni. Non ingratam tibi lector futuram fabellam existimo, non animaduersam ab utroque commentatore, quam primo adolescentię nostræ tyrocinio ex Græcis scriptoribus in racemationum nostrarum capite uulgauimus. tu, si uacat, inde eam petas.

Nunquid ubi. Alii, Ecquid ut, emendarunt: sed ipsi uiderint: mihi uetus lectio non immutanda est uisa, ubi prę sertim auribus illa obsequatur magis, & consensu etiam probetur eruditiorum.

Elegeia flebile carmen. Et hęc lectio mihi semper uisa probabilior, quàm elegi uerbum, aut elegi quoque, quod substituere quidam, id quod inconcinnum, absurdumq; uidetur, nec ingenio poetę congruens. qua autem ratione fiat, ut syllaba ea longa sit, & auctorum usu probatur, & à ratione non abhorret.

Nec mihi Pyrrh. . . . . subeunt Mnaisue puellæ,
Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

Neq; accusare quempiam est animus, nec tantum mihi assumo, ut si quid alii diuersum à me senserint, id ego statim ad inuidiam meam traham. sua cuiq; placent. ego mea ut non multum admiror, sic, ubi melius nihil habeo, non facilè contemnere, aut damnare soleo. illud tamen in bonam partem dictum antè accipiant uelim, quòd immutarint lectionem, totamq; inuerterint, non mutaturos fuisse, si rem consideratius expedissent. qui enim, quęso, Pyrrhiaces à Pyrrha, aut à Methyma Methymniades deduci possunt? aut unde hæc tam insolens, tamq; absurda deductio? dicimus quidem Lesbiadem, Pelasgiadem, Acheiadem, Heliconiadem, & cętera id genus, sed ut ratione

non careant; non tamen Pyrrhiadem, Methymniadem, nō magis quàm Mitycleniadem, Romaidem, aut Chyrrhiadem, quód nec usus, nec ratio patiatur. unde enim patronymicus hoc muliebre formatur, aut quomodo? si enim Pyrrhæus, ut Methymnæus est nomen possessiuum, ut sunt; nullo pacto poteris inde hoc patronymicum deducere. aut enim Pyrrhæas faciet, aut per dissolutionem Pyrrhaias. utrum autem dixeris: & duriter, & insolenter id deduxeris. quòd si Pyrrheades legeris, syllaba claudicet necesse est. nos igitur à ueteri stabimus lectione. examinent illi rem totam, ut ingenio excellunt, & eruditione prestant: facilè, ut opinor, recantabunt.

Quas hic sine crimine amaui. Non displiceret ea lectio, quam astruxere, Quas non sine crimine amaui sed interim ampliare iudicium postulo.

EX SAPPHO.

Nec me despicias, si sum tibi corpore parua:
Mensuramq; breuis nominis ipsa fero.

Diuersa longè est lectio, quę nunc circumfertur, scilicet.

Sum breuis: at nomen, quod terras impleat omnes,
Est mihi: mensuram nominis ipsa fero.

Sed uos erronē tellure. Alii, O uos erronem. uetus lectio,
Nec uos erronem telluri admittite nostrum.

Nisiades matres, Sicelidesq; nurus. Alii,
Nisiades matres, Nisiadesq; nurus: ut sit geminatione iucundius carmen.

Tu quoq; quę immites celebras. Alii sic emendarunt,
Tu quoq; quę montes: sed uiderint illi, ne montanum, ac subagreste quid oboleat hęc emendatio.

Non arabum noster rore capillus olet.
Alii, Non Arabum noster dona capillus olet.
Non ut ames oro, uerùm ut amare sinas.
Sic corriges quemadmodum id, quod sequitur,
Admonuit quamuis. Alii Admoneat.

Per tibi qui nunquam longè discedat amorem. Alii omnes, discedit: nos ex affectu optantis fœminæ illum modum substituimus: ac si dicat, qui ut nunquam discedat & abeat a me, opto.

Postquam se dolor imminuit, mea pectora planxi. Alii, Nec pectora plangi. ubiq; tamen Ouid. priori uerborum forma hanc sententiam contexuit, ut Canace, Exieram thalamo, tunc demum pectora planxi. & Medea, protinus abscissa planxi mea pectora ueste. adde quòd uix dicatur, nec puduit plangi pectora, sed plangere, ut exululare.

Frondibus & nullæ dulce queruntur aues. Vbi olim mille, nullo sensu, emendabis nullæ: aliter & syllaba nutet, & sensus non quadret.

Grata prius lacrymas cùm bibit herba meas. Omnes hactonus, combibit, legere: mihi, Cùm bibit, non displicet: ut hic planè sit sensus, incubuisse se in locum frequentius, ubi antè iacuerant, cùm interim herba, locusq; antè illi gratus exciperet suas lacrymas, quę fluerent ac Phaonis memoriam, si quis tamen &, combibit, probat, non admodum repugnem.

Sola uirum non ulta prius. Emendabis Pie. Prius, enim caussa uox semper uisa est, ac nihili.

Est nitidus, utroq; magis perlucidus amne Fons sacer. Alii aliter, Est nitidus, utroq; magis perlucidus amnis.

Vna nemus. Quid enim sibi uelit uetus lectio, non uideo, Vnda nemus, quando & Domitius iam antè id agnouit, & sensus unà exposcit.

Antè oculos uisa est Nais adesse meos. Non possum non admirari tantam lectionis uarietatem in codicibus deprehendi; uetus enim lectio sic fermè habet:

Formosus puer est uisus adesse mihi. nunc alii diuersè legunt, Constitit ante oculos Naias una meos. ubi miror, quid sibi uelit hoc nomen, quod quidam legunt per ypsilon. manuscriptus codex noster sic habuit, ut emendauimus. quam igitur malint, eam sequantur. Illud testari possum, ueteri si lectioni steteris, dissentire à sese Ouid. qui statim non ad Cupidinem, sed ad Nympham, id est hãc Naiade conuersam Sappho faciat, cùm inquit, Ibimus ò Nymphæ: quo in uersu grauis insederat error, ut Nymphas alloqui uiderat, cùm Naiadem Nymphã, quæ oculis obiecta illi fuerat, alloquitur, & sic Nymphæ uocandi casus erit; Græcorum more unitatis numero.

Nec mora iussus amans tenuit lectissima Pyrrhæ
Pectora, Deucalion igne leuatus erat. Admonuimus iam alias uarietatem lectionis incredibilem deprehendi in hac epistola. nam quidam adeò diuersi abeunt, ut nec uerba, nec sensus cum ueteri lectione conueniant. mihi non tantum animi fuit, ut tantam immutationem admitterem, integrum relicturus aliis, quid magis illi probaturi sint: alii igitur fortasse non male,

Nec mora, uersus amor fugit, lentissima mersi
Pectora, Deucalion igne leuatus erat.

Ibimus ò Nymphæ. Vocandi casus est unitatis numero, &

ro, & Græco more enuntiatus.

Grata lyram posuit tibi, Phœbe, poetica Sappo. Domitius, & alii Poetica Sappho (ignoscant illi) tam perperam legunt, quàm malè interpretantur. nemo enim nesci re potest, qui uel Græcis elementis imbutus sit, non dici substantiuè unquam sic Poeticam: dicimus enim Poeticam artem, ut Horatii ars Poetica, sed Poetriam muliebri genere ut Poetam, quod Græcis in primis peculiare est. nomina nanque hac forma apud illos multa, ut ψάλτρια, μαθήτρια, ποιήτρια.

Lesbides æquoreæ, nupturaq; nuptaq; proles.

Sic omnino melius, ut illud etiam, quod sequitur, amate potius, quàm amare.

Me miseram dixi quem modo pene meus. Malè uetus lectio quæ, nos uerò quem, alii quam.

Ecquid ego hæc precibus? Alia lectio, Ecquid ago precibus.

Puppiq; tuæ uotiua paramus. Quis non uidet, etiam reclamante codicum fide, legendum Paramus, non Parantur, ex amantis affectu? significare enim uoluit nuncupata à se ipsa uota pro Phaonis reditu.

Non tamen inuenies, cur ego digna fuga.

Hic uersus per parenthesim omnino legendus est.

HAEC sunt, Bertuti optime, quæ à nobis summo studio, ac diligentia in hanc epistolam iampridem elucubrata, breuissimè, uti uides complexi sumus. tu, ut spero, non parum uoluptatis iam ex hac lectione capies, cæteri etiam emolumentum, quando epistola, omnium elegantissima, iam nunc legetur, ut intelligi possit. quinetiam & Domitio ipsi, uiro planè erudito, & in hoc

commentandi genere facilè principi, nõ paruam opem attulimus; quippe qui labores hominis partim neglectos, partim etiam fœdatos, ita restituimus, ut ipse cũ suo Nasone percipi tandẽ queat. nam præter alia sanata ulcera, Gręca omnia, quę desiderabantur, testimonia subtexenda in eius commentariis curaui. Bene uale, nec quę alii nuper emẽdarunt, contemne: multa enim in illis bonę frugis inuenies, ut industriæ illorum non parua habenda sit gratia.

EX IBI.

PVgnabunt iaculis dum Thraces, Iaziges, arcu. In cuius uersus interpretatione, lapsum Domitium miror, qui Iapides & legat, & interpretetur, ac si nesciat inter Scythas id genus hominum Ponti accolas ab omnibus & geographis, & poetis annumerari. quorum testimonia breuitati institutæ studens omitto. Iapides certè nusquam lectum arcu, & sagittandi peritia celebres.

Quiq; ab equo præceps in Aleis decidit aruis. De Bellerophonte intelligi nulli dubium. quòd uerò Aleis aruis, non alienis, erat legendum, admoneri uel Homerica lectione potuere, qui in ξ ita cecinit;

Ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήιον οἶος ἀλᾶτο
Ὃν θυμὸν κατέδων πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

Hæc carmina Cicer. in 3. Tuscul ita interpretatus est: Qui miser in campis mærens errabat Aleis, Ipse suum cor edens, hominum uestigia uitans. qui uersus quòd ad Aleos campos attinebat, corruptè antè habuit alienis. Dicti autem Alei campi, ἀπὸ τῆς ἄλης, id est, errore: traditum enim est ipsum Bellerophontem, elatum rerum magnitudine, quas gesserat, ad cælum uolandi cupidum, pe-

gasi equi aligeri opera usum, id quod molestè Iupiter ferens, asilum immisit Pegaso: quare inde excussus in Lyciç campum decidit, qui de continuo errore primus Alei nomen dedit. quem equum mox Aurora à Ioue munus accepit continui eius cursus solatium. Sunt qui aspirent dictionem, ἀπὸ τῶν ἁλῶν πηγνυμένων. Dictus autem Bellerophontes, seu Bellerophon, qui ante Hipponoos, ab interfecto Bellero Corinthio.

Vel tua ne pœnæ genus hoc cognouerit unus. De Metio Suffetio Albanorum dictatore ab equis, Tulli regis iussu, distracto intelligendum. Virgilius,

Nec procul inde citæ Metium in aduersa quadrigæ
Distulerant: at tu dictis Albane maneres.

Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis. Ἑρκεῖον Δία Græci appellauere Iouem, qui penatibus præesset, atque intra proprio lares coleretur, quando τὰ ἕρκη domus ipsius circuitum appellant, unde & hic Hercæus Iupiter, & apud Virgilium, Aræ Hercææ.

Aut ut in Amyntiadem. Pausaniam, Philippi Macedonum regis Amyntæ filii interfectorem, notat, unde Amyntiadem illum poeta nuncupat.

Nataq; ut Aeacidæ Laodameiā fortè Alexādri Pirrhi filii uirginem intelligit, quæ à Milone Aetolo, ut Iustinus lib. 27. est auctor, interfecta per summum est scelus.

Cantharides. Vermiculus hic ficis, & fraxino, ac albç rose innascens, ac peucæ, præsentaneum uenenum habitum, ut tamen remedia secum habeat alas, quæ, in quacunque parte uenenum sit, auxiliantur. Memorie proditum, Cossinio equiti Romano, & Neronis principis amicitia claro,

claro, dum Lichene correptus esset, à medico datis interiisse. hæ Vticensi Catoni obiectæ in Cyprii regis auctione, quas sestertiis 60. addixisset, non tanti gemmas uenditurus, quanti nunc uenenum.

Phærei. Iason hic à Pheris Thessalicis, quas tyranni de oppresserat, dictus Pheræus, de quo Cicero, & Plin.7. qui deploratus à medicis uomicæ morbo, cùm mortem in acie quæreret, uulnerato ab hoste pectore, salutem inuenit. ita illi hostilis gladius salutem attulit, quem medici sanare nulla ratione potuerant. hunc Thebe uxor, adiuuantibus consciis, tandem interemit.

Aquas occultas. An fortè Alpheum fluuium preter labentem intelligit, qui subter mare in Siciliam lapsus, Arethusæ fonti sese immiscet?

Vtq; uel Euridamas. Hic Medus ex Homeri interpretis testimonio fuit, qui circa Thrasylli fratris tumulum à Simone Larissæo tractus est.

Vnum qui toto corpore uulnus habet. Sic & ipse in Metamorphosi de Marsya, Nec quidquã nisi uulnus erat.

Vtq; Dryantidæ. Lycurgũ innuit, ut puto, Dryantis filiũ, quem μονοκρήπιδα Græco epitheto appellatum inuenio, quòd in altero tantùm pede calceum haberet. hunc Homerus a Ioue lumine orbatum ceninit. quare quòd altero pede læsus esset, cultum pedis disparẽ Naso ingenio sè dixit.

Tisameniq; patri, Callirhoesq; uiro. Quis dubitet Calligones malè à Calderino legi, fabulamq; absurde confingi? tu igitur Alcmæonem, Amphiarai filium, matricidam intellige: qui cùm ad Phegeũ Alphesibœæ patrẽ uenisset, ut furore ac insania purgaretur, in quam ob matris Ery-

philes necem inciderat, Alphesibœam, dato prius illi monili, in vxorem purgatus accepit. inde profectus, Callirhoen Acheloi filiam adamauit. cumque illa non aliter in nuptias concessura foret, quàm monile accepisset, rediit ad Alphesibœam Alcmæon, monileque repetens, à Temeno, & Axione fratribus Alphesibœæ est interfectus, quos soror tamen in vltionem mariti necauit. Hoc ipsum Ouidius secundo de Remedio amoris sic cecinit:

Amphilochi frater ne Phægida semper amaret;

Callirhoe fecit parte recepta tori. Hanc rem & in Metamorphoseon 9. perstrinxit; Filia ne ue magis capiti sit fœda parentis, Quàm tua vel Pterela, vel tua Nise fuit. Cymethonem, Pterelæ Taphiorum regis filiam, quæ Cephali, Amphitruonem in expeditionē secuti, capta amore est, nemo non nosse potest. de qua eadem, quæ de Niso & Scylla fabulata est Græcia. illa enim & patrem, & patriā hosti prodidit, abscisso patris fatali capillo. Plautus in Amphitruone, Pterelam ab eo interfectum, solus omniū, quos legerim, prodidit.

Vt quos dux Penus, Acerranorum senatores ab Hannibale per fraudem captos, & in putem demersos notat Valerius 9. & Appianus Libyco.

Frater vt Antei Busirim eodē patre natū, quo Anteus innuit, vt Probus noster auctor est in Geor. Qualis autem fuerit Busiris, notius est, q̄ vt pluribus explicare debeam.

Vt Sinis, & Sciron, & cum Poliphemone natus.

Hic & Procrustes cognomento dictus est. Filius & Cereris. Pluton ex Iasio genitum & Cerere, Hesiodus cecinit in sua Theogonia, cuius nomine diuitias & opes Greci

appel-

appellant, nam πλοῦτος diuitię. Cęcus ab Aristophane in fabula Pluto dictus, quòd rarò ad bonos uiros adeat.

Solaq; Limone. Hippomenis filia, de qua suprà, Limonem appellauit, quòd fame, quæ λιμὸς à Gręcis dicitur, cum equo à patre intra domum inclusa perierit, qui postea locus Athenis ab ipsa puella & equo nomem habuit. De hac Aelianus 14. omnimodæ historiæ sic scribit: Hippomenes unus ex his, qui à Codro originem ducebant, cùm calumniæ impatiens esset, quòd filia Limone adulterium cõmisisset, illum quidem cum filia currui alligatum, dilaniandum curauit, filiam uerò cum equo domi inclusit, quoad fame periit. unde Græcis prouerbialis locutio, Hippomene magis impius Diogenianus.

Lyrnesius heros. Quid si Cygneius legatur, & Tenes, unde Tenedos insula dicta, arce à patre inclusus intelligatur? De Tene autem & Securi Tenedia plura alias.

Vt satus Hippomoo. Diximus Bellerophõtẽ antè Hipponoũ appellatũ, ut melius et hic Hiponoo, qualiscũq; hic sit.

Quiq; Lycurgidem letauit; & arbore natum,
Idmonaq; audacem, te quoq; rumpat aper.

Tres hic ĩtellexit Ouid. ab apris occisos, & primum quidẽ Ancæum Lycurgi, & Antinoes filium, de quo sic Apollo:

-Τριτὸς νέμεν ἔσπετ' ἰοῦσιν
Αγκαῖος τὸν μὲν ῥα πατὴρ λυκοῦργος ἔπεμψε,

Hic uerò ab apro Calydonio in summo inguine percussus cecidit. Ouid. 8. Quaq; est uia proxima leto, Summa ferus geminos direxit ab inguine dentes, Concidit Ancæus Alter uerò est Adonis Cynaræ ex Myrrha filia genitus, quem fabulantur intra corticem matris, iam in ar-

borem Myrrham mutatæ, educatum, & suo tempore inde emissum. nam Idmon Asteriæ, & Apollinis proles apud Mariandinos ab apro necabatur, clarus præcipuè uaticinio. hunc tamen Baldus morbo periisse prodidit in quinto. Quid est autem, quòd audacem Idmona uates ingeniosissimus appellat? an quòd cùm sciret in expeditione illa se moriturum, certæ morti pro laude sese exposuit? quod summę audaciæ censetur opus: quod & Apollonius & Baldus noster ita in primo canit:

-Lacrimæ cecidere canenti,
Quod sibi iam clausos inuenit in ignibus Argos.

Inclususq; necem cauta patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor historię. Non iustum opus hoc scribimus, sed studiosis tantùm, & industriis prodesse contendimus; atque ideo quanto breuius fieri potest, rem ipsam perstringimus. Domitius hoc in loco nescio quid de Chœrillo malo illo rerum Alexandri scriptore confingit, nullo satis auctore certo, cùm de Callisthene philosopho & comite Alexandri sentiendum sit. Hic Aristotelis ex sorore nepos, dum ferre regis insolentiam non posset, qui sibi Ammonem patrem assereret, in odium eius incidens, tanquam coniurationis Macedonicæ concitator, inedia mori coactus est, caueę cum cane inclusus, & ad ludibrium diu gestatus. Illi uerò excellens ingenii uis, aut historię à se conditę de Alexandri rebus monumenta parum profuere, Iustino, Seneca, Curtio, & aliis.

Vtq; repertori nocuit pugnacis iambi,
Sic sit in exitium lingua proterua tuum.

Non ego is sum, qui Domitii ingenium non probem, dignumq;

dignumque viri propositum non maximè admirer, qui, cum ea ætate esset, (qua, tum etiam & trigesimum vitæ annum agens obiit) tota, tantaque edidit, quot quantaq; in hoc genere ad hanc diem nemo: in quibus si ille lapsus est interdum, vt facilè omnes labimur, non tamen nõ dignissimus omniũ laude & commendatione sit, in his præcipuè, quæ primus aut inuenit, aut explicauit. Fuit ille, quod negare non possumus, aliquanto audacior, quòd comparatam sibi auctoritatem, et gratiam, multorum fauore conciliatam, retinere quauis ratione, & arte contendit, vt multa etiam præcipitare coactus sit, quæ, si diutius vixisset, forsitan emendaßet: vt hoc ipsum, de quo agimus. in quo loco partim breuior est, quàm tanta res exposcebat; partim etiam quædam, quæ sustineri non poßunt, inculcat. nam de Archilocho intelligi certum est, qui ex Paro insula, iambici carminis auctor apud Græcos celebris extitit: qui tanta carminis acerbitate in Lycamben socerum inuectus est, eiusque filias, vt ad laquei mortem vtrosque compulerit: sed quòd ab his interfectus sit, quod Domitius addit, non inuenias: quin contra à Calonda quodam, cui Corax cognomentum fuit, in acie fortiter pugnãs occiditur, quem Pythium oraculum postea arguit. quod & Plin. lib. 7. prodidit. nec prius expiari à cæde potuit, quàm excusata cæde, eaque in necessitatem reiecta, illi ad Tenarum parentasset, vnde prouerbiũ Græcis, ἀρχίλοχον ἰπατεῖς, in maledicos. Sed ad hunc locum minus hæc faciunt, cum Ouid. non eius cædẽ, sed id potius sensisse videatur, quòd Lacedæmonii libros Archilochi è ciuitate sua asportari iußerint, quòd eorum parum pudicam ac verecundam lectionem arbitrabantur plus moribus

ribus obesse, quàm ingeniis prodesse posse. Quòd igitur ille domum sibi inuisam maledictis incessiuerat, adeò vt nec sibi ipsi parceret, benè ab Ouidio dictis linguam habuisse in suum exitium proteruam.

Vtq; lyræ vates fertur periisse seueræ,
Caussa sit exitii dextera læsa tui.

Quid si Philoxenum Cythereum Dithyrāborum poetā intelligas? quod enim de Aristophane nescio quo Domitius commiscitur, perridiculum est. nam & Dithyramborum poetæ seueritas lyræ congruit: & quæ sequuntur, ab historia non sunt aliena. cùm enim apud Dionysium hic ageret, nec eius poemata laudare poßet vt inepta, & incōcinna; in latomias coniectus est: vnde precibus amicorū extractus, cùm Dionysium recitantem audisset, surrexit; & Dionysio caussam percūctāti, Satius, inquit, est in lapicidinis agere, quàm recitantem tyrannum audire. Cic. in epistola ad Att. lib. 4. Reliqui est: σπάρταν ἔλαχες ταύτην, κόσμει. non mehercule possum; & Philoxeno ignosco, qui reduci in carcerē maluit, quàm talia. hic tandē cùm Tarentum aufugisset, reuocatus ab eodē Dionisio per litteras, nihil aliud respondit, quā à litterā: vnd ein adagium, Philoxeni libellus, de his, qui rem aliquā facere nolint, vsurpant: & Græci, In latomias, idest, lapicidinas coniici, cùm aliquem in malam rem abigendum significare volūt. Sit autem hæc æstimatio, non iudicium nam non satis liquet, an incorrupta sit lectio quid enim sibi velit, quòd læsam dicat dexterā exitii caussam, coniectare nō liquidò possum. Illud omittere nō est visum, quod uariæ historiæ quarto Aelianus prodidit, Aeschylū Tragicū ab Atheniēsibus impietatis crimine fuiße damna-

damnatum, quem cũ lapidibus obruere Athenienses para ti iam essent, Aristeæ minari natu fratri exerenti brachiũ cui manus abscissa fuerat Salaminia pugna, in qua præcæ teris insignem gloriam retulerat, facilè ciuitas fratrem donauit, memor uirtutis Aristeę in nauali prælio nauatæ.

Et tibi coniugii nox prima nouissima uitæ
Eupolis hoc periit, & noua nupta modo.

Domitius Eupolim ueteris comœdię scriptorem falsò putat; ego ex tertio Epigrammaton animaduerti alium fuisse hoc nomine adolescentem Nitiæ filium, qui Glycerio Euduci filia uxore ducta, tecti lapsu cum noua nupta obrutus est prima nocte. Gręci uersus hi sunt ex 3. lib. duo.

Εὔπολιν ὡς ἀγατὴν τεγλυκήριον, ὧν ὑμέναιον
Ἔσβεσεν ἐν πρώτῃ νυκτὶ πεσὼν θάλαμος.

Vtq; cothurnatum periisse Lycophrona narrant. Quare cothurnatum Lycophrona appellauit Ouid. à Domitio prætermissũ esse miror; neq; enim quòd Alexandrã opus cõposuerit iãbico carmine, quod opus adhuc extat, cothurnatus est dictus, sed quòd & tragædias complures, quarũ maximè celebres Marathonios, Oedipus, & Nauplios.

Quodq; suę passa est pellex inuita sororis. Sic legendum hoc carmen sensu huiusmodi, ut lingua sic illi abscindatur, quemadmodum Philomelæ contingit, quę inuita pellex sororis fuerit.

Et puer Harpagidę. Sic & legendum, & de Harpagi filio, quem Astyages Medorum rex patri epulandum apposuit, intelligendum, Iustino, & Herod.

Vtq; duobus idem dictis modo nomen habenti,
Præfocent animę noxia mela uiam.

Hunc

Hunc Higinus Glaucũ filiũ Minois scribit, qui in vasis melle suffocatus, Aesculapii ope reuixit. sed et Claudian.

(retaque(si verè narratur fabula) vidit
Minoum rupto puerum prodire sepulcro.
Quem senior vates auium clangore repertum,
Gramine restituit: miræ nam munere sortis,
Dulcia mella necem, vitam dedit horridus anguis.
Nec tibi, si quid amas, felicius Hæmone cadat.

Vidit hoc in loco certe Domitius meliora, nec tamẽ sequi potuit. nam quis hic fuerit Hæmon, diligentius explicandum omnino fuerat. hic verò Hæmon Creontis filius minor natu fuit, Menœcei, qui se pro patria deuouit, frater, cui Antigone, Oedipi filia, desponsata fuerat. illa verò patrem in exsilium secuta, Hæmon à Sphinge dilaniatus est, Euripidi & eius interpretibus.

Teli genus hæreat illud. Osse. n. marinæ turturis, Telegonus Vlyssem patrem interemit, commentarius Aristophanis & Dyctis.

Vtq; loquax. Amiculum Polit. in Miscellaneis ex Homerica Rhapsodia significari voluit. in quo tamen Polit. error apparet: neque enim necauit illum Vlysses, sed eatenus compressit illi labia, quatenus Helena affuit. Error autem ex verbi Græci similitudine facile ortus: nam quòd πνίξειν & πιέζειν litteris parum distant, imposuit Politiano.

Comicus vt liquidis periit. Scio de Terentio hic esse quosdam suspicatos: sed quid si Eupolim intelligas, quẽ constat ex Aristophanis commentario ab his, in quos Baptas acerbissimã comœdiã scripserat, mari immersũ, soffocatũque? q Comicus p excellẽtiã appellari potuerit.

Vtque cothurnatum vatem tutela Dianæ
Dilaniet vigilum te quoque turba canum.
Quod Domitius de Euripide scripsit, bene certè interpretatus est. illud addidisset vellem, quòd Aribeus Macedon, & Crateuas Thessalus, poetæ dum inuident gloriæ, canes à Lysimacho, Archelai seruo, immittendos curarunt, qui securum illum inuaderent, & laniarent. non desunt tamen, qui illum à fœminis discerptum prodiderint, dum intempestiuè ad Craterum, Archelai amasium, proficiscitur: sed eum alii, dum Nicodici vxorem solicitat, interfectum scribunt. Vixit autem annis 75. cuius ossa Pellam Archelai iussu deportata sunt. sed & Gellius lib. 15. non pauca.
Diripiantque tuos insanis vnguibus artus
Strimoniæ matres, Orpheon esse ratæ.
Vt illi malè, Hymenea, in epistolis quarto emendarant casu, quod in Heroidib. adnotauimus: ita hic aduersa rõne error inoleuit. neque. n. video qui quartus hic casus enuntiari non possit. quod qui prima grammatices Græcæ rudimẽta perceperint, intelligere facile poterũt. quare ex manuscripto codice, Orphea te esse ratę, legas.
Obstructusque famem patiaris l. t. Pausaniam Lacedæmonii Cleombroti filium innuit, de quo nõ plura dicã, cũ Græcis & Lat. monumẽtis oĩa vulgatissima sũt.
Nunc quoque pellit Io.
Corripuit hoc in loco, vt superius in Hypermnestra,
Quæ tibi caussa fugæ, quid Iò freta longa pererras?
Cliniadæque modo. Alcibiadis, Cliniæ filii, casum ex Plutarcho in eius vita accipe, qui miserabili incendio semiustus flammis ferroque oppetiit.

P. OVI.

P. OVIDII NASONIS EPISTOLARVM HEROIDVM LIBER.

IN PRIMAM EPISTOLAM ARGVMENTVM.

Græcis ad Troiam cum maximo bellorum apparatu ob Helenæ raptum proficiscentibus, Vlysses, Laertis & Anticliæ filius, Penelopes nouæ vxoris detentus amore, insaniam simulans, comitatum negat. verũ tãdem fraude viri à Palamede detecta, cum cæteris in Troianam expeditionem ire coactus est. vbi quantum & fraude, & virtute valeret, ostendit. tandem pluribus peractis certaminibus, post decenniũ Troia euersa, cum in patriã rediturus cum reliquis Græcorum principibus naues cõscenderet, ob læsæ Mineruę indignationem, vastissimis procellis omnes agitati sunt: inter quos Vlysses acerbæ tempestatis impulsu in longissimã vt pote decennem peregrinationem agitatus est. cum igitur Penelope, Icarii & Polycastes filia, hactenus casta, huiusce tã longæ moræ caussam ignoraret, ad illum hanc epistolam scripsit: in qua illum multis rationib. in patriã reducere nititur, sic inquiens.

PENELOPE VLYSSI.

Obiectioni occurrit per antipophoram.

HAnc tua Penelope lento tibi mittit Vlyßes;
Nil mihi rescribas, attamen ipse veni.
Troia iacet, certè Danais inuisa puellis,
Vix Priamus tanti, totaque Troia fuit.

Precatur in Paridem.

Lacedæmon Menelai regia in Laconia, à Lacedæmone Iouis filio.

O vtinam tunc, cùm Lacedæmona classe petebat,
Obrutus insanis esset adulter aquis.
Non ego deserto iacuissem frigida lecto,
Nec quererer tardos ire relicta dies.

Quam miser est qui amat.

Antilochus Nestoris filius nó ab Hectore, sed Mennone interfectus. quare verius legeres Amphimachum ab Hectore occisũ, vt scribit Homerus.

Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem,
Lassaret viduas pendula tela manus.
Quando ego non timui grauiora pericula veris?
Res est solliciti plena timoris amor.
Inte fingebam uiolentos Troas ituros,
Nomine in Hectoreo pallida semper eram.
Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore victũ,
Antilochus nostri caussa timoris erat.
Siue Menœtiadem falsis cecidisse sub armis,
Flebam successu posse carere dolos.

Tlepolemus, Herculis filius.

Patroclus Menętii filius sub Achilius armis ab Hectore occisus.

Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat hastam,
Tlepolemi leto cura nouata mea est.
Denique quisquis erat castris iugulatus Achiuis,
Frigidius glacie pectus amantis erat.

Hiperbole.

Curæ fuisse Himenęo qđ optabat.

Aliarũ fortunã cõmẽdãdo, querelam suam iustiorem efficit.

Sed bene consuluit casto Deus æquus amori,
Versa est in cineres sospite Troia viro.
Argolici rediere duces, altaria fumant,
Ponitur ad patrios barbara præda deos.
Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis;
Illi victa suis Troica fata canunt.

Mirantur iustique senes, trepidæque puellæ:
Narrantis coniux pendet ab ore viri.
Iamq; aliquis posita monstrat fera prœlia mensa,
Pingit & exiguo Pergama tota mero.
Hac ibat Simois, hic est Sigeia tellus,
Hic steterat Priami regia celsa senis.
Illic Aeacides, illic tendebat Vlysses,
*Hic alacer missos terruit Hector equos.
Omnia nanque tuo senior te quærere misso
Rettulerat nato Nestor, at ille mihi.
Rettulit & ferro Rhœsumque, Dolonaque cæsos;
Vtque sit hic somno proditus, ille dolo.
Ausus es ò nimiùm nimiumque oblite tuorum
Thracia nocturno tangere castra dolo:
Totque simul mactare viros adiutus ab vno;
At bene cautus eras, & memor antè mei.
Vsque metu micuere sinus, dum victor amicum
Dictus es Ismariis isse per agmen equis.
Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis
Ilios? & murus quod fuit antè, solum?
Si maneo qualis Troia durante manebam,
Virque mihi dempto fine carendus abest.
Diruta sunt aliis, vni mihi Pergama restant,
Incola captiuo quæ boue victo arat.
Iam seges est vbi Troia fuit, resecandaque falce,
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.
Semisepulta virum curuis feriuntur aratris
Ossa, ruinosas occulit herba domos.
Victor abes, nec scire mihi quæ caussa morandi,
Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.

Per digressionẽ gesta Troiæ narrat.
Antitheron.

Simois fluuius Troianus, Sygeus vero promontorium.
Aeacides, Achilles, ab Aeaco auo.
Alii, Hic lacer admissos.
Rhœsus Thracũ Rex à Diomede, & Vlysse occisus.

Ismariis, Thracijs, ab Ismaro monte.
Ilios Priami regia, ab Ilo Trois regis filio.

Phrygia, regio in qua ẽ Troia.

Quisquis ad hæc uertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamque tibi reddat (si te modò viderit vsquam)
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon antiqui Neleia Nestoris arua
Misimus: incerta est fama remissa Pylo.
Misimus & Sparten, Sparte quoque nescia veri.
Quas habitas terras, aut vbi lentus abes?
Vtilius starent etiam nunc mœnia Phœbi:
Irascor votis heu leuis ipsa meis.
Scirem vbi pugnares, & tantùm bella timerem,
Et mea cum multis iuncta querela foret.
Quid timeam ignoro: timeo tamen omnia demens,
Et patet in curas area lata meas.
Quæcunque æquor habet, quæcunq; pericula tellus,
Tam longæ caußas suspicor esse moræ.
Hæc ego dum stultè meditor, quæ vestra libido est,
Esse peregrino captus amore potes.
Forsitan & narras, quàm sit tibi rustica coniux,
Quæ tantùm lanas non sinit esse rudes.
Fallar, & hoc crimen tenueis vanescat in auras,
Ne ve reuertendi liber abesse velis.
Me pater Icarius viduo discedere lecto,
Cogit, & immensas increpat vsque moras.
Increpet vsque licet: tua sim, tua dicar, oportet:
Penelope coniux semper Vlyssis ero.
Ille tamen pietate mea, precibusque pudicis
Frangitur, & vires temperat ipse suas.
*Dulichii, *Samiiq;, et quos tulit alta *Zacynthos
Turba ruunt in me luxuriosa Proci.

Miserarum societas solatii loco est.

Se à pelliceti mere insinuat. vulgaris mulierum suspicio.

A constantia se commendat.

Ab immodestia procorũ suadet.

insulæ mari Ionio. siue Maliaco, & Icario.

Per exornationẽ rhetoricã procos cõmemorat.

Inque tua regnant nullis prohibentibus aura,
Viscera nostra tuæ dilacerantur opes.
Quid tibi Pisandrũ, Polybumque, Medõtaq; dirũ,
Eurimachique auidas, Antinoique manus,
Atque alios referam? quos omnes turpiter absens
Ipse tuo partis sanguine rebus alis.
Irus egens, pecorisque, Melanthus auctor edendi,
Vltimus accedunt in tua damna pudor.
Tres sumus imbelles numero, sine viribus, vxor,
Laertesque senex, Telemachusque puer.
Ille per insidias pœnè est mihi nuper ademptus,
Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
Dii precor hoc iubeant, vt, euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt custosque boum, longæuaque nutrix,
Tertius immundæ cura fidelis haræ.
Sed neque Laertes, vt qui sit inutilis annis,
Hostibus in mediis regna tenere potest.
Telemacho veniet, viuat modò, fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.
Nec mihi sunt vires inimicos pellere tectis;
Tu citius venias portus, & aura tuis.
Est tibi, sitque precor, natus qui mollibus annis,
In patrias arteis erudiendus erat.
Respice Laerten, vt iam sua lumina condas:
Extremum fati sustinet ille diem.
Certè ego, quæ fueram, te discedente, puella,
Protinus vt redeas, facta videbor anus.

Irus Ithacensis mendicus, nũc pro quouis paupere.
Melanthus, aut pastor, aut Ionius.
Pathos ab ætate & sexu.
Solebant sanguine propinquiores oculos claudere.

Metaphora a nautis.
Mouet pietatẽ à persona filii, aui, & sua.

IN II. EPIST. ARGVM.

Demophoon, Thesei & Phædræ filius, à bello Troiano in patriam rediēs, maris tempestatibus in Traciā delatus, à Phyllide, Licurgi & Crustumenæ filia, quæ tūc Thraciæ imperabat, hospitio & lecto benigne susceptus est: & cū aliquādiu secū fuisset, audita morte Mnestei, qui post eiectū ex vrbe Athenarū patrē Thesea, imperiū occupauerat, regni cupidine captus, Philidi fide data, se intra mensem redituru, fingens se ad res suas cōponendas ire, resarcitis nauibus, Athenas periit: neque de reditu curauit. Quattuor itaque exactis mensibus, Phyllis epistolā hanc scripsit, in qua suadet, vt beneficiorum memor, seruatis sponsionibus, in fide persistat. quod si negligat, violatum pudorem crudeli morte compensare minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Possessiuum a Rhodope mōte Thraciæ. Synecdoche.

Hospita Demophoon tua te Rodopeia Phyllis
Vltra promissum tempus abesse queror.
Cornua cùm Lunæ pleno semel orbe coißent,
Littoribus nostris anchora pacta tua est.
Luna quater latuit, toto quater orbe recreuit;
Nec uehit Actæas Sithonis vnda rates.
Tēpora si numeres, bene quæ numeramus amātes,
Non venit ante suam nostra querela diem.
Spes quoque lenta fuit: tardè, quæ credita lædunt,
Credimus: inuita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te, mihi sæpe putaui
Alba procellosos vela referre Notos.
Thesea deuoui, quia te dimittere nollet,
Nec tenuit cursus forsitan ille tuos.

Interdum timui, ne dum vada tendis ad Hebri,
Mersa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe deos supplex, vt tu scelerate valeres,
Sum prece turicremis deuenerata focis.
Sæpe videns ventos cælo, pelagoque fauente,
Ipsa mihi dixit, Si valet, ipse venit.
Denique fidus amor, quidquid properantibus obstat,
Finxit, & ad caussas ingeniosa fui.
At tu lentus abes, nec te iurata reducunt
Numina, nec nostro motus amore redis.
Demophoon ventis & verba, & vela dedisti;
Vela queror reditu, verba carere fide.
Dic mihi, quid feci, nisi non sapienter amaui?
Crimine te potui demeruisse meo.
Vnum in me scelus est, quòd te scelerate recepi;
Sed scelus hoc meriti pondus, & instar habet.
Iura, fides, vbi nunc, commissaque dextera dextræ,
Quique erat in falso plurimus ore Deus?
Promissus socios vbi nunc Hymenæus in annos?
Qui mihi coniugii sponsor, & obses erat?
Per mare, quod totum ventis agitatur, & vndis,
Per quod sæpe ieras, per quod iturus eras;
Perique * tuum mihi iurasti (nisi fictus & ille est)
Concita qui ventis æquora mulcet auum:
Per Venerem, nimiumque mihi facientia tela,
Altera tela arcus, altera tela faces:
Iunonemque toris quæ præsidet alma maritis,
Et per tediferæ mistica sacra deæ.
Si de tot læsis sua numina quisque deorum
Vindicet, in pœnas non satis vnus erit.

Hebrus fluuius Thraciæ rapidissimus.

Ironice simplicitatem crimen vocat.

Cupido amoris Deus.
Hymenæus Liberi, siue Bacchi & Veneris fil. nuptiarũ Deus.
Demophoontis iusiuranda commemorat.
Neptunum intelligit.
Periphrasis de Cupidine.

Ceres tedifera.

In se culpam reijcit. *Ablaceras etiam puppes furiosa refeci,*
Vt, qua desererer, firma carina foret.
Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires.
Heu patior telis vulnera facta meis.
Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis:
Credidimus generi, numinibusque tuis.
Credidimus lachrymis: an & hæ simulare docentur?
Hæ quoque habent artes; quaque iubentur, eunt.
Diis quoque credidimus: quid iā tot pignora nobis?
Parte satis potui qualibet inde capi.
Per colorē Rhetoricum beneficia obiectat. *Nec moueor, quòd te iuui portuque, locoque:*
Debuit hæc meriti summa fuisse mei.
Quam honestissimus verbis rē veneream exprimit. *Turpiter hospitium lecto cumulasse iugali*
Pœnitet, & lateri conseruisse latus.
Quæ fuit ante illam, mallem suprema fuisset
Nox mihi, dum potui Phyllis honesta mori:
Speraui melius, quia te meruisse putaui:
Quæcumque ex merito spes venit, æqua venit.
Sententia credulitatem excusat. *Fallere credentem est operosa puellam*
Gloria, simplicitas digna fauore fuit.
Imprecatio ioco vltionis. *Sum decepta tuis, & amans, & femina verbis:*
Dii faciant, laudis summa sit ista tuæ.
Inter & Aegidas media statuaris in vrbe,
Magnificus titulis stet pater antè suis.
Thesei gesta. Latrones in Attica. *Cùm fuerit * Scyron lectus, toruusque * Procrustes,*
*Et * Schynis, & tauri, mistaq; forma viri:*
Et domitæ bello Thebæ, fusique bimembres,
Minotaurus. Creontes Thebarum Rex. Centauri à Theseo superati. *Et pulsata nigri regia cæca Dei:*
Hoc tua post illos titulo signetur imago,
Huic est cuius amans hospita capta dolo est:

De

De tanta rerum turba, factisque parentis
Sedit in ingenio Cressa puella tuo.
Quod solum excusat, solum miraris in illo,
Hæredem patriæ perfide fraudis agis.
Illa (nec inuideo) fruitur meliore marito,
Inque capistratis tigribus alta sedet.
At mea despecti fugiunt connubia Thraces,
Quòd feror externum præposuisse meis.
Atq; aliquis, doctas iā nunc eat, inquit Athenas;
Armiferam Thracen, qui regat, alter erit.
Exitvs acta probat, careat successibus opto,
Quisquis ab euentu facta notanda putat.
At si nostra tuo spumescant æquora remo;
Iam mihi, iam dicar consuluisse meis.
Sed neque consului, nec te mea regia tangit,
Fessaque Bistonia membra lauabis aqua.
Illa meis oculis species abeuntis inhæret,
Cùm premeret portus classis itura meos.
Ausus es amplecti, colloque infusus amantis
Oscula per longas iungere pressa moras;
Cūq; tuis lachrymis lachrymas cōfundere nostras,
Quodque foret velis aura secunda, queri.
Et mihi discendens suprema dicere voce:
Phylli, fac exspectes Demophoonta tuum.
Exspectem, qui me nunquam visurus abisti?
Expectem pelago vela negata meo?
Et tamen expecto: redeas modò serus amanti,
Vt tua sit solo tempore lapsa fides.
Quid precor infelix? iam te tenet altera coniux
Forsitan, & nobis qui malè fauit amor.

Ariadne à Theseo in Naxo insula derelicta Baccho nupsit.

Triges Bacchi curium agunt, quia sūt animalia sitibunda.

Periphrasis.

De reditu desperat.

Bistonis, lacus Traciæ.

Simulatas blanditias arguit.

Vtque

Vtque tibi excidimus, nullam, puto, Phyllida nosti:
Hei mihi, si quæ sim Phyllis, & unde rogas.
Quæ tibi Demophoon longis erroribus acto
Threicios portus, hospitiumque dedi.
Cuius opes auxere meæ, cui diues egenti
Munera multa dedi, multa datura fui.
Quę tibi subieci latissima regna Lycurgi,
Nomine fœmineo vix satis apta regi.
Qua patet vmbrosum Rhodope glacialis ad Hęmũ,
Et sacer admissas exigit Hebrus aquas.
Cui mea virginitas auibus libata sinistris,
Castaque fallaci zona recincta manu.
Pronuba Tisiphone thalamis vlulauit in illis,
Et cæcinit mæstum deuia carmen auis.
Affuit Alecto breuibus torquata colubris,
Suntque sepulcrali lumina mota face.
Mæsta tamen scopulos, fruticosaque littora calco,
Quaque patent oculis æquora lata meis.
Siue die laxatur humus, seu frigida lucent
Sydera: prospicio, quis freta ventus agat.
Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
Prontinus illa meos auguror esse deos.
In freta procurro, vix me retinentibus vndis;
Mobile quà primas porrigit æquor aquas.
Quò magis accedunt, minus & minus vtilis asto,
Linquor, & ancillis excipienda cado.
Est sinus adductos modicè falcatus in arcus,
Vltima prærupta cornua mole rigent.
Hinc mihi suppositas immittere corpus in vndas
Mens fuit: & quoniam fallere pergis, erit.

Beneficia in Demophoontem.

Regni amplitudo.

Hæmus, mons inter Thraciam & Thessaliam.

Zona cingebant virgines, quę nisi à marito prima nocte soluebatur. hinc soluere zonã, virginitaté amittere.

Amoris vis.

Auget commiserationem.

Ad tua me fluctus proiectam littora portent,
Occurramque oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum vt superes, adamãtaque, teque,
Non tibi sic, dices, Phylli, sequendus eram.
Sæpe uenenorum sitis est mihi, sæpe cruenta
Traiectam gladio morte perire iuuat.
Colla quoque infidis quæ se nectenda lacertis
Præbuerant, laqueis implicuisse iuuat.
Stat nece matura tenerum pensare pudorem,
In necis electu parua futura mora est.
Inscribere meo caussa inuidiosa sepulcro,
Aut hoc, aut simili carmine notus eris:
Phyllida Demophoon leto dedit hospes amantem:
Ille necis caussam præbuit, ipsa manum.

Variis mortis gñibus mortem sibi minatur. Hoc mortis genere periit.

Phyllidis epitaphium.

IN III. EPIST. ARGVM.

Postquam Græci Phrygiã appulerunt, vrbes Troiæ finitimas & præcipue quæ Lesbo insulæ erant opposi-tæ, hostili more cęperũt depopulari. inter quos Achilles, Pelei & Thetidis filius, vtranque Ciliciã & Thebanã, atq; Lyrnesiam inuasit. expugnato itaq; Chrynesio oppido, duas ĩsignes secũ virgines abduxit, Astinomẽ, Chryses sacerdotis Smynthei Apollinis filiam, & Hippodameiã, Briseis natã, q̃ deinde à paternis noĩbus fuerunt cognominatæ. Chrysen aũt Agamẽnoni Græcorũ Principi, concessit, & Briseida sibi reseruauit. sed cũ iam deorũ iussu cogeretur Agamẽnõ, Chrysen patri restituere, Briseida Achilli surripuit. quãobrẽ indignatus Achilles, diu à bello abstinuit, nec vllius suasione, vel precibus ad arma aduersus Troianos sumẽda aĩari potuit: nec postea Briseida accipere curauit, q̃nis illi Agamẽnõ cũ maximis munerib. vltro misisset. quare Briseis ad eũ hãc epist. mittit, ĩ qua cõqueritᵉ de

eius

eius nimia ira: rogatq;, vt sumat arma aduersus Troianos, dũmodo iã prius ab Agam. vltro oblatã recipiat.

BRISEIS ACHILLI.

A fortuna commiseratio.

QVam legis, à rapta Briseide littera venit,
Vix benè Barbarica Græca notata manu.
Quascunque aspicies, lachrymæ fecere lituras:
Sed tamen hæ lachrymæ pondera vocis habent.

Non licebat seruis de dominis conqueri.

Si mihi pauca queri de te dominoque, viroque,
Fas est; de domino pauca, viroque querar.
Non ego poscenti quòd sum citò tradita regi,
Culpa tua est. quamuis hæc quoque culpa tua est.

Agamemnonis ministri.

Nã simul Eurybates me, Thalthybiusq; vocarũt,
Eurybati data sum, Talthybioque comes.
Alter in alterius iactanteis lumina vultum,
Querebant taciti, noster vbi esset amor.
Differri potui, pœnæ mora grata fuisset;
Hei mihi, discedens oscula nulla dedi.
At lachrymas sine fine dedi, rupique capillos;
Infelix iterum sum mihi visa rapi.
Sæpe ego decepto volui custode reuerti:
Sed, me qui timidam prenderet, hostis erat.
Si progressa forem; caperer ne nocte timebam,
Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data sum, quia danda fui. tot noctibus absum:
Nec repetor. cessas, iraque lenta tua est.

Patroclus ad Briseida. Stomachosa ironia.

Ipse Menætiades tunc, cùm tradebar, in aurem,
Quid fles? hic paruo tempore, dixit, eris.
Non repetisse parũ est, pugnas, ne reddar, Achille:
I nunc, & cupidi nomen amantis habe.

Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati;
Ille gradu proprior sanguinis, ille comes;
Laerteque satus, per quos comitata redirem:
Auxerunt blandas grandia dona preces.

Aiax Telamonis filius, Phenis vero Amyntoris, & Vlysses Agamemnonis legatis.

Viginti fuluos operoso ex ære lebetes,
Et tripodas septem pondere, & arte pares.

Agamemnonis dona ab Achille spreta.

Addita sunt illis auri bis quinque talenta,
Bisseni assueti vincere semper equi;
Quodque superuacuum est, forma prestante puellæ
Lesbides, euersa corpora capta domo.

Patronymicum à loco.

Cumque tot his (sed nō opus est tibi coniuge) cōiux
Ex Agamemnoniis vna puella tribus.
Si tibi ab Atrida precio redimenda fuissem,
Quæ dare debueras, accipere illa negas.

A maiori argumentum, Agamemnon, Atrei filius.

Qua merui culpa fieri tibi uilis, Achille?
Quò leuis à nobis tam citò fugit amor?
An miseros tristis fortuna tenaciter vrget?
Nec venit inceptis mollior aura meis?
Diruta Marte tuo Lyrnessia mænia vidi,
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.

Lyrnessus Ciliciæ oppidum. Vnde rapta fuit Briseis.

Vidi consortes pariter generisque, necisque
Treis cecidisse, tribus quæ mihi mater erat:

Minetes Briseidos maritus.

Vidi (quantus erat) fusum tellure cruenta,
Pectora iactantem sanguinolenta virum:
Tot tamen amissis, te compensauimus unum.
Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
Tu mihi iuratus per numina matris aquosæ,
Vtile dicebas ipse fuisse capi.

Iuratus actiue.

Scilicet vt, quamuis veniam dotata, repellar,
Et mecum fugias quæ tibi dantur opes.

Ironia.

Quinetiam

Eos
linea vela

Quinetiam fama est, cùm crastina fulserit * hora,
Te dare nubiferis * lintea plena notis.
Quod scelus, vt pauidas miseræ mihi contigit aures,
Sanguinis, atque animi pectus inane fuit.
Ibis, & o miseram cui me violenter relinques?

A profectione dissuadet. ab imprecatione pathos.

Quis mihi desertæ mite leuamen erit?
Deuorer ante precor subito telluris hiatu,
Aut rutilo missi fulminis igne cremer:

Phthis Achillis Patria in Thessalia.

Quàm sine me Phthiis canescant æquora remis,
Et videam puppes ire relicta tuas.
Si tibi iam reditusque placent, patriique penates,
Non ego sum classi sarcina magna tuæ.

A facili suadet, ab extenuatione fortunæ pathos.
Achaiadas Græcas, ab Achaia regione Græciæ.
Iupiter ex Aegina, Aesopi filia, Aeacũ Pelei patrem genuit.

Victorem captiua sequar, non nupta, maritum:
Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter Achaiadas longè pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit, eatque tuos.
Digna nurus socero Iouis, Aeginæque nepote,
Cuique senex Nercus prosocer esse velit.
Nos humiles famulæque tuæ data pensa trahemus,
Et minuent plenas stamina nostra colos.

Cyrõ in nuptiis Thetidis filiæ Nereus vocatus est.
Commiserationem auget.

Exagitet ne me tantùm tua deprecor vxor,
Quæ mihi nescio quo non erit æqua modo.
Nè ve meos coràm scindi patiare capillos,
Et leuiter dicas, Hæc quoque nostra fuit.
Vel patiare licet, dum ne contempta relinquar,
Hic mihi væ miseræ concutit ossa metus.
Quid tamen exspectas? Agamemnona pœnitet iræ,
Et iacet ante tuos Græcia mæsta pedes.

Achillis inexorabilitatẽ arguit.

Vince animos, iramque tuam, qui cætera vincis:
Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?

Arma

Arma cape Aeacide, ſed me tamen antè recepta,
Et preme turbatos, Marte fauente, viros:
Propter me mota eſt, propter me deſinat ira:
Simque ego triſtitiæ cauſſa, modusque tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris,
Coniugis Oenides verſus in arma prece eſt.
Res audita mihi, nota eſt tibi: fratribus orba
Deuouit nati ſpemque, caputque parens.
Bello erat ille ferox, poſitis ſucceſit ab armis:
Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola virum flexit coniux, felicior illa:
At mea pro nullo pondere verba cadunt.
Nec tamen indignor, nec me pro coniuge geſſi,
Sæpius in domini ſerua vocata torum.
Me quædam, memini, dominam captiua vocabat:
Seruitio, dixi, nominis addis onus.
Per tamen oſſa viri ſubito malè tecta ſepulcro,
Semper iudicis oſſa verenda meis;
Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
Qui bene pro patria, cum patriaque iacent,
Perque tuum, noſtrũque caput, quod iunximus vnà,
Perque tuos enſes, cognita tela meis:
Nulla Micenæum ſociaße cubilia mecum
Iuro, fallentem deſeruiſſe velis.
Si tibi nunc dicam, Fortiſſime tu quoque iura,
Nulla tibi ſine me gaudia facta; neges.
At Danai mærere putant: tibi plectra moueatur,
Te tenet in tepido mollis amica ſinu.
Et ſi quis quærat, quare pugnare recuſes?
Pugna nocet: citharæ, noxque, Venusq; iuuant.

Argumentatur ab exemplo Meleagri, Oenei, & Altheæ filij: quem ſola coniux Cleopatra flexit in arma aduerſus aprũ Calydoniũ, patriam ſuam vaſtantem.

Impudicitiæ ſuſpicionẽ adiuratione delet.

Appoſitio,

Mycenæus, Agaménon à Mycenis, vrbe Græciæ.

Illum contumeliis ad arma aduocat.

Alludit ad cytharã Orphei.

Tutius est iacuisse toro, tenuisse puellam,
Threiciam digitis increpuisse lyram;
Quàm manibus clypeos, & acutæ cuspidis hastam,
Et galeam pressa sustinuisse coma.
Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,
Partaque bellando gloria dulcis erat.
An tantùm, dum me caperes, fera bella probabas,
Cumque mea patria laus tua victa iacet?
Dii melius, validoque precor vibrata lacerto
Transeat Hectorem Pelias hasta latus.

Ad Græcos apostrophat.

Mittite me Danai, dominum legata rogabo,
Mistaque mandatis oscula multa feram.
Plus ego quàm Phenix, plus quã facũdus Vlysses,
Plus ego, quàm Teucri, credite, frater agam.
Est aliquid solitis collum tetigisse lacertis,
Præsentesque oculos admonuisse sinu.

Ad Achillem redit.

Sis licet immitis, matrisque ferocior vndis,
Vt taceam, lacrymis comminuere meis.
Nunc quoq; (sic omnes Peleus pater impleat annos,
Sic eat auspiciis Pyrrhus ad arma tuis)

Pyrrhus Achillis filius ex Deidamia.

Respice sollicitam Briseida fortis Achille,
Nec miseram lenta ferreus vre mora.

Per commiserationem obsecratio.

Aut si versus amor tuus est in tædia nostri,
Quam sine te cogis viuere, coge mori.
Vtque facis, coges: abiit corpusque, colorque:
Sustinet hoc animæ, spes tamen vna tui.

Sic Aeneas apud Virgilium. Nullum memorabile nomẽ Fœminea in pœna est, nec hec victoria laudem.

Qua si destituar, repetam fratresque, virumque,
Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.
Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro,
Est mihi qui fosso pectore sanguis eat.

Me petat ille tuis, qui, si Dea passa fuisset,
Ensis in Atridæ pectus iturus erat.
At potius serues nostram, tua munera, vitam:
Quod dederas hosti victor, amica rogo.
Perdere quos melius possis, Neptunia præbent
Pergama: materiam cædis ab hoste pete.
Me modò siue paras impellere remige classem,
Siue manes, domini more venire iube.

Pallas Agamemnonem ab Achille liberauit.
A maiori arguit

Votorũ summa

IN V. EPIST. ARGVM.

Theseus, Ægæi filius, interẽpto Minotauro, Ariadnen, Minois & Pasiphaes filiã, quã ob opẽ sibi pręstitã vxorẽ accepturum promiserat, simul cũ Phædra eius sorore naui imposita, secum abduxit. Verũ Bacchi admonitione in Naxo, siue, ut alii volũt, in Chio insula Ariadne relicta Phædrã duxit, q́ deinde absente Theseo in Hippoliti priuigni, quẽ ex Hippolyte Amazone acceperat, amorẽ exarsit, qui cũ cælibẽ ducens vitã sese venãdo exerceret, nec posset vti illius colloquio; hac epistola morẽ suum indicauit in qua illũ callidis suasionibus ad sui amorẽ flectere conatur. Et cũ turpe sit priuigiuum à nouerca de stupro interpellari, principium ex insinuatione sumpsit, in hunc modum.

PHAEDRA HIPPOLYTO.

QVa, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem
Mittit Amazonio Cressa puella viro.
Perlege quodcunq; est: quid epistola lecta nocebit?
Te quoq; in hac aliquid, quod iuuet, esse potest.
His arcana notis terra, pelagoque feruntur,
Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.

A fortiori suadet.
Obiectioni occurrit.

Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit
Lingua: ter in primo destitit ore sonus.
Quà licet, & sequitur, pudor est miscendus amori:
In Cupidinem culpam reiicit. *Dicere quæ pudit, scribere iussit amor.*
Quidquid amor iussit, non est contemnere tutum:
Superos *Regnat, & in * dominos ius habet ille deos.*
Ille mihi primò dubitanti scribere, dixit,
Scribe: dabit victas ferreus ille manus.
Adsit, & vt nostras auido fouet igne medullas,
Figat sic animos in mea vota tuos.
Non ego nequitia socialia fœdera rumpam;
Fama, velim quæras, crimine nostra vocat.
Se purgando ad rem descendit. *Venit amor grauius, quò serius vtimur intus;*
Vrimur, & cæcum pectora vulnus habent.
Apta similitudo. *Scilicet, vt teneros lædunt iuga prima iuuencos,*
Frenaque vix patitur de grege captus equus:
Sic malè, vixque subit primos rude pectus amores,
Sarcinaque hæc animo non sedet apta meo.
Ars fit, vbi à teneris crimen condiscitur annis;
Quæ venit exacto tempore, peius amat.
In se matrimonialé pudicitiá commendat. *Tu noua seruatæ carpes libamina famæ,*
Et pariter nostrum fiet vterque nocens.
Thesei auctoritaté minuit, ab eodem studio, atque volútate Hippolytú sibi conciliat. *Est aliquid, plenis pomaria carpere ramis,*
Et tenui primam deligere vngue rosam.
Sic tamen ille prior (quo me sine crimine gessi)
Candor ab insolita labe notandus erat.
Studiorú.n. conformitas multú ad amoré facit. *At bene successit, digno quòd adurimur igne,*
Peius adulterio turpis adulter obest.
Si mihi concedat Iuno fratremque, virumque,
Hipplytum videor præpositura Ioui.

Iam

Iam quoque (vix credes) ignotas mitior in artes:
Est mihi per saenas impetus ire feras.

Diana venationis dea, a Delo isula, in qua nata est, Delia dicta.

Iam mihi prima dea est, arcu praesignis adunco,
Delia, iudicium subsequar ipse tuum.
In nemus ire libet, pressisque in retia ceruis,
Hortari celeris per iuga summa canes.
Aut tremulum excusso iaculum vibrare lacerto,
Aut in gramminea ponere corpus humo.
Saepe iuuat versare leues in puluere currus,
Torquentem frenis ora fugacis equi.
Nunc feror, vt Bacchi furiis Eleleides actae,
Quaeque sub Idaeo tympana colle mouent.

Bacchus Eleus, ab Elea vrbe, in qua plurimum colebatur: hinc Eleides Bacchátes. Orgia Cybeles sub Ida, monte Phrygiae, ministris tympana pulsantibus discurrendo celebrabantur.

culpá reiicit in fatum ob Veneris & Martis adulterium, a Sole indicatũ: nefandos.n. amores in omné Solis progenié immisit Venus.

Iupiter in taurum ex Europa Agenooris filia, Minoen genuit.

Aegides, Theseus filius Aegei

Aut quas semideae Dryades, Faunique bicornes
Numine contactas attonuere suo.
Nanque mihi referunt, cùm se furor ille remisit
Omnia: me tacitam conscius urit amor.
Forsitan hunc fato generis reddamus amorem,
Et Venus ex tota gente tributa petit.
Iuppiter Europam (prima est ea gentis origo)
Dilexit, tauro dissimulante Deum.
Pasiphae mater, decepto subdida tauro,
Enixa est vtero crimen, onusque suo.
Perfidus Aegides ducentia fila secutus,
Curua meae fugit tecta sororis ope.
En ego nunc, ne fortè parum Minoia credar,
In socias leges vltima gentis eo.
Hoc quoque fatale est: placuit domus vna duabus,
Me tua forma capit, capta parente soror.
Thesides, Theseusque duas rapuere sorores.
Ponite de nostra bina trophaea domo.

Eleusis in Attica, in qua Cereri sacra celebrabantur. Gnossia Cretæ oppidum.

Tempore, quo nobis inita est Cerealis Eleusis,
  Gnossia me vellem detinuisset humus.
Tunc mihi præcipuè (nec non tamē antè placebas)
  Acer in extremis ossibus hæsit amor.

Ad habitum & formá transit.

Candida vestis erat, præcincti flore capilli,
  Flaua verecundus tinxerat ora rubor.
Quemque vocant aliæ vultum regidiumq;, trucēq;,
  Pro rigido, Phædra iudice, fortis erat.
SINT procul à nobis iuuenes, vt fęmina, compti:
  Fine coli modico forma virilis amat.
Te tuus iste rigor, positiquo sine arte capilli,
  Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla recuruas,
  Exiguo flexos miror in orbe pedes.

Hipp. exercitia probat.

Seu lentum valido torques hastile lacerto,
  Ora ferox in se versa lacertus habet.
Siue tenes lato venabula cornea ferro:
  Denique nostra iuuat lumina quidquid agis.
Tu modo duritiem syluis depone iugosis;
  Non sum materia digna perire tua.
Quid iuuat incinctæ studio exercere Dianæ,
  Et Veneri numeros eripuisse suos?

Sententia. exemplo propositum firmat. Aurora Cephalum, Aeoli filiú, Tithono marito suo spreto, adamauit.

QVOD caret alterna requie, durabile non est:
  Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.
Arcus & arma tuæ tibi sint; mitanda Dianæ:
  Si nunquam cesses tendere, mollis erit.
Clarus erat Cephalus syluis, multæque per herbas
  Conciderant illo percutiente feræ:
Nec tamen Auroræ malè se præbebat amandum.
  Ibat ad hunc sapiens à sene diua viro.

Sæpe

Sæpe ſub ilicibus Venerem, Cinaraque creatum:
Suſtinuit poſitos quælibet herba duos.
Arſit & Oenides in Mænalia Atalanta:
Illa feræ ſpolium pignus amoris habet.
Nos quoque iam primum turba numeremur in iſta:
Si Venerem tollas, ruſtica ſylua tua eſt.
Ipſa comes veniam, nec me ſalebroſa mouebunt
Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmon,
Et tenuis tellus audit vtrunque mare.
Hic tecum Trœzena colam Pitheia regna,
Iam nunc & patria carior illa mea eſt.
Tempore abeſt, aberitque diu Neptunius heros:
Illum Pirythoi detinet ora ſui.
Præpoſuit Theſeus (niſi nos manifeſta negamus)
Pirythoum Phædræ, Pirythoumque tibi.
Nec ſola hæc ad nos iniuria venit ab illo,
In magnis læſi rebus vterque ſumus.
Oſſa mei fratris claua perfracta trinodi
Sparſit humi, ſoror eſt præda relicta feris.
Prima ſecurigeras inter virtute puellas
Te peperit, nati digna fauore parens.
Si quæras, vbi ſit: Theſeus latus enſe peregit:
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem, tedaque accepta iugali:
Cur? niſi ne caperes regna paterna nothus?
Addidit & fratres ex me tibi, quos tamen omnes
Non ego tollenda cauſſa, ſed ille fuit.
O vtinam nocitura tibi pulcherrime rerum,
In medio nixu viſcera rupta forent.

Venus Adonẽ, Cinaræ filium, dilexit.

Oenei filius Atalantam Arcadicam, Schœnei filiam, dilexit: cui apri Calydonii caput in fidẽ amoris dedit.

Iſthmos inſula inter Ionium, & Aegæum mare.

Trozen vrbs iuxta Iſthmon, vbi Pitheus, Theſei maternus auus, regnauit.

Theſeus Neptuni nepos.

Pirythous, & Theſeus numeranſ inter quatuor amicorum paria.

Minotaurũ intelligit.

Ariadne,

Amazones ſecuri vtebantur.

in Theſei odiũ Hipp. vertere nititur, graues iniurias narrãdo.

Demophoon. & Antigonus Theſei, & Phædræ filii.

Ironia,

I nunc, & meriti lectum reuerere parentis,
Quem fugit, & factis abdicat ille suis.

Ad obiectum responsio.

Nec, quia priuigno videar coitura nouerca,
Terruerint animos nomina vana tuos.

Callide suadet.

Ista vetus pietas, æuo moritura futuro,
Rustica Saturno regna tenente fuit.
Saturnus periit; perierunt & sua iura;
Sub Ioue nunc mundus: iussa sequare Iouis.
Iuppiter esse pium statuit, quodcunque iuuaret,
Et fas omne facit fratre marita soror.
Illa coit firma generis iunctura catena,
Imposuit nodos cui Venus ipsa suos.
Nec labor est celare; (licet) pete munus ab illa,
Cognato poterit nomine culpa tegi.
Viderit amplexus aliquis: laudabimr ambo:
Dicar priuigno fida nouerca meo.
Non tibi per tenebras duri reseranda mariti

A facili.

Ianua, mec custos decipiendus erit.
Vt tenuit domus vna duos, domus vna tenebit,
Oscula aperta dabas, oscula aperta dabis.
Tutus eris mecum, laudemque merebere culpa,
Tu licet in lecto conspiciare meo.
Tolle moras tantùm, properataque fœdera iunge:
Qui mihi nunc sæuit, sic tibi parcat amor.
Non ego dedignor supplex humilisque precari;
Heu, vbi nunc fastus, altaque verba iacent?
Et pugnare diu, nec me summittere culpæ,
Certa fui, certi si quid haberet amor.

commiseratio a genere.

Victa precor, genibusque tuis regalia tendo
Brachia, quid deceat, non videt vllus amans.

Depuduit,

Depuduit, profugusque pudor sua signa reliquit,
Da veniam fassæ, duraque corda doma.
Quòd mihi sit genitor, qui possidet equora Minos,
Quòd veniant proaui fulmina torta manu,
Quòd sit auus, radiis frontem vallatus acutis, Iouem intelligit.
Purpureo tepidum qui mouet axe diem; Sol.
Nobilitas sub amore iacet: miserere priorum:
Et mihi si non vis parcere, parce meis.
Et mihi dotalis tellus Iouis insula Crete:
Seruiat Hippolyto regia tota meo. Ab vtili suasio
Flecte feros animos, potuit corrumpere taurum
Mater: eris tauro sæuior ipse truci?
Per Venerem parcas oro, quæ plurima mecum est, A maiori.
Sic nunquam, quæ te spernere possit, ames.
Sic tibi secretis agilis dea saltibus adsit, Adiurationem comprecationibus ornat.
Syluaque perdendas præbeat alta feras. Diana.
Sic faueant Satyri, montanaque numina Panes,
Et cadat aduersa cuspide fossus aper
Sic tibi dent nymphæ, quamuis odisse puellas
Diceris: arentem quæ leuet vnda sitim.
Addimus his p̄cib. lacrymas quoq; verba precātis; Auget commiserationem.
Perlegis, & lacrymas finge videre meas.

IN V. EPIST. ARGVMENT.

Cum Hecuba, Cyssei filia, & Priami vxor, grauida esset, ardentē facē, totā Troiā cōburentē, se parere somniauit. Territus itaq; Priam⁹, oraculū cōsuluit: a quo cū accepisset, oriturū filiū, qui patriç esset exitio; quā primū partus ederetur, iussit interfici. Hecuba vero cū puerū, qui postea Paris dictus est, peperisset, materna pietatē mota, pastoribus regiis clā alendū mandauit.

is aūt, cum iam adolesceret, Oenonem nymphā adamauit, atque, vt aliquibus placet, in vxorem duxit. sed cū Iuno, Pallas, & Venus de pulchritudine contencerent, propter aureū pomū, in quo scriptū erat, Detur pulchriori; a Ioue ad Paridis arbitriū remissæ sunt cui cum Iuno regnū, Pallas sapientiā, Venus voluptatem & mulierū pulcherrimā promisisset; pro Venere sentētiam tulit. Qui deinde a patre cognitus, & in gratiā susceptus, Spartem nauigans, Helenam, Menelai vxorem, rapuit: eamque Troiam abduxit. quod cum Oenone resciuisset, hac epistola de eius perfidia conquerendo, Helenam Græcis reddi, & se recipi suadet.

OENONE PARIDI.

Multi hæc duo carmina adscriptitia dicunt.

Nympha suo Paridi, quāuis suus esse recusat,
Mittit ab Idæis verba legenda iugis.
Per legis? an coniux prohibet noua? per lege: nō est
Ista Mycenæa littera scripta manu.

Pegasis nympha, à Pegaso fonte.

Pegasis Oenone Phrygiis celeberrima syluis
Læsa queror de te, si sinis ipse, meo.
Quis Deus opposuit nostris sub numina notis?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obest?
Leniter, ex merito quidquid patiare, ferendum est:
Quæ venit indignè, pœna dolenda venit.

In Paridem beneficia. Xanthus.

Non dum tantus eras, cùm te contenta marito
*Edita de magno * flumine nympha fui.*
Qui nunc Priamides (adsit reuerentia vero)
Seruus eras, seruo nubere nympha tuli.
Sæpe greges inter requieuimus arbore tecti,
Mistaque cum foliis præbuit herba torum.
Sæpe super stramen, fœnoque iacentibus alto
Depressa est humili cana pruina casa.
Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos,

Et

Et tegeret catulos qua fera rupe ſuos?
Retia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi,
Sæpe citos egi per iuga ſumma canes.
Inciſæ ſeruant à te mea nomina phagi,
Et legor Oenone falce notata tua.
Et quantùm trunci, tantùm mea nomina creſcunt;
Creſcite, & in titulos ſurgite rite meos.
Populus eſt (memini) fluuiali conſita ripa,
Eſt in qua noſtri littera ſcripta memor.
Popule viue precor, quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes;
Cùm Paris Oenone poterit ſpirare relicta,
Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua.
Xanthe retrò propera, verſæque recurrite lymphæ,
Suſtinet Oenonem deſeruiſſe Paris.
Illa dies fatum miſeræ mihi duxit; ab illa
Peſſima mutati cœpit amoris hyems:
Qua Venus, & Iuno, ſumptiſque decentior armis,
Venit in arbitrium nuda Minerua tuum.
Attoniti micuere ſinus, gelidusque cucurrit,
Vt mihi narraſti, dura per oſſa tremor.
Conſului (neque enim modicè terrebar) anusque,
Longæuosque ſenes, conſtitit eſſe nefas.
Cæſa Abies, ſectæque trabes, & claſſe parata,
Cærula ceratas accipit vnda rates.
Fleſti diſcedens: hoc ſaltem parte negare,
Præterito magis eſt iſte pudendus amor.
Et fleſti, & noſtros vidiſti flentis ocellos:
Miſcuimus lacrymas mæſtus vterque ſuas.
Non ſic appoſitis vincitur vitibus vlmus,

Arborem apoſtrophat.

Paridis carmen

Apoſtrophe ad Xanthum. pathos ab origine malorum.

Iudiciũ Paridis.

Subita narratio apparatus ad Helenam rapiendam.

Vt

A præterito amore commiseratio.

Vt tua sunt collo brachia nexa meo.
Ah quoties, cùm te uento querere teneri,
Risarunt comites, ille secundus erat,
Oscula dimissæ quoties repetita dedisti,
Quàm vix sustinuit dicere lingua, Vale.

Paridis discessus.

Aura leuis rigido pendentia lintea malo
Suscitat, & remis eruta canet aqua.
Prosequor infelix oculis obeuntia vela,
Quà licèt, & lacrymis humet arena meis.

Nereides nymphæ marinæ.

Vtque celer venias, virides Nereidas oro,
Scilicet vt venias in mea damna celer.
Votis ergo meis alii rediture redisti.
Hei mihi, pro dira pellice blanda fui.

Mons Sigæus.

Aspicit immensum moles natiua profundum,
Mons fuit, æquoreis illa resistit aquis,

prospexi.

Hinc ego vela tuæ • cognoui prima carinæ,
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.

Purpurat Helena. Climenã, & Ethram cum Helena rapuit Paris.

Dum moror, in summa fulsit mihi purpura prora:
Pertimui: cultus non erat ille tuus.
Fit propior, terrasque cita ratis attigit aura:
Fœmineas vidi corde tremente genas.
Non satis id fuerat; (quid enim furiosa morabar?)
Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc fleui, rupique sinus & pectora planxi,
Et secui madidas vngue rigente genas.
Impleuique sacram querulis vlulatibus Idam,
Illuc has lacrymas in mea saxa tuli.

in Helenam precatur.

Sic Helene doleat, desertaque coniuge ploret:
Quæ prior & nobis intulit, ipsa ferat.
Nunc tecum veniunt, quæ te per aperta sequuntur

Aequora; legitimos destituuntque viros.
At cùm pauper eras, armentaque pastor agebas:
Nulla, nisi Oenone, pauperis uxor erat.
Non ego miror opes, nec me tua regia tangit,
Nec de tot Priami dicar vt vna nurus:
Non tamen vt priamus nymphæ socer esse recuset
Aut Hecubæ fuerim dissimulanda nurus.
Dignaque sum, & cupio fieri matrona potentis,
Sunt mihi, quas possunt sceptra decere manus
Nec me, faginea quòd tecum fronde iacebam,
Despice: purpureo sum magis apta toro.
Denique tutus amor meus est tibi, nulla parantur
Bella, nec vltrices aduehit vnda rates.
Tyndaris infestis fugitiua reposcitur armis,
Hac venit inthalamos dote superba tuos.
Quæ si sit Danais reddenda, vel Hectora fratrem,
Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
Quid grauis Antenor, Priamus quid suadeat, ipse
Consule: queis ætas longa magistra fuit.
Turpe rudimentum est patriæ præponere raptam,
Caussa pudenda tua est: iusta vir arma mouet.
Nec tibi, si cupias, fidam promitte Lacęnam,
Quæ sit in amplexus tam citò versa tuos.
Vt minor Atrides temerati fœdera tecti
Clamat, & externo læsus amore dolet:
Tu quoque clamabis NVLLA *reparabilis arte*
Læsa pudicitia est: deperit illa semel.
Ardet amore tui, sic & Menelaon amauit:
Nunc iacet in viduo credulus ille toro.
Felix Andromache certo bene nupta marito,

Ab honesto. obiectioni responsio.

a tuto suasio,

Helena Tyndari filia putatiua honesta petitio.

Menelaus.

Lacæna Helena a Laconia regione vbi nata est.

Menelaū intelligit, qui Agamēnone erat inferior.

Verissima sentētia.

Andromache Hectoris cōiux.

cadunt.

Vxor ad exemplum fratris habenda fui.

in Paride leuitatem arguit,

Tu leuior foliis, tunc cùm sine pondere succi
Mobilibus ventis arida facta* volant.
Et minus est in te, quam in summa pondus arista,
Quæ leuis assiduis solibus vsta riget.
Hæc tua (nam recolo) quondam germana canebat:
Sic mihi diffusis vaticinata comis;

Cassandræ euersionis Troianæ vaticinium. prouerbium.

Quid facis Oenone? quid arenæ semina mandas?
* Non profecturis littora bobus aras.

Helenam metaphorice intelligit.

Graia iuuenca venit, quæ te patriamque, domumq;
Perdet; iò probibe, Graia iuuenca venit.
Dum licet, obscœnam ponto pemergite puppim:
Heu quantum Phrygii sanguinis illa vehit.
Dixerat: in cursu famulæ rapuere furentem;
At mihi flauentes diriguere comæ.
Ah nimiùm miseræ vates mihi vera fuisti:
Possidet an saltus illa iuuenca meos?
Sit facie quamuis insignis, adultera certè est,
Deseruit patrios hospite capta deos.

Theseus Helenã adhuc iuuenis rapuit.

Illam de patria Theseus, (nisi nomine fallor)
Nescio quis Theseus abstulit arte sua.
A iuuene, & cupido credatur reddita virgo?
Vnde hæc compererim tam bene quæris? amo.

Omnia cogit amor.

Vim licèt appelles, & culpam nomine veles:

Toties, inuidiose, cũ bis tantũ rapta fuerit.

Quæ toties rapta est, prębuit ipsa rapi.
At manet Oenone fallenti casta marito,
Et poteras falli legibus ipse tuis.
Me Satyri celeres (syluis ego tecta latebam)
Quæsierant rapido, turba proterua, pede.

a pudicitia se commendat.

Cornigerumque caput pinu præcinctus acuta

Faunus

Faunus in immensis, quà tumet Ida, iugis.
Me fide conspicuus Troiæ munitor amauit,
Ille meæ spolium virginitatis habet.
Id quodque luctando: rupi tamen vngue capillos:
Oraque sunt digitis aspera facta meis.
Nec precium stupri gemmas, aurumque poposci:
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipse ratus dignam, medicas mihi tradidit artes,
Admisitque meas ad sua dona manus.
Quæcumq; herba potens ad opem, radixq; medēdi,
Vtilis in toto nascitur orbe, mea est.
Me miseram, quòd amor non est medicabilis herbis,
Destituor prudens artis ab arte mea.
Ipse repertor opis vaccas pauisse Pheræas
Fertur, & a nostro saucius igne fuit.
Quod neque graminibus tellus fecunda creatis,
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes & merui: dignæ miserere puellæ:
Non ego cum Danais arma cruenta fero.
Sed tua sum, tecumque fui puerilibus annis,
Et tua, quod superest temporis, esse precor,

Phœbus.

Præcelebris sen tentia.

A dono Apollinis se commendat.

Apollo, amore Alcestæ captus, Admeti regis Thessaliæ pauit armenta.

Pheræ ciuitas Thessaliæ.

IN VI. EPIST. ARGVM.

Monitus oraculo Pelias, Neptuni filius, tūc illi propinquam fore mortē, cum patri sacrificāti aliquis pede nudo sibi superueniret, cui annua sacra peragēti Iason, Æsonis filius, eiusq; nepos, dimisso in limo Anauri fluuii calciamēto, ad sacra properans, altero pede exuto occurrit. Pelias igit', oraculi memor, Iasoni suasit, vt Colchō iret, aurū vellus quæsiturus, sperās illic eū perituru, cū audisset op' esse humanis viribus īsu-

perabile. Iason autẽ veluti magnanimus expeditionẽ libenter assumẽs, ac multis Græciæ nobilibus cõuocatis, Argo nauẽ ex Pegaso, Thessaliæ sinu, soluens Lemnon insulam delatus est, vbi cũ mulieres viros omnes cõmuni consilio vna nocte interemissent, Hypsipyle, Thoãtis filia, quẽ sub falsa mortis simulatione salua uerat, tũc imperiũ occupabat, quæ Iasonem & hospitio, & lecto liberalissime excepit. verũ iã duob⁹ annis peractis, orãtibus sociis, & exigente tempore, vt prædictã expeditionem perficeret, Hypsipylem prægnãtem relinquens, Colchos nauigauit, vbi arte Medeæ dacrone sopito, taurisque superatis, aureũ illud velũ adept⁹ illã secũ adduxit quare Hypsipyle, Medeã sibi prælatam dolens, hac epistola Iasoni de prospero reditu cõgratulãdo, in contemptũ eius, crudelitatem atque incantationes execrans, vertere nititur. postremo in Iasonem, & Medeam imprecatur.

HYPSIPYLE IASONI.

Littoras Thessaliæ reduci tetigisse carina
Diceris, auratæ vellere diues ouis.
Gratulor incolumi, quantum sinis; hoc tamen ipso
Debueram scripto certior esse tuo.
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cùm cuperes, ventos non habuisse potes.
Quamlibet aduerso signetur epistola vento:
Hypsipyle missa digna salute fui.
Cur mihi fama prior, quàm nuntia littera venit?
Isse sacros Martis sub iuga panda boues;
Seminibus iactis segetes adolesse virorum,
Inque necem dextra non eguisse tua,
Peruigilem spolium pecudis seruasse draconem:
Rapta tamen forti vellera fulua manu?

Hæc

Hæc, ego si possem timidæ credentibus ista,
Ipse mihi scripsit, dicere, quanta forem?
Quid querar officium lenti cessasse mariti,
Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
Barbara narratur venisse venifica tecum, Medea.
*In mihi promissi parte * futura tori.* recepta.
CREdula res amor est: utinam temeraria dicar
Criminibus falsis insimulasse virum.
Nuper ab Hæmoniis hospes mihi Thessalus oris a quo acceperat.
Venerat, & tactum vix bene limen erat:
Aesonides, dixi, quid agit meus? ille pudore
Hæsit in opposita lumina fixus humo. synecdoche.
Protinus exilui, tunicisque a pectore ruptis,
Viuit, an, exclamo, me quoque fata trahunt?
Viuit, ait. timidumque mihi iurare coegi.
Vix mihi, teste deo, credita vita tua est.
Vtque animus rediit, tua facta requirere cœpi.
Rettulit æripedes Martis arasse boues; boues æripedes igniuomi a Iasone domiti.
Vipereos dentes in humum pro semine iactos, Draconis dentibus seminatis gigantes nati mutuis vulneribus ceciderunt.
Et subitò natos arma tulisse viros:
Terrigenas populos ciuili marte peremptos,
Implesse ætatis fata diurna suæ;
Deuictum serpentem, iterum, si viuat Iason,
Quærimus: alternant spesque, timorque fidem.
Singula dum narrat, cursu, studioque loquendi
Detegit ingenio vulnera facta tuo. Iasonis periuriũ arguit.
Heus, vbi pacta fides? vbi connubialia iura?
Faxque sub arsuros dignior ire rogos?
Non ego sum furtim tibi cognita, pronuba Iuno
Adfuit, & certis tempora vinctus Hymen. synecdoche.

Ac mihi nec Iuno, nec Hymen, sed tristis Erynnis
Prætulit infaustas sanguinolenta faces.
Quid mihi cum minyis? quid cum Tritonide pinu?
Quid tibi cum patria nauita Tiphy mea?
Non erat hic acies villo spectabilis aureo,
Non senis Aeete regia Lemnos erat.
Certa fui primo (sed me mea fata trahebant)
Hospita fœminea pellere castra manu.
Lemnadesq; viros nimium quoq; vincere norunt;
Milite tam forti vita tuenda fuit.
Vrbe virum vidi, tectoque, animoque recepi,
Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.
Tertia missis erat, cùm tu dare vela coactus,
Implesti lacrymis talia verba tuis:
Abstrahor Hypsipyle: si dent modò fata recursum,
Vir tuus hinc abeo, vir tibi semper ero.
Quod tamen è nobis grauida celatur in aluo,
Viuat, & eiusdem simus vterque parens.
Hactenus, & lacrymis in falsa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuisse loqui.
Vltimus ex sociis sacram conscendis in* Argon,
Illa volat, ventus concaua vela tenet.
Cærula populsæ subducitur vnda carinæ,
Terra tibi, nobis aspiciuntur aquæ.
In latus omne patens turris circumspicit vndas:
Huc feror, & lacrymis osque, sinusq; madent.
Per lacrymas specto, cupidæque fauentia menti
Longius assueto lumina nostra vident.
Adde preces castas, immistaque vota timori,
Nunc quoque te saluo persoluenda mihi.

Minyæ Argo nautæ, qui ex Thessalia venerant.
Tritonidæ pinu Argo nauem intelligit, arte Palladis ex pinu cõfectam.
synæresis.
Beneficia amplificat.
Iasonis verba.
Argo.
Iasonis profectio in Colchos
Persoluenda pẽtasyllabum.

Vota ego persoluam? votis Medea fruetur?
Cor dolet, atque ira mistus abundat amor.
Dona feram templis? viuum quòd Iasona perdam? Cum indignatione ironia.
Hostia pro damnis concidet icta meis?
Non equidem secura fui, semperque verebar, Argos vrbs in Thessalia.
Ne pater Argolica sumeret vrbe nurum.
Argolicas timui, nocuit mihi barbara pellex,
Non expectato vulnus ab hoste tuli. Medeam veneficio, & magica arte accusat.
Nec facie, meritisque placet, sed carmine mouit,
Diraque cantata pabula falce metit.
Illa reluctantem cursu deducere Lunam
Nititur, & tenebris abdere Solis equos.
Illa refrenat aquas, obliquaque flumina sistit;
Illa loco syluas, viuaque saxa mouet.
Per tumulos errat sparsit discincta capillis.
Certaque de tepidis colligit ossa rogis,
Deuouet absenteis, simulacraque cerea fingit,
Et miserum tenueis in iecur vrget acus.
Et quæ nescierim melius; * Malè quæritur herbis, mage.
MORibus, & forma conciliandus amor.
Hanc potes amplecti, thalamoque relictus in vno
Impauidus somno nocte silente frui?
Scilicet vt tauros, ita te iuga ferre coegit,
Quaque feros angues, te quoque mulcet ope. rem a facto arguit.
Adde, quòd ascribi factis procerumque, tuisque
Se facit, & titulo coniugis vxor obest.
Atque aliquis Peliæ de partibus acta venenis
Imputat, & populum, qui sibi credat, habet.
Non hæc Aesonides, sed filia Phasis Aetæ
Aurea Phryxeæ terga reuulsit ouis. Phasis Colchorum fluuius.

Phryxus Athamantis filius aurei velleris arietem, Helle sorore submersa, Marti immolauit, & vellus in téplo suspendit. Tanais Scythiæ fluuius ad Septentrionem. a genere se commendat.

Non probat Alcimede mater tua, consule matrem,
Non pater à gelido cui venit axe nurus.
Illa sibi à Tanais, Scythicæque paludibus vndæ
Quærat, & a patria Phasidis vsque virum.
Mobilis Aesonide, vernaque incertior aura,
Cur tua polliciti pondere verba carent?
Vir meus hinc ieras: cur non meus inde redisti?
Sim reducis coniux, sicut euntis eram.
Si te nobilitas, generosaque nomina tangunt;
En ego Minoo nata Thoante feror.

Thoas Bacchi ex Ariadne filius. Bacchus Ariadnen cum nouë gemmis suæ coronæ in astra mutauit.

Bacchus auus, Bacchi coniux redimita corona,
Præradiat stellis signa minora suis.
Dos mihi Lemnos erit terra ingeniosa colenti,
Me quoque iam taleis inter habere potes.
Nunc etiam peperi: gratare ambobus Iason:
Dulce mihi grauidæ fecerat auctor onus.

Thoas, & Fumeus gemilli.

Felix in numero quoque sum; prolemque gemellã,
Pignora Lucina bina fauente dedi.
Si quæras, cui sint similes: cognosceris illis:
Fallere non norunt, cætera patris habent.
Legatos quos pænè dedi pro matre ferendos,
Sed tenuit cœptas sæua nouerca vias.
Medeam temui, plus est Medea nouerca;

amplificatio ex nomine.

Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros

Absyrtus Medeę frater. a fortiori argumentum. Colchis pro Colchidis. Medeam in cõtẽp.ũ adducit.

Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen ò demens, Colchisque ablate venenis,
Diceris Hypsipyles præposuisse toro.
Turpiter illa virum cognouit adultera virgo;
Me tibi, teque mihi teda pudica dedit.

Prodidit

Prodidit illa patrem, rapui de cæde Thoanta:
Deseruit Colchon, me mea Lemnos habet.
Quid referam? scelerata piam si vincit, & ipso
Crimine dotata est, emeruitque virum;
Lemniadum facinus culpo, non miror Iason:
Quælibet iratis IPSE dat arma dolor.
Dic agè, si ventis (vt oportuit) actus iniquis
Intrasses portus tuque, comesque meos;
Obuiaque exissem fœtu comitata gemello;
Hiscere * non ne tibi terra roganda foret?
Quo vultu natos, quo me scelerato videres?
Perfide quo pretio, qua nece dignus eras?
Ipse quidem per me tutus, sospesque fuisses,
Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.
Pellicis ipsa meos implessem sanguine vultus,
Quosque veneficiis abstulit ipsa suis,
Medeæ Medea forem. quòd si quis ab alto
Iustus adest precibus Iuppiter ipse meis;
Quòd gemit Hypsipyle, lecti quoque succuba nostri
Mœreat, & leges sentiat ipsa suas.
Vtque ego destituor coniux, materque duorum,
A totidem natis orba sit, atque viro.
Nec malè parta diu teneat, peiusque relinquat:
Exulet, & toto quærat in orbe fugam.
Quàm fratri germana fuit, miseroque parenti
Filia: tam natis, tam sit acerba viro.
Cùm mare, cùm terras consumpserit, aera tentet:
Erret inops, expes, cæde cruenta sua.
Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro,
Viuite deuoto nuptaque, virque toro.

interrogatio est stomacho.

nempe

concludit per imprecationẽ.

subnuba

IN VII. EPIST. ARGVM.

Troia à Græcis euersa, Aeneas, Anchisæ & Veneris filius, raptis ab incendio secũ penatibus, viginti nauibus mare cõscendit. qui tempestate vexatus, magna parte maris peragrata, in Lybiã qdem delatus est. vbi tunc Dido, vt Virgilius finxit, Beli filia, & Sichęi Herculis sacerdotis vxor, ex Tiro vrbe profecta, fratris Pygmalionis, qui incautus maritũ ob eius diuitias interemerat, & sæuitiã & auaritiã fugiens, vrbem nouam Carthaginem cõdebat, a qua Aeneas, cũ sociis liberalissime susceptus, & amatus, cũ ea cõcubuit. Verũ cũ Mercurii monitu in Italiam sibi ab oraculo promissam nauigare cogeretur: Dido præsentiens, veluti quę ardentissimo amoris flagrabat incendio, illũ a nauigandi, aut saltem differendi proposito reuocare tentans, post multas tandem frustra effusas preces, ad eũ moribũda scripsit, quẽ nouerat mortis causã ꝓbuisse.

DIDO AENEAE.

de morte deliberasse comparatione indicat Meander fluuius Ioniæ tortuosus ex Auostene monte Oriens.

SIc vbi fata vocant, vdis abiectus in herbis
Ad vada Mæandri concinit albus olor.
Nec, quia te nostra sperem prece posse moueri,
Alloquor; aduerso mouimus ista Deo.
Sed meriti famam, corpusque animumque pudicũ
Cum malè perdiderim, perdere verba leue est.
Certus es ire temen, miseramque relinquere Dido,
Atque iidem venti vela, fidemque ferent.
Certus es Aenea cum fœdere soluere naues,
Quæque vbi sunt nescis, Itala regna sequi.
Nec noua Carthago, nec te crescentia tangunt
Mœnia; nec sceptro tradita summa tuo.

a ꝑfidia ab vtili diffuasio.

Facta

Facta fugis, * fugienda petis, quærenda per orbem facienda.
Altera, quæsita est altera terra tibi.
Ut terram inuenias, quis eam tibi tradet habendā?
Quis sua non notis arua tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido,
Quamque iterum fallas, altera danda fides.
Quando erit, vt condas instar Carthaginis vrbem,
Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia si veniant, nec te tua vota morentur, Similitudine vim amoris auget.
Vnde tibi, quæ te sic amet, vxor erit?
Vror vt inducto ceratæ sulphure tedæ,
Ut pia fumosis addita tura rogis,
Aeneasque oculis semper vigilantibus hæret,
Aeneamque animo noxque diesque refert.
Ille quidem malè gratus, et ad mea munera surdus,
Et quo (si non sim stulta) carere velim.
Non tamen Aeneam, quamuis malè cogitet, odi:
Sed queror infidum, quæstaque, peius amo. Non sine pietate ad Venerem apostrophat.
Parce Venus nurui: durumque amplectere fratrem
Frater Amor, castris militet ille tuis:
Aut ego quæ cœpi (neque enim dedignor amare) Inconstantia amantium.
Materiam curæ præbeat ille meæ.
Fallor, & ipsa mihi falsò iactatur imago. In Aenea nimiā duritiā arguit.
Matris ab ingenio dissidet ille suæ.
Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
Robora, te sæuæ pergenuere feræ;
Aut mare, quale vides agitari nunc quoq; ventis:
Quo tamen aduersis fluctibus ire paras.
Quo fugis? obstat hyems, hyemis mihi gratia prosit: Ab imminentibus auocare laborat.
Aspice, vt euersas concitet Eurus aquas.

Quod tibi malueram, ſine me debere procellis:
Iuſtior eſt animo ventus & vnda tuo.
Non ego ſum tanti, (quamuis merearis inique)
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces pretioſa odia, & conſtantia magno:
Si, dum me fugias, eſt tibi vile mori.
Triton Neptuni filius, & tubicen.
Iam venti ponent, ſtrataque æqualiter vnda,
Cæruleis Triton per mare curret equis.
Tu quoque cum ventis vtinam mutabilis eſſes,
Et, niſi duritia robora vincis, eris.
ab experientia diſſuadet. expertæ paſſiue
Quid? ſi neſcires inſana quid æquora poſſent?
Expertæ toties tam malè credis aquæ?
Vt pelago ſuadente etiam retinacula ſoluas.
Multa tamen latus triſtitia pontus habet.
Nec violaſſe fidem tentantibus æquora prodeſt,
Per fidiæ pœnas exigit ille locus.
Præcipuè cum læſus amor, quia mater amorum
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.
Cytherea Venus a Cythera inſula contra Cretā ex maris ſpuma nata fingitur. Aeneam ſibi cōciliat.
Perdita ne perdam timeo, noceamue nocenti,
Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas.
Viue precor: ſic te melius quàm funere perdam;
Tu potius leti cauſſa ferere mei.
artificioſe conſcientiæ recordationē in magnis periculis commemorat.
Finge agè te rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprehendi: quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falſæ periuria linguæ,
Et Phrygia Dido fraude coacta mori.
Coniugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis, & effuſis ſanguinolenta comis.
Quicquid ideſt, totum merui, concedite, dices:
Quæque cadent, in te fulmina miſſa putes.

Da

Da breue sæuitiæ spatium, pelagique, tuæque
Grande moræ pretium, tuta futura via est.
Nec mihi tu parcas, puero parcatur Iulo,
Te satis est titulum mortis habere meæ.
Quid puer Ascanius? quid dii meruere penates?
Ignibus ereptos obruet vnda deos.
Sed neque fers tecum, nec, quæ mihi perfide iactas,
Presserunt humeros sacra, paterque tuos.
Omnia mentiris: neque enim tua fallere lingua
Incipit à nobis, primaque plector ego.
Si quæras, vbi sit formosi mater Iuli:
Occidit à duro sola relicta viro.
Hæc mihi narrabas, at me mouere merentem:
Illa minor culpa pœna futura mea est.
Nec mihi mēs dubia est, quin te tua numina dānēt:
Per mare, per terras, septima iactat hyems;
Fluctibus eiectum tuta statione recepi,
Vixque bene audito nomine regna dedi.
His tamen officiis vtinam contenta fuissem;
Et mihi concubitus fama sepulta foret.
Illa dies nocuit, qua nos decliue sub antrum
Cæruleus subitis compulit imber aquis.
Audieram voces, nymphas vlulasse putaui,
Eumenides fati signa dedere meis:
Exige læse pudor pœnas violate Sichæo,
Ad quem, me miseram, plena pudoris eo.
Est mihi marmorea sacratus in æde Sichæus,
Oppositæ frondes, velleraque alba tegunt.
Hinc ego me sensi noto quater ore citari,
Ipse sono tenui dixit, Elisa veni.

ab impietate.

Creusa.

in Aeneam præ merita

a tempore pathos.
Eumenides infernales furiæ p antiphrasim, q beniuolæ non sint: sed alii proprio nomine ab εὖ, idest bene, & μανίας, furoré significat, quasi bene furétes dictas volūt ad pudoré apostrophat.
Elisa Dido dicta est priori nomine.

Ab auctoritate AEneæ suũ crimen purgat.

Nulla mora est, venio quondam tibi debita coniux:
Sum tamen admissi tarda pudore mei.
Da veniam culpæ, decepit idoneus auctor,
Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.
Diua parens, seniorque pater, pia sarcina nati,
Spem mihi mansuri rite dedere viri.
Si fuit errandum, caussas habet error honestas:
Adde fidem, nulla parte pigendus erit.

A fatis excusatio. infelicitates suas exponit.

Durat in extremum, vitæque nouissima nostræ
Prosequitur fati, qui fuit antè, tenor.
Occidit in terras coniux mactatus ad aras,
Et sceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor, cineresque viri, patriamque relinquo,
Et feror in duras hoste sequente vias:
Applicor ignotis, fratrique elapsa, fretoque,
Quod tibi donaui perfide, littus emo.
Vrbem constitui, lateque patientia fixi
Mænia, finitimis inuidiosa locis.
Bella tument, bellis, peregrina & fœmina tentor,
Vixque rudes portas vrbis & arma paro.
Mille procis placui, qui in me coiere, querentes
Nescio quem thalamis præposuisse suis.

Getulia pars Africæ.

Quid dubitas vinctam Getulo tradere Hiarbe?
Præbueram sceleri brachia nostra tuo.

infelicitatũ amplificatio.

Est etiam frater, cuius manus impia poscit
Respergi nostro sparsa cruore viri.
Pone deos, & quæ tangendo sacra profanas,

Catholica sententia.

NON bene cælestes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapsis igne futurus,
Pœnitet elapsos ignibus esse deos.

Forsitan

Forsitan & grauidam Dido scelerate relinquis,
Parsque tui latitat corpore clausa meo.
Accedet fatis matris miserabilis infans,
Et nondum nati funeris auctor eris.
Cumque parente sua frater morietur Iuli,
Pœnaque connexos auferet vna duos.
Sed iubet ire Deus: vellem vetuisset adire,
Punica nec Teucris pressa fuisset humus.
Hoc duce nempe Deo, ventis agitaris iniquis,
Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore si viuo, quanta fuere, forent.
Non patrium Simoenta petis, sed Tybridis vndas,
Nempe vt peruenias quò cupis, hospes eris.
Vtque latet, refugitque tuas obstrusa carinas,
Vix tibi continget terra petita seni.
Hos populos potius in dotem, ambage remota,
Accipe, & aduectas Pygmalionis opes.
Ilion in Tyriam transfer felicius vrbem,
Inque loco regis, sceptra sacrata tene.
Si tibi mens auida est belli, si quærit Iulus
Vnde suo partus Marte triumphus eat:
Quem superet, nequid desit, præbebimus hostem:
Hic pacis leges, hic locus arma capit.
Tu modò per patrem, fraternaque tela sagittas,
Perque fugæ comites, Dardana sacra, deos:
Sic superent quoscunque tua de gente reportas;
Mars ferus, & damni sit modus ille tui;
Ascaniusque suos feliciter impleat annos,
Et senis Anchisæ molliter ossa cubent.

Tāgit quod AEneā flectere debeat.

per Ioniam Aeneæ discessum Mercurio imputat.

Tybris Italiæ fluuius ex Apēnino monte defluens.

incōmodis. cōmoda subiicit. sacrata sceptra, quoniam sub Iouis tutela erant reges.

Adiurationes

Parce

Parce precor domui, quæ se tibi tradit habendam,
Quod crimen dicis præter amasse meum?

Phthia vrbs Thessaliæ, a qua Achilles Phthius dicitur.

Non ego sum Phthia, magnisque oriũda Mycenis,
Nec steterant in te virque, paterque meus.
Si pudet vxoris: non nupta, sed hospita dicar:

a nomine extenuatio.

Dum tua sit Dido, quidlibet esse feret.

a peritia dissuadet.

Nota mihi freta sunt Afrum tangentia littus;
Temporibus certis dantque, negantque viam.
Cùm dabit aura viam, præbebis carbasa ventis,
Nunc leuis eiectam continet alga ratem.
Tempus vt obseruem, manda mihi; certius ibis:
Nec te, si cupias, ipsa manere sinam.

differendi alia ratio.

Et socii requiem poscunt, laniataque classis
Postulat exiguas semirefecta moras.
Pro meritis, & si qua tibi debebimus vltrà,

a beneficiis deprecatio.

Pro spe coniugii tempora parua peto.

hypallage.

Dum freta mitescunt, & amor dũ temperat vsum,
Fortiter ediscam tristitia posse pati.
Sin minus; est animus nobis effundere vitam:
In me crudelis non potes esse diu.
Aspicias vtinam quæ sit: scribentis imago:
Scribimus, & gremio Troicus ensis adest.
Perque genas lacrymæ strictum labuntur in ensem,
Qui iam pro lacrymis sanguine tinctus erit.
Quàm bene conueniunt fato tua munera nostro;
Instruis impensa nostra sepulchra breui.
Nec mea nunc primùm feriuntur pectora telo:
Ille locus sæui vulnus amoris habet.

per commiserationem apostrophe.

Anna soror, soror Anna meæ malè conscia culpę,
Iam dabis in cineres vltima dona meos.

Nec

Nec consumpta rogis inscribar Elisa Sichæi;
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit;
Præbuit Aeneas & caussam mortis, & ensem;
Ipsa sua Dido concidit vsa manu.

Didonis epitaphium.

IN VIII. EPIST. ARGVM.

Hermione, Menelai & Helenę filia, a Tyndaro auo materno, cui domum commendarat Menelaus, dum iret ad Troiam, Oresti, Agamemnonis & Clytemnestræ filio, desponsata est, quam etiam Menelaus, huius ce rei inscius, Pyrrho, Achillis filio, ante Troiam promisit: qui tandem reuersus, Hermionem rapuit. sed cum Pyrrhi connubium maximo odio haberet, & Orestem adamaret, clam per nuntium monuit facile posse à Pyrrhi vinculis liberari. quod quidem est assecuta. nam Orestes post Ægisthi matrisque cædem furore purgatus, Pyrrho in templo Apollinis interfecto, eam recepit.

HERMIONE ORESTI.

ALloquor, Hermione, nuper fratremq; virũq;,
Nunc fratrem: nomen coniugis alter habet.
Pyrrhus Achilleides, animosus imagine patris,
Inclusam contra iusque, piumque tenet.
Quod potuit renui, ne non inuita tenerer;
Cætera fœmineæ non valuere manus.
Quid facis Aeacide? non sum sine vindice, dixi:
Hæc tibi sub domino est, Pyrrhe, puella suo.
Surdior ille freto clamantem nomen Orestis
Traxit inornatis in sua tecta comis.
Quid grauius capta Lacedæmone serua tulißem,
Si raperet Graias barbara turba nurus?

verba Hermiones ad Pyrrhũ

Parcius

regio pro persona.
Parcius Andromachen vexauit Achaia victris,
Cùm Danaus Phrygias vreret ignis opes.
At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
Iniice non timidas in tua iura manus.
a minori.
An, si quis rapiat stabulis armenta reclusis,
Arma feras? rapta coniuge, lentus eris?
a Menelai exemplo suadet.
Sit socer exemplo nuptæ repetitor ademptæ,
Cui pia militiæ caussa puella fuit:
sedisset.
Si socer ignauus vacua * stertißet in aula,
Nupta foret Paridi mater, vt antè fuit.
a facili.
Non tu mille rates, sinuosaque vela parabis,
Nec numerum Danai militis, ipse veni.
Sic quoque erā repetēda tamen: nec turpe marito est
Aspera pro caro bella tulisse toro.
Quid? quòd auus nobis idem Pelopeius Atreus?
ab agnatione. Pelops. Atrei pater.
Et si non eßes vir mihi, frater eras.
Vir precor vxori, frater succurrere sorori:
Instant officio nomina bina tuo.
Pyndarus auus maternus Hermiones.
Me tibi Tyndareus vita grauis auctor, & annis,
Tradidit: arbitrium neptis habebat auus.
At pater Aeacidæ promiserat inscius acti,
Plus quoque, qui prior est ordine, possit auus.
Cùm tibi nubebam, nulli mea teda nocebat;
Si iungar Pyrrho, tu mihi læsus eris.
Et pater ignoscet nostro Menelaus amori,
Cupido.
Succumbuit telis præpetis ipse Dei.
Paridi Pyrrhū comparat.
Quem sibi permisit, genero concedet amorem,
in generis nobilitate Oresthé Pyrrho pręponit.
Proderit exemplo mater amata suo.
Tu mihi, quod matri pater, es: quas gesserat olim
Dardanius parteis aduena, Pyrrhus agit.

Ille licèt patriis sine fine superbiat actis,
Et tu quæ referas facta parentis habes.
Tantalides omnes, ipsumque regebat Achillem,
Hic pars militiæ, dux erat ille ducum.
Tu quoq; habes proauũ Pelopẽ, Pelopisq; parẽtẽ:
Si melius muneres, à Ioue quinctus eris.
Nec virtute cares, arma inuidiosa tulisti:
Sed tu quid faceres? induit illa patrem.
Materia vellem fortis meliore fuisses:
Non lecta est operi, sed data causa tuo.
Hanc tamen implesti, iuguloque Aegystus aperto
Tecta cruentauit, quæ pater antè tuus.
Increpat Aeacides, laudemque in crimina vertit,
Et tamen aspectus sustinet ille meos.
Rumpor, & ora mihi pariter cũ mente tumescunt,
Pectoraque inclusis ignibus vsta dolent.
Hermione coram quisquam ne obiecit Oresti?
Nec mihi sunt vires, nec ferus ensis adest.
Flere licet, certè flendo diffundimus iram,
Perque sinus lacrymæ fluminis instar eunt.
Has semper solas habeo, semperque profundo,
Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum, quod nostros errat in annos;
Tantalides matres apta rapina sumus.
Non ego fluminei referam mendacia cygni,
Nec querar in plumis delituisse Iouem.
Quà duo porrectus longè freta diuidit Isthmos,
Vecta peregrinis Hippodameia rotis.
Castori Amiclæo & Amiclæo Polluci,
Reddita Mopsopia Tyndaris vrbe soror.

Tyndaris

Tantalid. Agamemnona Tantalo proauo. Iupiter Tantalũ, Tantalus Pelopem, Pelops Phylistenẽ Phylistenes Agamẽnonem Orestis patrem genuit.

perenne pro perenni,
in fatum culpã vertit.
rethorica occupatio.
Iupiter in cygnum Lædam compressit.
Pelops curuli certamine Hippodamiæ coniugio potius est, versus licentiosus,
rapia a Theseo Helena a fratribus Castore, & Polluce recuperata est: postea a Paride rapitur
Amiclæ vrbs Laconia.

Mopsopia Atticæ vrbs à Mopsopo rege.

Tyndaris Idæo trans æquora ab hospite rapta,
Argolicas pro se vertit in arma manus.
Vix equidem memini, memini tamen: omnia luctus,
Omnia solliciti plena timoris erant.
Flebat auus, flebatque soror, fratresque gemelli,
Orabat superos Leda, suumque Iouem.
Ipsa ego non longos etiam tunc scissa capillos,
Clamabam, Sine me, me sine mater abis?
Nam coniux aberat. ne non Pelopeia credar,
Ecce Neoptolemo præda parata fui.

Neoptolemus Pyrrhus quasi nouus pugnator.

Pelides vtinam vitasset Apollinis arcus:
Damnaret nati facta proterua parens.

directa in pedē Achillis sagitta a paride in apollinis templo interimitur.

Nec quondam placuit, nec nunc placuisset Achilli,
Abducta viduum coniuge flere virum.
Quæ mea cælesteis iniuria fecit iniquos?
Quòdue mihi miseræ sidus obesse querar?
Parua mea sine matre fui, pater arma gerebat;
Et duo cùm viuant, orba duobus eram.

ad matrem apostrophat.

Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis,
Non sedi gremio sarcina grata tuo.
Non cultus tibi cura mei, nec pacta marito
Intraui thalamos matre parante nouos.
Obuia prodieram reduci tibi, (vera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamē esse Helenā, quòd eras pulcherrima, sensi,
Ipsa requirebas, quæ tua nata foret.

in hoc tantū felix, q̄ Orestem maritum nacta sit.

Pars hæc vna mihi coniux bene cessit Orestes:
Hic quoque, ni pro se pugnet, ademptus erit.

Pyrrus

Pyrrhus habet captam reduce, & victore parente,
Munus & hoc nobis diruta Troia dedit.
Cùm tamen altus equis Titan radiantibus inſtat,
Perfruor infelix liberiore malo.
Nox vbi me thalamis vlulantē, & acerba gemētē
Condidit, in mœſto procubuique toro.
Pro ſomno lacrymis oculi funguntur obortis:
Quaque licèt, fugio, ſicut ab hoſte, viro.
Sæpe malis ſtupeo, rerumque oblita, locique,
Ignara tetigi Scyria membra manu.
Vtque nefas ſenſi, malè corpora tacta relinquo,
Et mihi pollutas credor habere manus.
Sæpe Neoptolemi pro nomine nomen Oreſtis
Exit, & errorem vocis, vt omen, amo.
Per genus infelix iuro, generiſque parentem,
Qui freta, qui terras, & ſua regna quatit;
Per patris oſſa tui, patrui mihi, quæ tibi debent,
Quòd ſe ſub tumulo fortiter vltra iacent;
Aut ego præmoriar, primoque extinguar in æuo,
Aut ego Tantalidæ Tantalis vxor ero.

In Scyro Lycomedis iſula furtiuo concubitu natus eſt Pyrrhus.

Iureiurando intentum colligit

IN IX. EPIST. ARGVMENTVM.

Herculem Iupiter ex Alcumena, ſub forma Amphitrionis mariti oppreſſa, tribus noctibus in vnam iunctis genuit: quem Euryſtheus Rex Mycenarum, Iunonis aſtutia, vt ſic ille periret, ad arduos labores incitauit. ſed, cum robore corporeo, atque ingenio valeret, ſemper victor euaſit inter quos Acheloū, Aetoliç fluuiū, in varias ſeſe vertentem figuras, ob Deianiræ coniugium, in taurum tandē debellauit. & profecto, quāuis reliqua mōſtra viriliter ſuperauerit, amori muliebri ſuccubit nam cū Euritus, Rex Oecha

liæ Iolen filiam ei promissam denegasset, vrbe capta, & Eurito occiso, Iolem obtinuit cuius amore ita cęcatus est, vt, ea iubente, leonis spolium & clauam deposuerit; & ,quod turpius est, inter Iolæ pedissequas cultu fęmineo indutus nere non erubuit. denique quidquid prius sub Omphalæ Lydię regina, ex qua genuerat Lamum, tolerauerat, ea sub Iole perpessus est. Cũ igitur Deianeira, Oenei regis Calydoniæ filia, eius vxor, illum tam illecebri amore captum resciisset, ex voluntate aduersariorum factum vituperans, ad eum scripsit ponit autem illi ante oculos egregia illa sua priora faciat. sed cum inter scribendum accepisset nũcium de Herculis calamitate ob vestem Nessi Centauri sanguine intoxicatam, a se missam; in qua vim reuocãdi ab alienis amoribus inesse credebat: (id enim Nessus illi in traiectu Eueni fluuij suaserat, cum ab Hercule sagitta, Lernæo veneno infecta, confossus esset) grauissimo dolore compressa, facinus suum purgando, vt non vltro, sed vt illum in sui amore retineret, fecisse videatur, de suspendio deliberat.

DEIANEIRA HERCVLI.

alij hęc duo carmina nõ legũt.

Mittor ad Alciden è coniuge conscia mentis
 Littera, si coniux Deianeira sua est,
Gratulor Oechaliam titulis accedere nostris;
 Victorem victæ succubuisse queror.
Fama Pelasgiadas subito peruenit in vrbes
 Decolor, & factis inficianda tuis.
Quem nunquam Iuno, seriesq; immensa laborum
 Fregerit, huic Iolen imposuisse iugum.

taxat Herculẽ, ꝙ non respondeat spei.

Hoc velit Euristeus, velit hoc germana tonantis,
 Lætaq; sit vitæ labe nouerca tuæ.
At non ille venis, cui nox, si creditur, vna
 Non tanti, vt tantus concipere, fuit.

Plus

Plus tibi, quàm Juno, nocuit Venus: illa premendo
Sustulit; hæc humili sub pede colla tenet.
Respice vindicibus pacatum viribus orbem,
Quà latam Nereus cærulus ambit humum.

Orienté & Occidentem intelligit.

Se tibi pars terræ, tibi se tota æquora debent:
Implestri meritis Solis vtranque domum.
Quod, te laturum est, cælum prius ipse tulisti:
Hercule supposito sidera fulsit Atlas.
Quid, nisi notitia est misero quæsita pudori,
Si cumulas stupri facta priora nota?

fesso Atlanti Hercules præstitit vicem.

Te neferunt geminos pressisse tenaciter angues,
Cùm teneri in cunis iam Ioue dignus eras?

angues immissi a Iunone.

Cœpisti melius, quàm desinis; vltima primis
Cedunt: dissimiles hic vir, & ille puer.
Quem non mille feræ, quem nõ Stheneleius hostis,
Non potuit Iuno vincere, vicit amor.

attende amoris potentiam.

At bene nupta feror, quia nominor Herculis vxor:
Sitq; socer, rapidis qui tonat altus equis.
Quàm malè inæquales veniunt aratra iuuenci,
Tam premitur magno coniuge nupta minor.
Non honor est, sed onus, species læsura ferentes,
Si qua voles aptè nubere, nube pari.

species pro dignitate generalis senteʼtia.

Vir mihi semper abest, & coniuge notior hospes:
Monstraq; terribiles persequiturq; feras.
Ipsa domo vidua votis operata pudicis
Torqueor, infesto ne vir ab hoste cadat.
Inter serpentes, aprosque, auidosque leones
Iactor, & hærueos cerno per ossa canes.
Me pecudum fibræ, simulacraque inania somni,
Omniaque arcana nocte petita mouent.

ab arte haruspicina pathos quoniã illos in exiliũ miserat Eurystheus arbiter, dispẽsator Herculis.

Aucupor infelix incertæ murmura famæ,
Speque timor dubia, ſpesque timore cadit.
Mater abeſt, queriturque Deo placuiſſe potenti,
Nec pater Amphitryō, nec puer Hyllus adeſt.
Arbiter Euryſtheus iræ Iunonis iniquæ,
Sentitur nobis, iraque longa deæ eſt.
Hæc mihi ferre parū eſt, peregrinos addis amores,
Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego Parthenijs temeratam vallibus Augen,
Nec referam partus Ormeni nympha tuos.
Nec tibi crimen erunt Teuthrantia turba ſorores,
Quarum de populo nulla relicta tibi eſt,
Vna recens crimen defertur adultera nobis,*
Vnde ego ſum Lydo facta nouerca Lamo.
Mæander, toties qui terris errat in iiſdem,
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas;
Vidit in Herculeo ſuſpenſa monilia collo,
Illo, cui cœlum ſarcina parua fuit.
Non puduit forteis auro cohibere lacertos?
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris?
Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis
Edidit, vnde humerus tegmina læuus habet.
Auſus es hirſutos mitra redimire capillos,
Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Mæonia laſciuæ more puellæ
Incingi zona dedecuiſſe pudet?
Non tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humana qui dape pauit equos?
Si te vidiſſet cultu Buſiris in iſto,
Huic victor victo nempe pudendus eras.

Detrahat

Euryſtheus arbiter, diſpēſator Herculis.
Adulteria p rhetoricam occupationem detegit.
Parthenius mōs Arcadiæ virginibus illic veneratus. Parthenice n. virgo dicitur.
Auges Aloei regis Arcadia filia ex Hercule Thelephū genuit ſicut Aſtidamia Ormeni filia Teſippum
Hercules quinquaginta Theſpis Erythei Athenienſis filias vna nocte ſtuprauit, ex quib. quinquaginta filios genuit, qui Theſpiades sūt cognominati.
Teuthrātus Atticę oppidum.
*vna recens, Omphalē Mæoniæ ſiue Lydiæ reginā intelligit
Diomedes Rex Thraciæ carnibus aduenarum ſuos equos alebat: quē Hercules tandem ipſis equis deuorandum obiecit.
Buſiris rex Aegypti, qui horas Nilo adiacentes crudeli forenſiū hoſpitum cæde infeſtabat.

Detrahat Antæus duro redimicula collo,
Ne pigeat molli succubuisse viro.
Mæonias inter calathum tenuisse puellas
Diceris:& dominæ pertimuisse minas.
Non pudet Alcidæ nutricem mille laborum,
Rasilibus calathis imposuisse manum?
Crassaque robusto deducis pollice fila,
Aequaque formosæ pensa rependis heræ.
Ah quoties,digni dum torques stamina duris,
Prævalidæ fusos comminuere manus.
Diceris infelix scuticæ tremefactus habenis,
Ante pedes dominæ pertimuisse minas.
Exuuiis positis, meritarum fœmina laudum,
Factaque narrabas dissimulanda tibi.
Scilicet immanes elisis faucibus hydros,
Infantem nuda dilacerasse manu.
Vt Tegeæus aper cupressifero Erymantho
Incubat,& vasto pondere lædit humum.
Non tibi Thræicus affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ.
Prodigiumque triplex armenti diues Iberi
Geryones,quamuis in tribus vnus erat.
Inque canes totidem trunco digestus ab vno
Cerberus,implicitis angue minante comis;
Quæque redundabat fecundo vulnere serpens
Fertilis, & damnis ditior ipsa suis;
Quodq; inter læuumq; latus, dextrãque lacertum,
Prægraue compressa fauce pependit onus:
Et malè confisum pedibus,formaque bimembri,
Pulsum Thessalicis agmen equestre iugis:

Antæus terræ filius altius sublevatus mactatur
Ionia Græciæ regio Mæandro finitima.

Scutica flagellũ ex corio, quo verberabantur serui. σκύτον enim coriũ, vel pellis.

Tegeæus Arcadicus à Tegeo Arcadiæ oppido.
Erymanthus mons Arcadiæ, in quo aprum agrorum vastatorem Hercules domuit.
Geryon tricorpor in Hispania regnabat.
Cerberus triceps.
Hydra.
Antæus.
Centauri.

Sidō· vrbs Phœniciæ: vbi optima inficiebatur purpur.

Hæc tu Sidonio potes insignitus amictu
Dicere? num cultu lingua retenta silet?

Omphale Iardani filia.

Se quoque nympha tuis ornauit Iardanis armis,
Et tulit è capto nota trophæa viro.

ironia.

I nunc, tolle animos, & fortia facta recense,
Quod tu non esses iure, vir illa fuit.
Qua tantò minor es, quantò te maxime rerum,
Quàm quos vicisti, vincere maius erat.
Illi procedit rerum mensura tuarum,
Cede bonis, hæres laudis amica tuę est.

eaute arguit,

O pudor, hirsuti costis exuta leonis
Aspera texerunt vellera molle latus.
Falleris, & nescis; non sunt spolia ista leonis,
Sed tua; tuque feræ victor es , illa tui.
Fœmina tela tulit Lernæis atra venenis,
Ferre grauem lana vix satis apta colum.

claua a Vulcano ad domādas feras Herculi tradita.

Instruxitque manum claua domitrice ferarum,
Vidit & in speculo coniugis arma sui.
Hæc tamen audieram, licuit non credere famæ,
En venit ad sensus mollis ab aure dolor.

Iolē intelligit.

Ante meos oculos adducitur aduena pellex:
Nec mihi, quæ patior, dissimulare licèt.

per vrbem Tyrinthū vbi Deianeira degebat.

Non sinis auerti, mediam captiua per vrbem
Inuitis oculis aspicienda venit.

cōiecturam firmat,

Non venit incultis captarum more capillis,
Fortunam vultus fassa tegendo suos,
Ingreditur latè multo spectabilis auro,
Qualiter in Phrygia tu quoque cultus eras.
Dat vultum populo sublimis, vt Hercule victo,
Oechaliam viuo stare parente putes.

Forsitan expulsa Aetolide Deianeira,
Nomine deposito pellicis, vxor erit.
Eurytidos Ioles, atque insani Alcidæ,
Turpia famosus corpora iunget Hymen.
Mens fugit admonitu, frigusq; perambulat artus,
Et iacet in gremio languida facta manus.
Me quoq; cũ multis (sed me sine crimine amasti)
Ne pigeat, pugnæ bis tibi causa fui.
Cornua flens legit rapidis Acheolus in vndis,
Truncaque limosa tempora mersit aqua.
Semiuir occubuit vi, Lerniferoque veneno
Nessus, & infecit sanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero? scribenti nuncia venit
Fama, virum tunicæ labe perire meæ;
Hei mihi quid feci? quò me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deianeira mori?
An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu sceleris tanti caussa superstes eris?
Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis vxor
Credar? coniugii mors mea pignus erit.
Tu quoque cognosces in me Meleagre sororem:
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Heu deuota domus, solio sedet acrior alto,
Oenea desertum nuda senecta premit.
Exulat ignotis Tydeus germanus in oris;
Alter fatali viuus in igne fuit:
Exegit ferrum sua per præcordia mater:
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Deprecor hoc vnum periura sacerrima lecti,
Ne videar thalamis insidiata tuis.

Patronymicum a patria Aetolia, regio Græciç, dicta ab Aetolo, Endymionis filio.

Achelous fluuius Oceani, & Terræ filius.

Nessus Centaurus.

Oeta mõs inter Thessaliam & Macedoniã, rogo sepulcroque Herculis insignis, a quo Hercules, oetus nominatur.

Meleagrus duos auunculo- ĩterfecit qua res mater illum in fatali stipite extinxit; se quoq; tãdem occidit. Tydeus fratrem Menalippũ venãdo imprudẽs occidit, & ob i. patriam fugit

Nessus, vt est auidum percussus arundine pectus,
Hic, dixit, vires sanguis amoris habet.
Illit a Nessæo misi tibi texta veneno;
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Iamque vale seniorque pater, germanaque Gorge,
Et patria, & patriæ frater adempte meæ:
Et tu, lux oculis hodierna nouissima nostris,
Virq; , (sed ò possis) & puer Hylle vale.

ad interitum iā itura suos salutat.

IN X. EPIST. ARGVMENTVM.

Minos, Iouis & Europæ filius, Cretensis rex ob Androgeum filium, ab Atheniensibus dolose occisum, illos tandem post acria bella coegit, vt sibi pœnas penderent, quotannis pueros septem. & totidem virgines mittere, vt Minotauro (quē arte Dedali Pasiphae ex tauro genuerat, dum eius maritus Minos cum Atheniensibus bellum gereret) deuorandi traderentur. Cū uero sors Theseo contigisset, ab Ariadne edoctus est, quonam pacto, interfecto Minotauro, ex labyrintheis ambagibus egrederetur, Errabunda reges tenui vestigia filio, vt ait Catullus. Theseus autē Creta cū Ariadne & Phędra discedēs, in Naxon insulam delatus est, vbi a Baccho monitus, vt Ariadnen relinqueret, qui Dei timore perculsus, dum altissimo somno pressam animaduerteret, puellam dimisit. Quamprimū igitur expergefacta est, hanc epistolam scripsit, in qua de crudelitate, & duritia Thesei, ac beneficiorum ingratitudine conqueritur, cum post multas lamentationes, & querelas rogando, vt nauem ad eam flectat.

ARIADNE THESEO.

ILla relicta feris etiam nunc, improbe Theseu,
Viuit, & hæc æqua mente tulisse velis.

multi hæc duo carmina nō habent.

Mitius

Mitius inueni, quàm te genus omne ferarum;
Credita non vlli, quàm tibi, peius eram.
Quæ legis, ex illo Theseu tibi littore mitto,
Vnde tuam sine me vela tulere ratem.
In quo me somnusque meus malè prodidit, & tu,
Probi facinus, somnis insidiate meis.
Tempus erat, vitrea quo primùm terra pruina
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aues:
Incertum vigilans, an somno languida, moui
Thesea prensuras semisopita manus:
Nullus erat. referoque manus, iterumque retento,
Perque torum moueo brachia: nullus erat.
Excussere metus somnum: conterrita surgo,
Membraque sunt viduo præcipitata toro.
Protinus adductis sonuerunt pectora palmis,
Vtque erat è somno turbida, rupta coma est.
Luna fuit: specto, si quid, nisi littora, cernam:
Quod videant oculi, nil nisi litus habent.
Nunc huc, nunc illuc, et vtroque sine ordine curro,
Alta puellares tardat arena pedes.
Interea toto clamanti littore, Theseu,
Reddebant nomen concaua saxa tuum.
Et quoties ego te, toties locus ipse vocabat,
Ille locus miseræ ferre volebat opem.
Mons fuit, apparent frutices in vertice rari,
Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.
Ascendo, vires animus dabat, atque ita latè
Aequora prospectu metior alta meo.
Inde ego (nam ventis quoque sum crudelibus vsa)
Vidi præcipiti carbasa tensa Noto:

a tempore pathos.

videtur Dryené monté significare: in qué a Baccho delata Ariadne nunquam deinceps comparuit.

Aut vidi, aut certè cùm me vidisse putarem,
Frigidior glacie, semianimisque fui.
apta conduplicatio.
Nec languere diu patitur dolor, excitor illo,
Excitor, & summa Thesea voce voco.
Quo fugis, exclamo, scelerate reuertere Theseu,
Flecte ratem: numerum non habet illa suum.
Hoc ego, quod voci deerat, plangore replebam:
Verbera cum verbis mista fuere meis.
relictorum a sociis nautarum morem exprimit.
Si non audires, vt saltem cernere posses,
Iactatæ latè signa dedere manus.
Candidaque imposui longæ velamina virgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.
Iamque oculis ereptus eras, tunc denique fleui,
Torpuerant molles antè dolore genæ.
Quid potius facerent, quã me mea lumina flerent,
Postquam desierant vala videre tua?
Aut ego diffusis erraui sola capillis,
Ogyges Thebarum rex: hinc Ogygius Bacchus, id est Thebanus.
Qualis ab Ogygio concita baccha Deo:
Aut mare prospiciens in saxo frigida sedi,
Quamq; lapis sedes, tam lapis ipsa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos,
Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua, quæ possum, pro te vestigia tango,
Strataque, quæ membris intepuere tuis.
ad lectum apostrophe.
Incumbo, lacrymisque toro manante profusis,
Pressimus, exclamo, te duo, redde duos.
Venimus huc ambo, cur non discedimus ambo?
Perfide pars nostri lectule maior vbi est?
Quid faciam? quò sola ferar? vacat insula cultu,
Non hominum video, non ego facto boum.

Omne latus terræ cingit mare: nauita nusquam est,
Nulla per ambiguas puppis itura vias.
Finge dari comitesq; mihi, ventosque, ratemque;
Quid sequar? accessus terra paterna negat.
Vt rate felici pacata per æquora labar,
Temperet & ventos Aeolus: exul ero.
Non ego te, Crete, centum digesta per vrbes,
Aspiciam, puero cognita terra Ioui.
Nam pater & tellus iusto regnata parente,
Prodita sunt facto nomina cara meo.
Cùm tibi, ne victor tecta morerere recuruo,
Quæ regerent passus, pro duce fila dedi.
Cùm mihi, dicebas, Per ego ipsa pericula iuro,
Te fore, dum nostrum viuet vterque, meam.
Viuimus, & non sum, Theseu, tua, si modò viuit
Fœmina, periuri fraude sepulta viri.
Me quoque, qua fratrẽ, mactasses improbe claua:
Esset, quam dederas, morte sepulta fides,
Nunc ego non tantum quæ, sum passura, recordor,
Sed quæcunque potest vlla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figuræ,
Mosq; minus pœnæ, quã mora mortis, habet.
Iam iam venturos aut hàc, aut suspicor illac,
Qui lanient auido viscera dente lupos.
Forsitan & fuluos tellus alit ista leones.
Quis scit, an hæc sæuas insula tigres habet?
Et freta dicuntur magnas expellere phocas,
Quis vetat & gladius per latus ire meum?
Tantum ne religer dura captiua catena,
Ne ve trahan serua grandia pensa manu.

cõmiserationẽ auget.

Crete insula in medio ponto in qua Iupiter nutritus est.

periphrasis Labyrinthi.

vt honestius perfidiam osten dat, iusiuranda repetit,

Minotaurus, Ariadnes frater.

quamuis nec leones, nec tigres habeat insula Naxon apte tamen vt fœmina dubitat.

Cui

Cui pater eſt Minos, cui mater filia Phœbi
 Quodque magis memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, ſi terras, porrectaque littora vidi;
 Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cœlum reſtabat, timeo ſimulacra deorum:
 Deſtituor rapidis præda, cibusque feris.
Siue colunt, habitantque viri, diffidimus illis:
 Externos didici læſa timere viros.
Viueret Androgeos vtinam, nec fata tuliſſes
 Impia funeribus Cecropi terra tuis;
Nec tua mactaſſet nodoſo ſtipite Theſeus,
 Ardua * parte virum, dextera parte bouem.
Nec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,
 Fila per adductas ſæpe recepta manus.
Non equidem miror, ſi ſtat victoria tecum,
 Strataque Cretæam bellua ſtrauit humum.
Non poterant figi præcordia ferrea cornu,
 Vt te non tegeres, pectore tutus eras.
Illuc tu ſilices, illuc adamanta tuliſti,
 Illic qui ſilices Theſea vincat, habes.
Crudeles ſomni quid me tenuiſtis inertem?
 At ſemel æterna nocte premenda fui.
Vos quoque crudeles venti, nimiumque parati,
 Flaminaque in lacrymas officioſa meas.
Dextera crudelis, quæ me, fratremque necauit,
 Et data poſcenti nomen inane fides.
In me iurarunt ſomnus, ventuſque, fideſque:
 Prodita ſum cauſſis vna puella tribus.
Ergo ego ne lacrymas matris moritura videbo,
 Nec mea qui digitis lumina condat erit.

Exoptatio ad cō miſerationem maxime apta. a Cecrope, primo Athenarum rege, Ceropidæ vocantur Athenienſes. Minotaurum intelligit.

ad ſomnos, & ventos apoſtrophat,

officium funebre vbi defuturū conqueritur.

Spiritus

Spiritus infelix peregrinas ibit in auras,
Nec positos artus unget amica manus.
Ossa super stabunt volucres inhumata marinæ;
Hæc sunt officiis digna sepulcra meis.
Ibis Cecropios portus; patriaque receptus,
Cùm steteris turbæ celsus honore tuæ,
Et bene narraris letum taurique, virique,
Sectaque per dubias saxea tecta vias:
Me quoque narrato solam tellure relictam;
Non ego sum titulis surripenda tuis.
Nec pater est Aegeus, nec tu Pitheidos Aethræ ex Aethra, Pithei filia, natus est Theseus.
Filius, auctores saxa, fretumque tui.
Dii facerent, ut me summa de puppe videres;
Mouisset vultus mœsta figura tuos.
Nunc quoque non oculis, sed qua potes, aspice mēte
Hærentem scopulo, quem vaga pulsat aqua.
Aspice demissos lugentis more capillos,
Et tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graueis.
Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus, horret,
Litteraque articulo pressa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam malè cessit, adoro:
Debita sit facto gratia nulla meo.
Sed ne pœna quidem, si non ego caussa salutis;
Non tamen est, cur tu sis mihi caussa necis.
Has tibi plangendo lugubria pectora, lassas
Infelix tendo transfreta longa manus.
Hos tibi, qui superant, ostendo mœsta capillos, solita depreca- tione epistolam claudit.
Per lacrymas oro, quas tua facta mouent.
Flecte ratem Theseu, versoq; relabere vento:
Si prius occidero, tu tamen ossa feres.

IN XI. EPIST. ARGVMENTVM.

Machareus & Canace, Aeoli regis ventorum filij, cũ turpiter se amarent, & consanguinitatis prętextu culpam tegentes concũberent, Canace filium peperit: quem dum clam e regia per nutricẽ emitteret, vt aleretur, infelix infans suo vagitu se auo prodidit, qui, filiorũ incensus scelere, innocuũ infantẽ iussit ca nibus exponi: & per satellitem Canace gladiũ misit, quo illa pro meritis vteretur: ex quo se interfecisse creditur. Sed prius, quàm moreretur, Machareo, qui iã in templũ Apollinis Delphici aufugerat, hac epistola casum suum narrauit, illum precando vt expositi infantis ossa legat, & vna cum suis vrna componat.

CANACE MACHAREO.

aliqui hæ duo carmina non legunt.

AEolis Aeolidæ, quam non habet ipsa salutem
Mittit, & armata verba notata manu,
Si qua tamen cæcis errabunt scripta lituris,
Oblitus a dominæ cæde libellus erit.

libellus pro epistola.

Dextra tenet calamũ, strictũ tenet altera ferrum,
Et iacet in gremio charta notata meo.
Hæc est Aeolidos fratri scribentis imago,
Sic videor duro posse placere patri.

patris crudelitatem exponit.

Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset,
Auctorisque oculis exigeretur opus.
Vt ferus est, multoque suis truculentior Euris,
Spectaret siccis vulnera nostra genis.

acerba irrisio. Scython mons Thraciæ iuxta Septentrionem, perpetuis damnatus niuibus.

Scilicet est aliquid cum sæuis viuere ventis,
Ingenio populi conuenit ille sui.
Ille Noto, Zephyroque, & Scythonio Aquiloni
Imperat, & pennis Eure proterue tuis.

Imperat

Imperat heu ventis, tumidæ non imperat iræ,
Possidet & vitiis regna minora suis.
Quid iuuat admotam per auorum nomina cœlo,
Inter cognatos posse referre Iouem? Iupiter auus Canaces.
Num minus infestum, funebria munera, ferrum
Fœminea teneo non mea tela manu?
*O vtinam, Machareu, quæ nos * coniunxit in vnũ* *commisit.*
Venisset leto serior hora meo.
Cur vnquam plus me frater, quàm frater, amasti? pathos a facta
Et tipi, non debet quod soror esse, fui? pœnitentia.
Ipsa quoque incalui, qualemque audire solebam,
Nescio quem sensi corde tepente Deum. Cupidinem significat.
Fugerat ore color, macies obduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec somni faciles, & nox erat annua nobis, signa amantiũ.
Et gemitum nullo læsa dolore dabam.
Nec cur hoc facerẽ, poterã mihi reddere caussam:
Nec noram quid amans esset, at illud eram.
Prima malum nutrix animo præsensit anili;
Prima mihi nutrix, Aeoli, dixit, Amas.
Erubui, gremioque pudor deiecit ocellos:
Hæc satis in tacita signa fatentis erant.
Iamque tumescebant vitiati pondera ventris,
Aegraque furtiuum membra grauabat onus.
Quas mihi nõ herbas, quæ nõ medicamina nutrix
Attulit, audaci supposuitque manu
Et penitus nostris (hoc te celauimus vnum)
Visceribus crescens excuteretur onus?
Ah nimiùm viuax admotis restitit infans
Artibus, & tectus tutus ab hoste fuit.

Iam

Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi;
Denaque luciferos Luna vehebat equos:
Nescia quæ faceret subitos mihi caussa dolores,
Et rudis ad partus,& noua miles eram.
Nec tenui vocem: Quid ait: tua crimina prodis?
Oraque clamantis conscia pressit anus.
Quid faciam infelix. gemitus dolor edere cogit:
Sed timor, & nutrix, & pudor ipse vetant.
Syncopa. Continuò gemitus, elapsaque verba repetendo:
Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.
Lucina, Dea partus. Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat:
Et graue,si morerer, mors quoque crimen erat.
Cùm super incumbens,scissa tunicaque comaque,
Pressa refouisti pectora nostra tuis.
Et mihi, Viue soror, soror ò clarissima, dixti,
Viue, nec vnius corpore perde duos.
Spes bona det vires, fratri nam nupta futura es;
Illius, de quo mater es, vxor eris.
Mortua,crede mihi,tamen ad tua verba reuixi,
Et positum est vteri crimen,onusque mei.
Quid tibi grataris? media sed & Aeolus aula;
Crimina sunt oculis surripienda patris.
Frondibus infantem, ramisque albentis oliuæ,
Et leuibus vittis sedula celat anus.
Fictaque sacra facit, dicitque precantia verba;
Dat populus sacris, dat pater ipse viam.
facinus cognitum a patre. Iam prope limen erat, patris vagitus ad aures
Venit,& indicio proditur ille suo.
Eripit infantem, mentitaque sacra reuelat
AEolus: insana regia voce sonat.

Vt mare sit tremulum, tenui cùm stringitur aura: comparatio.
Vt quatitur tepido fraxina virga Noto:
Sic mea vibrari pallentia membra videres:
Quassus ab imposito corpore lectus erat.
Irruit, & nostrum vulgat clamore pudorem,
Et vix à misero continet ora manus.
Ipsa nihil præter lacrymas pudibunda profudi;
Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Iamq; dari paruum canibusq;, auibusq; nepotem
Iusserat, in solis destituique locis.
Vagitus dedit ille miser, sensisse putares,
Quaq; suum poterat voce rogabat auum.
Quid mihi tunc animi credis germane fuisse?
Tu potes ex animo colligere ipse tuo.
Cùm mea me coram syluas inimicus in altas
Viscera montanis ferret edenda lupis.
Exierat thalamo, tunc demum pectora planxi,
Contigit inq; meas vnguibus ire genas.
Interea patrius vultu mœrente satelles
Venit, & indignos edidit ore sonos.
Aeolus hunc ensem mittit tibi; tradidit ensem:
Et iubet ex merito scire, quid iste velit. satelles ad Canacen.
Scimus, & vtemur violento fortiter ense,
Pectoribus condam dona paterna meis. Canace respondet.
His mea muneribus genitor connubia donas?
Hac tua dote, pater, filia diues erit? ad patrem.
Tolle procul decepte faces Hymenæe maritas,
Et fuge turbato tecta nefanda pede, ad Hymenæum,
Ferte faces in me (quas fertis (Erinnyes atræ, ad Erinnyes infernales furias.
Vt meus ex isto luceat igne rogus.

Parca meliore, idest, fortunatiori augurio.

Nubite felices, Parca meliore, sorores:
Admissi memores sed tamen este mei.
Quid puer admisit tam paucis editus horis?
Quo læsit facto vix bene natus auum?
Si potuit meruisse necem, meruisse putetur;
Ah miser admisso plectitur ille meo.

nate, sine doloris amplificatione ad natũ apostrophat.

Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
Hei mihi natali dilacerate tuo;
Nata parum fausti miserabile pignus amoris,
Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.
Non mihi te licuit lacrymis perfundere iustis,
In tua nec tonsas ferre sepulchra comas.
Non super incubui, non oscula frigida carpsi;
Diripiunt auidæ viscera nostra feræ,
Ipsa quoq; infantis cũ vulnere persequar vmbras,
Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
Tu tamen ò frustra miseræ sperate sorori,
Sparsa, precor, nati collige membra tui.
Et refer ad matrem, socioq; impone sepulchro,
Vrnaq; nos habeat quamlibet arcta duos.
Viue memor nostri, lacrimasq; in funere funde,
Neue reformida corpus amantis amans.
Tu, rogo, proiectæ nimiùm mandata sororis
Perfer, mandatis perfruar ipsa patris.

IN XII. EPIST. ARGVM.

Cum florida iuuẽtute & formositate valeret Iason, quàm primũ Colchon attigit, a Medea Aeetæ Colchorum regis & Ecates filia, receptus est, & amatus: habitaq; coniugij sponsione illum edocuit, quonam pacto in optatam deueniret prędã. Aureo igitur vel-

lere rapto, clam cum Medea fugam arripuit. quos cũ insequeretur Aeeta, illa Absyrti fratris, quem secum ducebat, membra disparsit, vt ita patrem, ossa filii legentem, remoraretur, & sic incolumes in Thessaliam tandem deuenerunt, vbi Aesonem, Iasonis patrem, annis iam decrepitum, in robustiorem ętatem reduxit Medea. præterea in Peliæ mortem suas filias armauit, fingẽs. n. ei iuuentutẽ restituere velle, quẽadmodun Aesoni fecerat, filiabus persuasit, omnẽ sanguinẽ frigidum atque veterem cultris exhaurirẽt, vt nouum atque, floridum posset infundere. quod cum fecissent puellæ, statim expirauit Pelias. Iason vero siue criminis enormitate, seu ex alia caussa. Medeam repudiauit, & Creusam, Creontis regis Corinthiorum filiam, in vxorem assumpsit. Furibunda igitur Medea ad Iasonem scripsit, ingratitudinem in eo expostulando, pręsentemq; vltionem, nisi recipiatur, minitãdo.

MEDEA IASONI.

Exul, inops, contempta nouo Medea marito
Dicit, & an regni tempora nulla vacant?
Vt tibi Colchorum memini regina vacaui,
Ars mea, cùm peteres, vt tibi ferret opem:
Tunc quæ dispensant mortalia fata sorores,
Debuerant fusos euoluisse suos.
Tunc potui Medea mori bene, quidquid ab illo
Produxi vitæ tempare, pœna fuit.
Hei mihi, cur vnquam iuuenilibus acta lacertis
Phryxeam petiit Pelias arbor ouem?
Cur vnquam Colchi Magnetula vidimus Argon?
Turbaque Phasiacam Graia bibistis aquam?
Cur mihi plus æquo flaui placuere capilli?
Et decor, & linguæ gratia ficta tuæ?

aliqui hæc duo carmina adulterina dicunt.

parcæ fatales, Cloto, Lachesis & Atropos.

Argon nauim intelligit in Pelio Thessaliæ mõte natam, & in Magnetida regione Thessaliæ proxima fabricatam.

Aut saltē (in nostras quoniam noua puppis arenas
Venerat, audaces attuleratq; viros)
*Isset anhelatos non * præmeditatus in ignes*
Immemor Aesonides, oraq; adunca boum.
Semina iecisset, totidem sumpsisset & hostes,
Et caderet cultu cultor ab ipse suo.
Quantum perfidię tecum, scelerate, perisset;
Dempta forem capiti quàm mala multa meo?
Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas:
Hac fruar, hæc de te gaudia sola feram.
Iussus in expertam Colchos aduertere puppim,
Intrasti patriæ regna beata meæ,
Hoc illi Medea fui, noua nupta quod hic est;
Quàm pater est illi, tam mihi diues erat.
Hic Ephyren bimarem, Scythiā tenet ille niuosam,
Omne tenet ponti quà plaga læua iacet.
Excipit hospitio iuuenes pater Aeta Pelasgos,
Et premitis pictos corpora Graia toros.
Tunc ego te vidi, tunc cœpi scire, quis esses:
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Vt vidi, vt perii, nec noctis ignibus arsi,
Ardet vt ad magnos pinea teda deos.
Et formosus eras, & me mea fata trahebant,
Abstulerant oculi lumina nostra tui.
Perfide sensisti: quis enim bene celat amorem?
Eminet indicio prodita flamma suo.
Dixerat interea tibi rex, vt dura ferorum
Insolito premeres vomere colla boum.
Martis erant tauri plus quàm per cornua sæui,
Quorum terribilis spiritus ignis erat.

præmedicatus

officia sua commédando Creusam Creontis filiam secum confert.

Ephyrem, id est Corinthum ab Ephyre, Oceani filia inter Ioniū & Aegæū mare sita.

primum vt, tempus, reliquum quo modo significat.

rex Acestes.

pericula commemorat.

Aere

Aere pedes solidi, prætentaque naribus æra,
Nigra per afflatus hæc quoque facta suos.
Semina præterea populos genitura iuberis
Spargere deuota lata per arua manu:
Qui peterent natis secum tua corpora telis,
Illa erat agricolæ messis iniqua suo.
Lumina custodis succumbere noscia somno, **Draco peruigil.**
Vltimus est, aliqua decipere arte, labor.
Dixerat Aeetes. mœsti consurgitis omnes,
Mensaque purpureos deserit alta toros.
Quàm tibi tunc longè regnum dotale Creusæ,
Et socer, & magni nata Creontis erat?
Tristis abis: oculis abeuntem prosequor vdis;
Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
Vt positum tetigi thalamo malè saucia lectum,
Acta est per lacrymas nox mihi, quanta fuit.
Ante oculos taurique meos, segetesq; nefandæ,
Ante meos oculos peruigil anguis erat.
Hinc amor, hinc timor est: ipsum timor auget amo-(rem.
Manè erat, & thalamo cara recepta soror. **Chalciope soror.**
Disiectamque comas, auersaq; in ora iacentem **synecdoche.**
Inuenit, & lacrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis, petit attera, & altera habebit,
Aesonio iuueni, quod rogat illa, damus. **templum Dianæ,**
Est nemus, & piceis, & frondibus ilicis atrum:
Vix illuc radiis Solis adire licet.
Sunt in eo (fuerant certè) delubra Dianæ,
Aurea barbarica stat dea facta manu.
Nescio, an exciderint mecum loca: venimus illuc: **a dubitatione pathos.**
Ausus es infido sic prior ore loqui:

Ius tibi, & arbitrium nostræ fortuna salutis
Tradidit, inque tua est itaque morsque manu.
Perdere posse sat est, si quem iuuat ista potestas:
Sed tibi seruatus gloria maior ero.
sol Medeę auus *Per mala nostra precor, quorũ potes esse leuamen,*
Per genus, & numen cuncta videntis aui:
Diana triplici vultu depingebatur. *Per tripliceis vultus, arcanaque sacra Dianæ,*
Et si fortè aliquos gens habet ista deos:
O virgo miserere mei, miserere meorum,
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quod si fortè virum non dedignare Pelasgum.
(Sed mihi tam facileis vnde meosque deos?)
Spiritus antè meus tenueis vanescat in auras,
firmat sponsionem iureiurando. *Quàm thalamo, nisi tu, nupta sit vlla meo.*
Conscia sit Iuno sacris præfecta maritis,
Et dea, marmorea cuius in æde sumus.
Hæc animũ, & quota pars possent mouere puellæ
Simplicis, & dextræ dextera iuncta meæ.
Vidi etiam lacrymas, an et est pars fraudis in illis?
Sic citò sum verbis capta puella tuis.
auget pericula, vt sua beneficia maiora appareant. *Iungis & æripides in adusto corpore tauros,*
Et solidam iusso vomere findis humum.
Arua venenatis pro semine dentibus imples,
Nascitur & gladios, scutaque miles habens.
Ipsa ego, quæ dederam medicamina, pallida sedi,
Cùm vidi subitos arma tenere viros.
Donec terrigenæ, facinus miserabile, fratres
Creusam in odium vertere nititur, offi. *In se constrictas conseruere manus.*
Peruigil ecce draco, squãuis crepitantibus horrens,
Sibilat, & torto pectore verrit humum.

Dotis opes vbi erant? vbi erat tua regia coniux,
Quique maris gemini distinet Isthmos aquas?
Illa ego, quæ tibi sum nunc denique barbara facta,
Nunc tibi sum pauper, nunc tibi visa nocens.
Flammea subduxi medicato lumina somno,
Et tibi, quæ raperes vellera, tuta dedi.
Proditus est genitor: regnum, patriamque reliqui;
*Munus in exilio * quodlibet esse tuli.*
Virginitas facta est peregrini præda latronis,
Optima cum cara matre relicta soror.
At te non fugiens sine me, germane, reliqui;
Deficit hoc vno littera nostra loco.
Quod facere ausa mea est, nō audet scribere dextra.
Sic ego, sic tecum dilaceranda fui.
Nec tamē extimui (quid enim post illa timerem?)
Credere me pelago fæmina, iamque nocens.
Numen vbi est? vbi dii? meritas subeamus in alto,
Tu fraudis pœnas, credulitatis ego.
Compressos vtinam Symplegades elisissent,
Nostraque adhærerent ossibus ossa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos:
Debuit ingratis Scylla nocere viris.
Quæque vomit totidem fluctus, totidemq; resorbet,
Nos quoque Trinacriæ supposuisset aquæ.
Sospes ad Aemonias, victorque reuerteris vrbes:
Ponitur ad patrios aurea lana deos.
Quid referam Peliæ natas pietate nocentes?
Cæsaque virginea membra paterna manu?
Vt culpent alii, tibi me laudare necesse est,
Pro quo sum toties esse coacta nocens.

officia officiis comparando.

quodlicet

fratrem Absyrtum interfecisse dolet.

Symplegades duo scopuli Bosphoro in Thracio

Scylla, & Charybdis pericula in mari Siculo siue Trinacrio.

Ausus es, ô (iusto desunt sua verba dolori)
Ausus es, Aesonia dicere cede domo.
Iussa domo cessi, natis comitata duobus,
Et, qui me sequitur semper, amore tui.
At subitò nostras vt Hymen cantatus ad aures

Hymen pro nuptias, quibus præest.

Venit, & accenso lampades igne micant:
Tibiaque effudit socialia carmina vobis,

quinque lampades siue faces in nuptiis accendebantur,

At mihi funesta flebiliora tuba:

tuba funeribus adhibebatur.

Pertimui, nec adhuc tantùm scelus esse putabam,
Sed tamen in toto pectore frigus erat.

Hymenæa, scilicet festa,

Turba ruũt, & Hymẽ clamãt, Hymenæa, frequen(tant:
Quò propior vox est, hoc mihi peius erat.
Diuersi flebant serui, lacrymasque tegebant,
Quis vellet tanti nuntius esse mali?
Me quoq;, quidquid erat, potius nescire iuuabat,
Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.
Cùm minor è pueris iussus, studioque videndi
Constitit ad geminæ limina prima foris:

verba pueri ad matrem.

Hinc mihi, Mater abi, pompã pater, inquit, Iason
Ducit, & adiunctos aureus vrget equos.

synecdoche.

Protinus abscissa planxi mea pectora veste,
Tuta nec à digitis ora fuere meis,
Ire animus mediæ suadebat in agmina turbæ,
Sertaque compositis demere rapta comis.

pathos a gaudio.

Vix me continui, quin sic laniata capillos
Clamarem, Meus est, iniiceremq; manus.

inferias, id est, sacra, quæ alicuius occasione fiebant.

Læse pater gaude, Colchi gaudete relicti,
Inferiis vmbræ fratris habete mei.
Deseror amissis regno, patriaque, domoque,
Coniuge, qui nobis omnia solus erat:

Serpentes igitur domui, taurosque furentes,
Vnum non potui perdomuisse virum.
Quæque feros repuli doctis medicatibus ignes,
Non valeo flammas effugere ipsa meas.
Ipsi me cantus, artes, herbæque relinquunt;
Nil dea, nil Hecates sacra potentis agunt.
Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ:
Nec tener in misero pectore somnus adest.
Quæ me non possum, potui sopire draconem:
Vtilior cuiuis, quàm mihi, cura mea est,
Quos ego seruaui, pellex amplectitur artus,
Et nostri fructus illa laboris habet,
Forsitan & stultæ dum te iactare maritæ
Quæris, & iniustis auribus apta loqui;
In faciem, moresque meos noua crimina fingis,
Rideat, & vitiis læta sit illa meis.
Rideat, & Tyrio iaceat sublimis in ostro:
Flebit, & ardores vincet adusta meos.
Dum ferrum, flammæque aderunt, succusq; ueneni,
Hostis Medeæ nullus in vltus erit.
Quòd si fortè preces præcordia ferrea tangunt;
Nunc animis audi verba minora meis.
Nam tibi sum supplex, quod tu mihi sæpe fuisti,
Nec moror ante tuos procubuisse pedes.
Si tibi sum vilis, communeis respice natos,
Sæuiet in partus dira nouerca meos.
Et nimiùm similes tibi sunt, & imagine tangor,
Et quoties video, lumina nostra madent.
Per superos oro, per auitæ numina flammæ,
*Per meritum. & natos pignora nostra * tuos.*

Dea Proserpina quæ magicis præest. Hecate Perses filia crudelissima, quæ aconiton inuenit, quo patrem interemit est etiam Hecate trium potestatũ Dea, vel quod centum hostiis placetur, vel quod centum annos errare faciat insepultos. ipsa autem Lucina, Diana, & Proserpina.

amara concessio.

Medea Creusam cum patre & domo exussit.

a natorum incõmoditate querela.

* duos

Redde

Redde torum, pro quo tot res insana reliqui,
Adde fidem dictis, auxilumque refer.
a facili. *Non ego te imploro contra taurosque, virosque,*
Vtque tua serpens victa quiescat ope:
Te peto, quem merui, quem nobis ipse dedisti,
Cum quo sum pariter facta, parente parens.
beneficia pro dote obiicit. *Dos vbi sit, quæris? campo numerauimus illo,*
Qui tibi laturo vellus arandus erat.
synæresis. *Aureus ille aries, villo spectabilis aureo,*
Dos mea, quam, dicam si tibi, redde, neges.
Dos mea, tu sospes, dos est mea Graia iuuentus:
Sysiphus Creōtis pater eclipsis indignationi apta. *I nunc, Sysiphias improbe confer opes.*
Quod viuis, ꝙ habes nuptā, socerumq; potentem,
actutum, confestim. *Hoc ipsum, ingratus quòd potes esse, meum est.*
Quos equidem actutum: sed quid prædicere pœnā
Attinet? ingentes parturit ira minas.
Quò feret ira, sequar, facti fortasse pigebit,
Et piget infido consuluisse viro.
Cupido. *Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora versat:*
Nescio quid certè mens mea maius agit.

IN XIII. EPIS. ARGVMENTVM.

Protesilaus, Iphicli filius, ad Troiā quadraginta nauibus, vt ait Homerus, nauigans, cum cæteris Græcis Aulide portu Bœotiæ ob tempestatē clausus est. quod dum intellexisset Laodemeia, Acasti ex Laudothea filia, atque eius vxor, sincere maritum amans, multis somniis sollicitata, hanc epistolam ad eū scripsit, qua suadet, vt oraculi memor, a belli periculis absti neat. datum enim Græcis fuerat responsum, eum, qui primus ex classe in terram Troianorum descendisset, periturum. at Protesilaus magnanimus primus in terram descendit, & ab Hectore occisus est.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Mittit, et optat amans, quò mittitur, ire salutẽ,
Hæmonis Hæmonio Laodameia viro.
Aulide te fama est, vento retinente, morari.
Ah, me cùm fugeres, hic vbi ventus erat?
Tunc freta debuerant vestris obsistere remis:
Illud erat sæuis vtile tempus aquis.
Oscula plura viro, mandataq; pluræ dedissem:
Et sunt, quæ volui dicere, • plura tibi.
Raptus es hinc præceps: &, qui tua vela vocaret,
Quem cuperent nautæ, non ego, ventus erat.
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti;
Soluor ab amplexu, Protesilae, tuo.
Linguaq; mandantis verba imperfecta reliquit,
Vix illud potui dicere triste, Vale.
Incubuit Boreas, arreptaque vela tetendit,
Iamque meus longè Protesilaus erat.
Dum potui spectare virum, spectare iuuabat,
Sumque tuos oculos vsque secuta meis.
Vt te non poteram, poteram tua vela videre,
Vela diu vultus detinuere meos.
At postquam nec te, nec vela fugacia vidi,
Et, quod spectarem, nil nisi pontus erat:
Lux quoque tecũ abiit, tenebrisque exãguis obortis
Succiduo dicor procubuisse genu.
Vix socer Iphiclus, vix me grandæuus Acastus,
Vix mater gelida mœsta refecit aqua.
Officium fecere pium, sed inutile nobis:
Indignor miseræ non licuisse mori.

Aulide pro Aulidi, Seruio teste.

multa

Vtque animus rediit, pariter rediere dolores,
Pectora legitimus casta momordit amor.
Nec mihi pectendos cura est præbere capillos,
Nec libet aurata corpora veste tegi.
Ut quas pampinea tetigisse bicorniger hasta
Creditur: huc illuc quà furor egit, eo.
Conueniunt matres Phylaceides, & mihi clamant,
Indue regales Laodameia sinus.
Scilicet ipsa feram saturatas murice vestes,
Bella sub Iliacis mœnibus ille geret?
Ipsa comas pectam, galea caput ille premetur?
Ipsa nouas vestes: dura vir arma ferat?
Quo possum squallore tuos imitata labores
Dicar, & hæc belli tempora tristis agam.
Dux Pari Priamide damno formose tuorum,
Tam sis hostis iners, quàm malus hospes eras,
Aut te Tænariæ faciem culpasse maritæ,
Aut illi vellem displicuisse tuam.
Tu, qui pro rapta nimiùm Menelae laboras,
Hei mihi quàm multis flebilis vltor eris?
Dii, precor, a nobis omen remouete sinistrum,
Et sua det reduci vir meus arma Ioui.
Sed timeo, & quoties subiit miserabile bellum,
More niuis lacrymæ sole madentis eunt.
Ilion, & Tenedos, Simoisq; & Xantus, & Ide,
Nomina sunt ipso pæne timenda sono.
Nec rapere ausurus, nisi se defendere posset,
Hospes erat: vires nouerat ille suas.
Venerat, vt fama est, multo spectabilis auro,
Quique suo Phrygias corpore ferret opes.

a cultus negligentia pathos. Bacchus cornibus effigiatur ob elationem, quam feruor vini inducit. Phylace vrbs Thessaliæ, cui Protesilaus imperabat.

ad Paridē apostrophat.

Tænarus Laconiæ promontorium, vnde Helena fuit.

Protesilaus pede in limine offensio omen dederat.

Tenedos insula contra Troiam

Classe, virisq; potens, per quæ fera bella geruntur,
Et sequitur regni pars quota quenque fui. **ad Helenam.**
His ego te victam consors Ledæa gemellis
Suspicor, hæc Danais posse nocere puto,
Hectora nescio quem timeo, Paris Hectora dixit
Ferrea sanguinea bella mouere manu.
Hectora, quisquis is est, si sim tibi cara, caueto:
Signatum hoc memori pectore nomen habe.
Hunc vbi vitaris, alios vitare memento,
Et multos illic Hectoras esse puta.
Et facito, vt dicas, quoties pugnare parabis,
Parcere me iussit Laodameia sibi.
Si cadere Argolico fas est sub milite Troiam.
Te quoque non vllum vulnus habente cadat.
Pugnet, & aduersos tendat Menelaus in hostes,
Vt rapiat Paridi, quam Paris antè sibi.
Irruat, & caussa quem vincit, vincat & armis, **a iusto arguit.**
Hostibus è mediis nupta petenda viro est.
Caussa tua est dispar, tu tantum viuere pugna,
Inque pios domine posse redire sinus. **apostrophe pathos augetur.**
Parcite Dardanidæ de tot, precor, hostibus vni,
Ne meus ex illo corpore sanguis erat.
Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
Seuaque in oppositos pectora ferre viros.
Fortius ille potest multo qui pugnat amore;
Bella gerant alii, Protesilaus amet.
Hunc, fateor, volui reuocare, animusque ferebat,
Substitit auspicii lingua timore mali.
Cùm foribus velles ad Troiam exire paternis,
Pes tuus offenso limine signa dedit.

Vt vidi, ingemui, tacitoque in pectore dixi,
Signa reuersuri sint, precor, ista viri.
Hæc tibi nunc refero, ne sis animosus in armis:
Fac meus in ventos hic timor omnis eat.
Sors quoque nescio quem fato designat iniquo,
Qui primus Danaum Troada tanget humum.
Infelix quæ prima virum lugebit ademptum,
Dii faciant, ne tu strenuus esse velis.
Inter mille rates tua sit millesima puppis,
Iamque fatigatas vltima verset aquas.
Hoc quoque præmoneo, de naue nouissimus exi.
Non est, quò properes, terra paterna tibi.
Cùm venies, remoque moue, veloque carinam,
Inque tuo celerem littore siste gradum.
Siue latet Phœbus, seu terris altior extat;
Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis:
Nocte tamen, quàm luce, magis. nox grata puellis,
Quarum suppositus colla lacertus habet.
Aucupor in lecto mendaces cœlibe somnos;
Dum careo veris, gaudia falsa iuuant.
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur venit a verbis multa querela tuis?
Excutior somno, simulacraque noctis adoro:
Nulla caret fumo Thessalis ara meo.
Pura damus, lacrymasque super: quæ sparsa relu-
Vt solet à fuso surgere flamma mero. (cent,
Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,
Languida lætitia soluar ab ipsa mea?
Quando erit, vt lecto mecum bene iunctus in vno
Militiæ referas splendida facta tuæ?

pedum offensiones mala ferebant præsagia: vnde Tibullus, O quoties ingressus iter mihi tristia dixi, Offensum in porta signa dedisse pedem.

mouet, vt sibi prospiciat, ne præsagia mortis effectum sortiantur.

futurum Protesilai interitum præsagit.

Quæ

Quæ mihi dum referes, quamuis audire iuuebit,
Multa tamen rapies oscula, multa dabis.
Semper in his aptè narrantis verba resistunt,
*Promptior est dulci lingua * referre mora.* retenta.
Sed cum Troia subit, subeunt ventique, fretumque:
Spes bona sollicito victa timore cadit.
Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas, a maiori argumentum.
Me mouet, inuitis ire paratis aquis.
Quis velit in patriam, vento prohibente, reuerti?
A patria pelago vela vetante datis.
Ipse suam non præbet iter Neptunus ad vrbem. a deorum volūtate nauigationem dissuadet.
Quò ruitis? vestras quisque redite domos.
Quò ruitis Danai? ventos audite vetantes,
Non subiti casus, numinis ista mora est,
Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello? a causa dissuasio.
Dum licet, Inachiæ vertite vela rates.
Sed quid ego hæc reuoco? reuocantis omen abesto, ab Inacho vetustissimo Argiuorū rege Græci Inachii dicti sunt.
Blandaque compositas aura secundet aquas.
Troadas inuideo, quæ sic lacrymosa suorum
Funera conspicient, nec procul hostis erit. inuideo cum accusatiuo.
Ipsa suis manibus forti noua nupta marito
Imponet galeam, barbaraque arma dabit.
Arma dabit: dūq; armæ dabit, simul oscula sumet:
Hoc genus officii dulce duobus erit.
Producetq; virum, dabit & mandata reuerti:
Et dicet, Referas arma fac ista Ioui.
Ille ferens dominæ mandata recentia secum,
Pugnabit cautè, respicietque domum.
Exuet & reduci galeam, clypeumque resoluet,
Excipietque suo corpora laxa sinu.

Nos sumus incertæ, nos anxius omnia cogit,
Quæ poßunt fieri, facta putare timor.
Dum tamen arma geris diuerso miles in orbe,
Quæ referat vultus, est mihi cera, tuos.
Illi blanditias, illi tibi debita verba
Dicimus, amplexus accipit illa meos.
Crede mihi, plus est, quàm quod videatur, imago:
Adde sonum ceræ, Protesilaus erit.
Hanc specto, teneoque sinu pro coniuge vero,
Et tanquam possit verba referre, queror.
Per reditus, corpusque tuum, mea numina, iuro,
Perque pares animi, coniugiique faces,
Perque (quod vt videam canis albere capillis)
Quod tecum possis ipse referre caput:
Me tibi venturam comitem quocunque vocaris,
Siue, quod heu timeo, siue superstes eris.
Vltima mandato claudatur epistola paruo,
Sit tibi cura mei, sit tibi cura tui.

Asiam significat, quæ ab Europa diuersa est. bellum a Græcis gerebatur, qui Europæi erant.

Iureiurando epistolã terminat.

suppress. si mortuus.

IN XIIII. EPIST. ARGVMEN.

Danaus, Beli Prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias suscepit: quas dum Ægistus eius frater, cui totidem erant filij, postulasset in nurus: Danaus, oraculi responso comperto, se manibus generi moriturum, volens periculum euitare, cõscensis nauibus Argos venit. Indignatos autẽ Ægistus eo quod spretus esset, filios cum exercitu ad illum oppugnandũ misit, hac lege, vt non nisi interẽpto Danao ad se redirent, aut filiarum connubiã iuissent. Ille autẽ obsidione coactus, filias se daturum spopondit. sed puellę accepto a patre gladio, vt iussum erat, prima nocte cũ vino lætitiaq; calentes iuuenes in profundissimũ soporem descendissent, vnaquæq; suum iugulauit; sola

Hyper-

Hypermnestra excepta, quę Lino, quē Eusebius Lynceum appellat, marito suo miserta, pepercit: suasitq́; vt ad patrem Ægistum, detecto facinore, quamprimū fugeret. sed cum pater Danaus ab omnibus perfectū facinus intellexisset, præterquam ab Hypermnestra, eam crudelissime vinctam in carcere seruandā tradidit. quare Linum patruelem, eundemq́; maritū, quē seruauerat, hac epistola rogat, vt vel opem ferat, captiuitateq́; liberet; vel si mori contingat, sepulturę honore non careat. A Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LINO.

Mittit Hypermnestra de tot modò fratrib. vni:
Cætera nuptarum crimine turba iacet.
Clausa domo teneor, grauibusq; coercita vinclis:
Est mihi supplicii caußa, fuisse piam.
Quòd manus extimuit iugulo demittere ferrum,
Sum rea: laudarer, si scelus ausa forem.
Esse ream præstat, quàm sic placuisse parenti:
Non piget immuneis cædis habere manus. a facti constantia Linum sibi conciliat.
Me pater igne licèt (quem non violauimus) vrat,
Quæq; aderant sacris, tendat in ora faces:
Aut illo iugulet (quem non bene tradidit) ense,
Vt qua non cecidit vir nece, nupta cadam:
Non tamen, vt dicant morientia, Pœnitet, ora,
Efficiet. non est, quam piget esse piam.
Pœniteat sceleris Danaum, sæuasq; sorores;
Hic solet euentus facta nefanda sequi.
Cor pauet admonitu temeratæ sanguine noctis,
*Et subitus dextræ * præpedit oßa tremor.* præscidit
Quam tu cæde putes fungi potuisse mariti,
Scribere de facta non sibi cæde timet.

crepusculum.

Sed tamẽ experiar. Modò facta crepuscula terris,
Ultima pars lucis, primaque noctis erat:
Ducimur Inachides sub magni tecta Pelasgi,
Et socer armatas accipit ipse nurus:

Inachides proneptes Inachi, Dinauus areẽ a Pelasgo Iouis & Niobes filio prius inhabitatam incoluit.

Vndique collucent præcinctæ lampades auro:
Dantur in inuitos impia tura focos.
Vulgus Hymẽ Hymenæe vocat, fugit ille vocãtes,
Ipsa Iouis coniux cessit ab vrbe sua.
Ecce mero dubii comitum clamore frequentes,
Flore nouo madidas impediente comas,

Iunonem Argis natam scribit Strabo.

In thalamos læti, thalamos sua busta, feruntur,
Strataq; corporibus funere digna premunt.
Iamq; cibo, vinoq; graues, somnoq; iacebant.
Securumq; quies alta per Argos erat:

hoc Argus, vel hi Argi, vrbs in Achaia, non lõge a Mycenis.

Circum me gemitus morientum audire videbar,
Et tamen audieram, quodq; verebar, erat.
Sanguis abit, mentemq; calor, corpusq; reliquit,
Inque nouo iacui frigida facta toro,
Utq; leui zephyro graciles vibrantur aristæ,
Frigida populeas vt quatit aura comas:
Aut sic, aut etiam tremui magis. ipse iacebas:
Quæque tibi dederam, vina soporis erant.
Excußere metum violenti iussa parentis,
Erigor, & capio tela tremente manu.
Non ego falsa loquar: ter acutum sustulit ensem,
Ter malè sublato decidit ense manus.
At rursus monitis, iussuque coacta parentis,
Admoui iugulo tela paterna tuo;
Sed timor, & pietas crudelibus obstitit ausis,
Castaque mandatum dextra refugit opus.

Purpureos

Purpureos laniata sinus, laniata capillos,
Exiguo dixit alia verba sono:
Sæuus Hypermnestra pater est tibi, iussa parentis
Effice, germanis sit comes iste suis.
Fœmina sum, & virgo, natura mitis, & annis;
Non faciunt molles ad fera tela manus.
Quin age; dumque licet, forteis imitare sorores,
Credibile est cæsos omnibus esse viros.
Si manus hæc aliquam posset committere cædem,
Morte foret dominæ sanguinolenta suæ.
Quid meruere necem patruelia regna tenendo,
Quæ tamen externis danda forent generis?
Finge viros meruisse mori: quid fecimus ipsæ?
Quo mihi commisso non licet esse piam?
Quid mihi cum ferro? quid bellica tela puellæ?
Aptior est digitis lana, colusque meis.
Hæc ego dũq; quæror, lacrymæ sua uerba sequũtur,
Deque meis oculis in tua membra cadunt.
Dum petis amplexus, sopitaque brachia iactas,
Pænè manus telo saucia facta tua est.
Iãque patrẽ, famulosque patris, lucemque timebam:
Expulerant somnos hæc mea verba tuos:
Surge age Belide de tot modò fratribus vnus,
Nox tibi, ni properes, ista perennis erit.
Territus exurgis, fugit omnis inertia somni,
Aspicis in timida fortia tela manu.
Quærenti causam, Dum nox sinit, effuge, dixi,
Dum nox atra sinit, tu fugis, ipsa moror.
Manè erat, & Danaus generos ex cæde iacentes
Dinumerat; summæ criminis vnus abest.

disputat in vtrã que partẽ quid agendum sit.

more muliebri mentem varias.

contra patrem argumentatur.

patronymicum a Beso auo.

antithesis.

Fert malè cognatæ iacturam mortis in vno,
Et queritur factum sanguinis esse parum.
Abstrahor à patriis manibus; raptamq; capillis,
(Hæc meruit pietas præmia) carcer habet.
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira,
Quo bos ex homine est, ex boue facta dea.
Ah satis est pœnæ, teneram mugisse puellam,
Nec modo formosam posse placere Ioui.
Astitit in ripa liquidi noua vacca parentis,
Cornuaq; in patriis non sua vidit aquis;
Et contra loqui, mugitus edidit ore,
Territaque est forma, territa voce sua.
Quid furis infelix? quid te miraris in vnda?
Quid numeras factos ad noua membra pedes?
Ipsa Iouis magni pellex metuenda sorori
Fronde leuas nimiam cespitibusq; famem.
Fonte bibis, spectasq; tuam stupefacta figuram:
Et te ne feriant, quæ geris, arma times.
Quæq; modo, vt posses etiam Ioue digna videri,
Diues eras, nuda nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, cognataq; flumina curris;
Dat mare, dant omnes, dat tibi terra viam.
Quæ tibi caussa fugæ? quid Io freta lōga pererras?
Non poteris vultus effugere ipsa tuos.
Inachi quò properas? eadem sequerisq;, fugisque:
Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.
Per septem Nilus portus emissus in æquor,
Exuit insanæ pellicis ora bouis.
Vltima quid referam, quorum mihi cana senectus
Auctor? dant anni, quod querar, ecce mei.

a Iunonis ira facinus excusat. Io Inachi fluuii filia, a Ioue cōpressa, subito Iunonis interuentu in vaccā versa, tandē furiis acta ad Aegyptum deuenit: vbi in pristinā formam redacta, Isis dea uocata est.

Inachus fluuius Io pater.

sui temporis infelicitates aperit.

Bella

Bella pater, patruusq; gerunt; regnoq;, domoque
Pellimur; eiectas vltimus orbis habet.
Ille ferox solus solio, sceptrisq; potitur,
Cum sene nos inopi turba vagamur inops.
De fratrum turba pars exiguissima restat:
Quiq; dati leto, quæq; dedere, fleo.
Nam mihi quot fratres, totidem periere sorores;
Accipiat lacrymas vtraque turba meas.
En ego, quòd viuis, pœnæ crucianda reseruor;
Quid fiet sonti, cùm rea laudis agar?
Et consanguineæ quondam centesima turbæ,
Infelix, vno fratre manente, cadam.
At tu, si qua piæ, Line, est tibi cura sororis: deprecatione epistolam claudit.
Quæque tibi tribui munera, dignus habes:
Vel fer opem, vel dede neci; defunctaque vita
Corpora furtiuis insuper adde rogis:
Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa,
Sculptaq; sint titulo nostra sepulchra breui:
Exul Hypermnestra, precium pietatis iniquum, Hypermnestræ epitaphium.
Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.
Scribere plura libet, sed pondere lassa catenæ
Est manus, & vires subtrahit ipse timor.

IN XV. EPIST. ARGVM.

Paris qui alio nomine Alexander dictus est, ob Helenam sibi a venere promissam, Lacædemona nauigans, a Menelao honorificentissime susceptus est, & honoratus, sed cum per id tempus oportuisset Menelaum, omnesque Minois pronepotes ad diuidendas Atrei opes Cretam adire. Paridem domi dimittens, Helenæ mandauit, vt non minorem hospitis, quàm sui ipsius curã gereret verum Paris, dum datã

ſibi opportunitatem videret, Helenam in amorē ſui, quantum potuit, ſollicitare conatus eſt. Hac autē artificioſa epiſtola detegit, quāto amoris æſtu ardeat, ſe ab omnibus commendādo, quibus amatores laudari ſolent. Et quia nouerat muliebrem ſexum eſſe fragilē & gloriæ, & laudis, & forma atque genere cupidiſſimū omnia affert Paris, quæ ſibi Helenes animum conciliare poſſunt, & quæ odium mariti atque contemptū excitent. fugam itaque ſuadet, quam Troianis viribus tueri poſſe aſſerit.

PARIS HELENAE.

Hanc tibi Priamides mitto, Ledæa, ſalutem,
Quæ tribui, ſola te mihi dante, poteſt.
Eloquar? an flammæ non eſt opus indice notæ?
Et plus, quàm vellem, iam meus extat amor.
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
Lætitiæ, miſtos non habitura metus.
Sed malè diſſimulo. quis enim celauerit ignem,
Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, vocem quoque rebus ut addam,
Vror: habes animi nuncia verba mei.
Parce precor faſſo, nec duro cætera vultu
Perlege, ſed formæ conueniente tuæ.
Iādudū gratū eſt, quod epiſtola noſtra recepta eſt,
Spem facit hoc recipi me quoque poſſe modo.
Quæ rata ſit, nec te fruſtra promiſerit, opto,
Hoc mihi quæ ſuaſit mater Amoris iter.
Nanque ego diuino monitu, ne neſcia pecces,
Aduehor, & cæpto non leue numen adeſt.
Præmia magna quidem, ſed non indebita poſco:
Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo.

dubitatio ex turpitudine.

Hac

Hac duce, Sigæo dubias à littore feci
Longa Phereclea per freta puppe vias.
Illa dedit facileis auras ventosque secundos:
In mare, nil mirum, ius habet orta mari.
Perstet, & vt pelagi, sic pectoris adiuuet æstus,
Deferat in portus & mea vota suos.
Attulimus flammas, non hic inuenimus illas:
Hæ mihi tam longæ caussa fuere viæ.
Nam nec tristis hyems, nec nos huc appulit error:
Tænaris est classi terra petita meæ.
Nec me crede fretum merces portante carina
** Findere, quas habeo, dii tueantur opes,*
Nec venio Graias veluti spectator ad vrbes:
Oppida sunt regni diuitiora mei.
Te peto, quam pepigit lecto Venus aurea nostro:
Te prius optaui, quàm mihi nota fores.
Antè tuos animo vidi, quàm lumine, vultus.
Prima fuit vultus nuncia fama tui.
Nec tamen est mirum, si sic, vt oporteat, arcu
Missilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit fatis: quæ ne conuellere tentes,
Accipe cum vera dicta relata fide.
Matris adhuc vtero, partu remorante, tenebar,
Iam grauidus iusto pondere venter erat,
Illo sibi ingentem visa est sub imagine somni
Flammiferam pleno reddere ventre facem,
Territa consurgit, metuendaque noctis opacæ
Visa seni Priamo, vatibus ille refert.
Arsurum Paridis, vates canit Ilion igni,
Pectoris, vt nunc est, fax fuit illa mei.

Cytherea insula contra Cretam, in qua primũ aduecta est Venus. possessiuum a Pherecla, nauis Paridis fabricatore.

Laconiam intelligit a Tænaro promontorio.

Scindere

Forma, vigorque animi, quamuis de plebe videbar,
Indicium tectæ nobilitatis erat.
Est locus in mediæ nemorosis vallibus Idæ
Deuius, & piceis, ilicibusque frequens:
Qui nec ouis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
Nec patulo tardæ carpitur ore bouis;
Hinc ego Dardaniæ muros, excelsaque tecta,
Et freta conspiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulsu visa est mihi terra moueri:
(Vera loquor, vero vix habitura fidem)
Constitit ante oculos actus velocibus alis
Atlantis magni, Pleionesq; nepos.
Fas vidisse fuit, fas sit mihi visa referre;
Inque Dei digitis aurea virga fuit.
Tresq; simul diuæ, Venus, & cũ Pallade, Iuno,
Graminibus teneros imposuere pedes.
Obstupui, gelidusq; comas erexerat horror,
Cùm mihi, Pone metum, nuncius ales ait.
Arbiter es formæ, certamina siste dearum,
Vincere quæ forma digna sit vna duas.
Neue recusarem, verbis Iouis imperat: & se
Protinus ætherea tollit in astra via.
Mens mea conualuit, subitoq; audacia venit,
Nec timui vultu quanque notare meo.
Vincere erant omnes dignæ, iudexq; verebar
Non omneis caussam vincere posse suam.
Sed tamen ex illis iam tunc magis vna placebat:
Hanc esse vt scires, vnde mouetur amor.
Tantaq; vincendi cura est, ingentibus ardent
Iudicium donis sollicitare meum.

Regna

Regna Iouis coniux, virtutem filia iactat
  Ipse potens dubito, fortis an esse velim.
Dulce Venus risit: Nec te, Pari, munera tangant;
  Vtraque suspensi plena timoris, ait.
Nos dabimus quod ames, & pulchræ filia Ledæ
  Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.
Dixit: & ex æquo donis, formaq; probata,
  Victorem cœlo rettulit illa pedem.
Interea (crepo versus ad prospera fatis)
  Regius agnoscor per rata signa puer.
Læta domus nato per tempora longa recepto:
  Addit & ad festos hunc quoque Troia diem.
Vtq; ego te cupio, sic me cupiere puellæ:
  Multarum votum sola tenere potes.
Nec tantùm regum natæ petiere, ducumque,
  Sed nymphis etiam curaq;, amorq; fui.
At mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam
  Coniugii spes est Tyndari facta tui.
Te vigilans oculis, animo te nocte videbam,
  Lumina cùm placido victa sopore iacent.
Quid facies præsens, quæ nondum visa placebas?
  Ardebam, quamuis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi spem longius istam,
  Cærulea peterem quin mea vota via.
Troia cæduntur Phrygia pineta securi,
  Quæq; erat æquoreis vtilis arbor aquis.
Ardua proceris spoliantur Gargara syluis,
  Innumerasque mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naues,
  Texitur & costis panda carina suis.

Addimus antennas, & vela sequentia malos,
Accipit & pictos puppis adunca deos.
Quà tamen ipse vehor, comitata Cupidine paruo,
Sponsor coniugii stat Dea picta sui.
Imposita est factæ postquam manus vltima classi,
Protinus Aegæis ire iubebar equis.
Et pater, & genitrix inhibent mea vota rogando:
Propositumque viæ voce morantur iter.
Et soror effusis vt erat Caßandræ capillis,
Cùm vellent nostræ iam dare vela rates,
Quò ruis? exclamat: referes incendia tecum,
Quanta per has, nescis, flamma petatur aquas.
Vera fuit vates, dictos inuenimus ignes,
Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior, ventisque ferentibus vsus,
Applicior in terras Oebali nympha tuas.
Excipit hospitio vir me tuus, hoc quoque factum
Non sine consilio, numinibusque deum.
Ille quidem ostendit, quidquid Lacedæmone tota
Ostendi dignum, conspicuumque fuit;
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina nil aliud, quo caperentur, erat.
Vt vidui, obstupui, præcordiaque intima sensi
Attonitus curis intonuisse nouis.
His simileis vultus, quantum reminiscor, habeb.
Venit in arbitrium cùm Cytherea meum.
Si tu venisses pariter certamen in illud,
In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaque de facie nescia terra tua est.

Nec

Nec tibi par usquam Phrygiæ, nec Solis ab ortu
Inter formosas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis? minor est tua gloria uero,
Famaque de forma pænè maligna tua est,
Plus hic inuenio, quàm quod promiserat illa:
Et tua materia gloria uicta sua est.
Ergo arsit meritò, qui nouerat omnia, Theseus
Et uisa est tanto digna rapina uiro.
More tuæ gentis nitida dum nuda palestra
Ludis: & es nudis fœmina mista uiris:
Quòd rapuit, laudo: miror, quòd reddidit unquã;
Tam bona constanter præda tenenda fuit.
Antè recessisset caput hoc ceruice cruenta,
Quàm tu de thalamis abstraherere meis.
Tène manus unquam nostræ dimittere uellent?
Tène meo paterer uiuus abire sinu?
Si reddenda fores, aliquid tamen antè tulissem,
Nec Venus ex toto nostra fuisset iners.
Vel tua uirginitas esset libata, uel illud
Quod poterat, salua uirginitate, rapi.
Da modò te Paridi, quæ sit constantia, nosces;
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Præposuit regnis ego te, quæ maxima quondam
Pollicita est nobis nupta, sororque Iouis.
Dumque tuo possem circumdare brachia collo,
Contempta est uirtus Pallade dante mihi.
Cùm Venus, & Iuno, Pallasq; in montibus Idæ*
Corpora iudicio supposuere meo.
Nec piget, haud unquam stultè elegisse uidebor,
Permanet in uoto mens mea firma suo.

a pulchritudinis laude Helenam allicit.

palestra luctandi certamen dicitur, cuius inuentores creduntur Lacedæmonij. Propertius, Multa tuæ Sparte mirantur dona palæstræ.

cõstantiam suã laudat.

* uallibus

Spem

Spem modò ne nostram fieri patiare caducam,
Deprecor, ò tanto digna labore peti.

a genere, & potētia se laudat, ex electro, Atlātis ex Pleione nympha filia, Iuppiter genuit Dardanum Troianorum progenitorem.

Non ego coniugium generosa degener opto,
Nec mea, crede mihi, turpiter vxor eris.
Pleiada, si queras, in nostra gente, Iouemque,
Inuenies, medios vt taceamus auos.
Sceptra parens Asiæ, qua nulla beatior ora est,
Finibus inmensis vix obeunda tenet.
Innumeras vrbes, atque aurea tecta videbis;
Quæque suos dicas templa decere deos.
Ilion aspicies, firmataque turribus altis
Mœnia Phœbææ structa canore lyræ.
Quid tibi de turba narrem, numeroque virorum?
Vix populum tellus sustinet illa suum.
Occurrent denso tibi Troades agmine matres,
Nec capient Phrygias atria nostra nurus.
O quoties dices, Quàm pauper Achaia nostra est.
Vna domus quæuis vrbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit, Sparten contemnere vestram,
In qua tu nata es, terra beata mihi est.
Parca sed est Sparte, tu cultu diuite digna:
Ad talem formam non facit iste locus.
Hanc faciem largis sine fine paratibus vti,
Deliciisque decet luxuriate nouis.
Cùm videas cultus nostra de gente virorum;
Qualeis Dardanias credis habere nurus?

Terapne Laconiæ oppidum, in quo nata est Helena.

Da modò te facilem, nec dedignare maritum,
Rure Terapneo nata puella, Phrygem.

Ganymedes venando in Ida a

Phryx erat, & nostro genitus de sanguine: qui nunc
Cum diis, potando nectare miscet aquas.

Phryx

Phryx erat Auroræ coniux; tamen abstulit illum
Extremum noctis quæ dea finit iter.
Phryx etiam Anchises; volucrum cui mater amorũ
Gaudet in Idæis concubuisse iugis.
Nec puto collatis forma Menelaus, & armis,
Iudice te, nobis antè ferendus erit.
Non dabimus certè socerum tibi clara fugantem
Lumina, qui trepidos à dape vertat equos:
Nec pater est Priamo soceri de cæde cruentus,
Et qui Myrtoas crimine signet aquas;
Nec proauo Stygia nostro captantur in vnda
Poma; nec in mediis quæritur humor aquis.
Quid tamen hoc refert? si te tenet ortus ab illis:
Cogitur huic domui Iuppiter esse socer.
Heu facinus, totis indignus noctibus ille
Te tenet, amplexu perfruiturque tuo.
At mihi conspiceris posita vix denique mensa:
Multaque, quæ lædãt, hoc quoque tempus habet.
Hostibus eueniant conuiuia talia nostris,
Experior posito qualia sæpe mero.
Pœnitet hospitii; cùm me spectante, lacertos
Imponit collo rusticus ille tuo.
Rumpor, & inuideo (quid nunc tamen omnia narrem?)
Membra superiecta cum tua veste fouet.
Oscula cùm verò coràm non dura daretis,
Ante oculos posui pocula sumpta meos.
Lumina demitto, cùm te tenet arctius ille.
Crescit & inuito lentus in ore cibus.
Sæpe dedi gemitus; & te, lasciua, notaui
In gemitu risum non tenuisse meo.

Ioue, in formã aquilæ verso, raptus, deorũ pincerna factus est. Tithonum Laomedontis fratrẽ & Mẽnonis patrem intelligit. Anchises ad Simoëta fluuium cum Venere cõcubuit, vnde natus Aeneas. Atreus filios Thyestis fratris ob scelus quod dã ipsi epulando, apposuit, a quo tanto facinore Sol aborrens radios abscondit. Pelops, Menelai auus, Myrthiũ Hippodamię aurigam in mare præcipitauit, a quo mare Myrthoum. ecce quod augebat Paridem.

Sæpe mero volui flammam compescere, at illa
Creuit,& ebrietas ignis in igne fuit.
Multaq; ne videam,versa ceruice recumbo:
Sed reuocas oculos protinus ipsa meos.
Quid faciam? dubito, dolor est meus ista videre:
Sed dolor a facie maior abesse tua est.
Quà licet,& possum,nitor celare furorem,
Sed tamen apparet dissimulatus amor,
Nec tibi verba damus, sentis mea vulnera, sentis,
Atque vtinam soli sint ea nota tibi.
Ah quoties lacrymis venientibus ora reflexi,
Ne causam fletus quæreret ille mei.
Ah quoties aliquem narraui potus amorem,
Ad vultus referens singula verba tuos.
Indiciumq; mei ficto sub nomine feci,
Ille ego si nescis, verus amator eram.
Quin etiam ut possem verbis petulantius vti,
Non semel ebrietas est simulata mihi.
Prodita sunt, memini,tunica tua pectora laxa,
Atque oculis aditum nuda dedere meis.
Pectora vel niuibus puris, vel lacte, tuamq;
Complexo matrem candidiora Ioue.
Dum stupeo visis, (nam pocula fortè tenebam)
Tortilis à digitis excidit ansa meis.
Oscula si natæ dederas, ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modò cantabam veteres resupinus amores,
Et modò per nutum signa tegenda dabam.
Et comitū primas,Clymeneq; Aethraq; tuarum,
Ausus sum blandis nuper adire sonis.

Cum veneris puero nō male Bacche sapis Ouid. in Arte.

communicatio hac commiseratione excitat.

hæc omnia ab amatore esse facienda ostendit Ouid in ij. de Arte.

alludit ad cygnum, in quem Iupiter uersus cum Leda concubuit.

hæc Aethra creditur fuisse mater Thesei.

Quæ mihi non aliud, quàm formidare, locutæ,
Orantis medias deseruere preces.
Dii facerent, precium magni certaminis esses,
Teque suo posset victor habere toro.
Vt tulit Hippomenes Schœneida præmia cursus,
Quæ propero cursu vicerat antè procos:
Sic & tu Phrygias venies regina per vrbes,
Venit vt in Phrygios Hippodameia sinus,
Vt ferus Alcides Acheloida cornua fregit,
Dum petit amplexus deianeira tuos.
Nostra per hos leges audacia fortiter ißet,
Teque mei scires esse laboris opus.
Nunc mihi nil superest, nisi te formosa precari,
Amplectiq; tuos si, patiare, pedes.
O decus, ò præsens geminorum gloria fratrum,
O Ioue digna viro, in Ioue nata sores.
Aut ego Sigæos repetam te coniuge portus,
Aut hic Tænarea contegar exul humo.
Non mea sunt summa leuiter districta sagitta
Pectora, descendit vulnus ad ossa meum.
Hoc mihi (nam recolo) fore vt à cæleste sagitta
Figar, erat verax vaticinata soror.
Parce datum fatis Helenæ contemnere amorem,
Sic habeas facileis in tua vota deos.
Multa quidẽ subeunt, sed corã vt plura loquamur,
Excipe me lecto, nocte silente, tuo.
An pudet, et mentuis Venerem temerare maritam,
Castaq; legitimi fallere iura tori?
Ah nimiùm simplex Helenæ, ne rustica dicam,
Hanc faciem culpa posse carere putas?

Hippomenes Megarei filius

Atalanta Schænei filiam, Hesperidũ pomis a Venere datis retardatam, cursu superauit.

Tenarea Laconica a Tænaro quodam loco umbroso in radice Maleæ promontorii iuxta Spartẽ, per quã creditur esse descensus ad inferos, Virg. Tænareas etiã fauces alta ostia Ditis.

cæleste pro cælesti: more antiquo.

Aut

Iuuen. Rara a deo est concordia formæ atq; pudicitiæ.

Aut faciem mutes, aut sis non dura necesse est:
Lis est cum Forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet Venus aurea furtis:
Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem.

natos a suis parentibus mores trahere ostẽdit.

Vix fieri, si sint vires in semine amorum,
Et Iouis & Lædę filiæ, casta potes.
Casta tamen tunc sis, cùm te mea Troia tenebit;
Et tua sim, quæso, crimina solus ego.
Nunc ea peccemus, quæ corriget hora iugalis,
Si modò promisit non mihi vana Venus.
Sed tibi & hoc suadet rebus, non voce, maritus;
Neue sui furtis hospitis obstet, abest.

per ironiã probat Menelaum indignũ iã formosa coniuge.

Non habuit tempus, quo Cressia regna videret
Aptius, o mira calliditate virum.
Ille abit, Idæi mando tibi dixit iturus
Curam pro nobis hospitis vxor agas.

tiranni

Negligis absentis, testor, mandata * mariti;
Cura tibi non est hospitis vlla tui.

Menelaum ducit in contemptum, eum taxando.

Huncine tu speras hominem sine pectore, dotes
Posse satis formæ, Tyndari, nosse tuæ?
Falleris: ignorat: nec, si bona magna putaret,
Quæ tenet, externo crederet illa viro?
Vt te nec mea vox, nec te meus incitet ardor,
Cogimur ipsius commoditate frui.
Aut erimus stulti, sic vt superemus & ipsum:
Si tam securum tempus abibit iners.
Pænè suis manibus ad te deduxit amantem:
Vtere mandantis simplicitate viri.
Sola iaces viduo tam longa nocte cubili;
Inuiduo iaceo solus & ipse toro:

Te

Te mihi meque tibi communia gaudia iungant;
Candidior medio nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæuis tibi numina, meque
Astringam verbis in sacra iura meis.
Tunc ego, si non est fallax fiducia nostri,
Efficiam præsens vt mea regna petas.
Si pudet, aut metuis, neme videare secuta;
Ipse reus sine te criminis huius ero.

pudoris culpā in se transfert

Non sequar Aegidæ factum, fratrumque tuorum;
Exemplo tangi non propiore potes.

ab exéplo Thesei atque fratrū arguit

Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi,
Quartus in exemplis annumerabor ego.

Phœbem & Elaxam Leucippi filias, rapuerūt Castor & Pollux.

Troica classis adest armis instructa, virisque;
Iam facient celeres remus, & aura vias.
Ibis Dardanias ingens regina per vrbes,
Teque nouam credet vulgus adesse deam.
Quaque feres, gressus adolebunt cinnama flammæ,
Cæsaque sanguineam victima planget humum.

Cinnamum idē quod cinnamomū, genus aromatis odoriferi ex frutice vide Plin. libro 20. cap. 30.

Dona pater, fratresque, & cum genitrice sorores,
Illiadesque omnes, totaque Troia dabit.
Hei mihi, vix à me pars dicitur vlla futuri:
Plura feres, quàm quæ littera nostra refert.
Nec tu rapta time, ne nos feros bella sequantur:
Concitet & vires Græcia tota suas.
Tot prius abductis, quæ nam est repetita per auras:
Crede mihi, vanos res habet ista metus.

exēplis timorē eximit.

Nomine cœperūt Aquilonis Erichthida Thraces:
Tuta tamen bello Bistonis ora fuit.

Orithyia Erichthei Atheniensis regis filia a Borea, rege Thraciæ, rapta est.

Phasida puppe noua vexit Pegasæus Iason:
Læsa nec est Colcha Thessala terra manu.

Te quoque qui rapuit, rapuit Minoida Theseus:
Nulla tamen Minos Cretas ad arma vocat.
Terror in his ipso maior solet esse periclo:
Quæq; timere libet, pertimuisse pudet.
Finge tamen, si vis, ingens consurgere bellum:
Et mihi sunt vires, & mea tela nocent.
Nec minor est Asiæ, quàm vestræ copia terræ:
Illa viris diues, diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quàm Paris, aut armis anteferendus erit.

Paris Alexander vocatus est, quasi auxiliator, eo q armenta, a Cilicibus abacta, recuperauerit. Ilioneus & Deiphobus Paridis fratres.

Pænè puer cæsis abducta armenta recepi
Hostibus, & causam nominis inde tuli.
Pænè puer iuuenes vario certamine vici:
In quibus Ilioneus, Deiphobusq; fuit.
Neue putes, non me nisi comminus esse timendum,
Figitur in iusso nostra sagitta loco.
Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ;
Instruere Atridem non potes arte mea.
Omnia si dederis, nunquam dabis Hectora fratrem,
Vnus is innumeri militis instar erit.
Quid valeat, nescis, & te mea robora fallunt:
Ignoras, cui sis nupta futura viro.
Aut igitur nullo belli repetere tumultu,
Aut cedent Marti Dorica castra meo.
Nec tamen indignor pro tanta sumere bellum
Coniuge: Certamen præmia magna mouent.

colligit epistolã, abigens quidquid Helenam terrere possit.

Tu quoque si totus de te contenderit orbis,
Nomen ab æterna posteritate feres.
Spe modò non timida diis hinc egressa secundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

IN XVI. EPIST. ARGVM.

Multi hanc epiſtolam non eſſe Ouidij contendũt, aſſerentes Sabinum omnes reſponſales litteras cõfixiſſe. quod ipſius Ouidij teſtimonio cõprobare nituntur, cũ in ſecundo Elegiarum ita ad Marcum ſcribat:

Quam cito de toto rediit meus orbe Sabinus;
  Scriptaq; diuerſis rettulit ille locis?
Candida Penelope ſignum cognouit Vlyſſis:
  Legit ab Hyppolito ſcripta nouerca ſuo.
Iam pius Æneas miſeræ reſcripſit Eliſſæ:
  Quodq; legat Phyllis, ſi modo viuit, habet.
Triſtis ad Hypſipylen ab Iaſone littera venit:
  Dat notam Phœbo Lesbis amica lyram.

Quod quidem nihil ad rem facere videtur, cum nullã interim de Helena mentionem faciat. verum ſtatim ſubiunxit hos duos verſus:

  Et Paris eſt illic, & adultera nobile crimen.
  Et comes extincto Laodameia viro.

quibus facile conuincuntur, niſi ad Sabinum referre malint. ſed cum Ouidianis epiſtolis reſponderit, quo modo poſſunt eſſe Sabini? non enim Paris, nec Laodameia reſpondent, ſed ſcribunt. nimirum hæ quoq; Ouidianæ ſunt, & eodem pæne ſtylo ſcriptæ, quo reliquæ. Helena autem, lecta Paridis epiſtola, quaſi offenſa, primum reſpondens obiurgat: deinde vt pudorem tueretur, Paridis ſuaſiones infringere conatur, quædam ſemina ſpargendo, ne omnino illius amorem negligere videatur. & ſic aperte oſtendit, muliebre ingenium varium eſſe, atque mutabile iuxta illud Ouidianũ in Arte amandi: Forſitan & primo veniet tibi littera triſtis, Quæq; roget, ne ſe ſollicitare velis. Quod rogat, illa timet: quod non rogat, optat vt inſtes. Poſtremo Paridis voluntatem impletura, vt honeſtius, ita tutius viſum eſt, ſi quid in deſiderio erit, non litteris mandare ſed vt Clymene & Aethra, comites fidiſſimæ, exponerent: idq; cum feciſſent, cum Paride & Helena ad Troiam aducctæ ſunt.

HELENA PARIDI RESPONDET.

Ironice hospitalitatem exprobrat.

Nunc oculos tua cũ violarit epistola nostros;
Non rescribendi gloria visa leuis.
Ausus es hospitii temeratis aduena sacris
Legitimam nuptæ sollicitare fidem?
Scilicet iccirco ventosa per æquora vectum
Excepit portu Tænaris ora suo:
Nec tibi, diuersa quamuis à gente venires,
Oppositas habuit regia nostra fores:
Esset vt officii merces iniuria tanti?
Qui sic intrabas, hospes an hostis eras?

refutat obiecta, suos mores tuédo.

Nec dubito, quin hæc, cùm sit tam iusta, vocetur
Rustica iudicio nostra querela tuo.
Rustica sim sanè, dum non oblita pudoris,
Dumque tenor vitæ sit sine labe meæ.
Si non est victo vultus mihi tristis in ore.
Nec sedeo duris torua superciliis.
Fama tamen clara est, & adhuc sine crimine vixi,
Et laudem de me nullus adulter habet.
Quò magis admiror, quæ sit fiducia cœpto,
Spemq; tori dederit quæ tibi caussa mei.

hoc exéplo Paridem increpat

An quia vim nobis Neptunius attulit heros.
Rapta semel, videor bis quoque digna rapi?

delinita, id est blãditiis captata & illecta.

Crimen erat nostrum, si delinita fuissem,
Cùm sinu rapta, meum quid nisi nolle fuit?
Non tamen ex facto fructum tulit ille petitum,
Excepto redii passa timore nihil.
Oscula luctando tantummodo pauca proteruus
Abstulit, vlterius nil habet ille mei.

Quæ

Quæ tua nequitia est, non his contenta fuisset:
Dii melius. similis non fuit ille tui.
Reddidit intactam, minuitque modestia crimen;
Et iuuenem facti pœnituisse patet.
Thesea pœnituit: Paris vt succederet illi,
Ne quando nomen non sit in ore meum.
Nec tamen irascor: quis enim succenset amanti? Incipit condescendere.
Si modò, quem præfers, non simulatur amor.
Hoc quoque enim dubito: non quòd fiducia desit,
Aut mea sit facies non bene nota mihi:
Sed quia credulitas damno solet esse puellis,
Verbaq; dicuntur vestra carere fide.
At peccant aliæ, matronaq; rara pudica est:
Quis probibet raris nomen inesse meum?
Nam mea quòd visa est tibi mater idonea, cuius
Exemplo flecti me quoque posse putes:
Matris in admisso falsa sub imagine lusæ
Error inest: pluma tectus adulter erat.
Nil ego, si peccem, possum nescisse; nec vllus
Error, qui facti crimen obumbret, erit.
Illa bene errauit, vitiumque auctore * redemit: leuauit
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
Et genus, & proauos, & regia nomina iactas:
Clara domus satis hæc nobilitate sua est.
Iuppiter vt soceri proauus taceatur, & omne sui generis commendatio.
Tantalidæ Pelopis, Tyndareique genus,
Dat mihi Leda Iouem, cygno decepta, parentem,
Quæ falsam gremio credula fouit auem.
I nunc, & Phrygiæ claræ primordia gentis, Paridis iactantiam cõtemnit
Cumque suo Priamo Laomedonta refer.

Quos ego suspicio: sed qui tibi gloria magna est

quintus a Ioue Priamus: nam Iup. Dardanum Dardan Erychthonium, Eryc. Troem, Tros Laomedonta, Priami patrem genuit.

Quintus, is a nostro sanguine primus erit.
Sceptra tuæ quamuis rear esse potentia Troiæ,
Non tamen hæc illis esse minora puto.
Si iam diuitiis locus hic, numeroq; virorum
Vincitur, at certè barbara terra tua est.
Munera tanta quidem promittit epistola diues,

per recriminationem refellit Troianorũ imperium.

Vt possint ipsas illa mouere deas.
Sed si iam vellem fines transire pudoris,
Tu maior culpæ caussa futurus eras.
Aut ego perpetuò famam sine labe tenebo,
Aut ego te potius, quàm tua dona, sequar.
Vtq; ea non sperno: SIC acceptissima semper

amoris signa recenset, vt a caussa arguat se allici posse ad amãdum,

Munera sunt, auctor quæ pretiosa facit.
Plus multo est, ꝙ amas, ꝙ sum tibi causa laboris,
Quòd tam per longas spes tua venit aquas.
Illa quoq; apposita, quæ nũc facis improbe, mensa,

Oui. in l. de Ar. Fac primus capias illius tacta labellis Pocula, quaq; bibit parte puella, bibas.

Quamuis experiar dissimulare, noto.
Tu modò me spectas oculis lasciue proteruis,
Quos vix instantes lumina nostra ferunt.
Et modò suspiras, modò pocula proxima nobis
Sumis; quaq; bibi, tu quoque parte bibis.
Ah quoties digitis, quoties ego tecta notaui

Romæ pretiosiores mẽsæ rotũdæ fuerũt ex citro arbore nobilissima ĩ Mauritania apud Atlantem montẽ sola nascẽte.

Signa supercilio pænè loquente dari.
Et sæpe extimui, ne vir meus illa videret,
Non satis occultis erubuiq; genis.
Sæpa vel exiguo, vel longo murmure dixi,
Nil pudet hunc: nec vox hæc mea falsa fuit.
Orbe quoque in mensæ legi sub nomine nostro,
Quod deducta mero littera fecit, AMO.

Credere me tamen hæc oculo renuente negaui,
Hæi mihi, iam didici sic quoque posse loqui.
His ego blanditiis, si peccatura fuissem,
Flecterer, his poterant pectora nostra capi.
Est quoque, confiteor, facies tibi rara, potestque
Velle sub amplexus ire puella tuos:
Altera sed potius felix sine crimine fiat,
Quàm cadat externo noster amore pudor.
Disce meo exemplo formosis posse carere,
EST virtus placitis abstinuisse bonis. ire enim contra appetitum forti tudo est.
Quàm multos credis iuuenes optare, quod optas?
Qui sapiunt, oculos an Paris vnus habes?
Non tu plus cernis, sed plus temerarius audes;
Nec tibi plus cordis, sed minus oris inest. oris, idest verecundiæ, cuius hoc testis est,
Tunc ego te vellem celeri venisse carina,
Cùm mea virginitas mille petita procis.
Si te vidissem; primus de mille fuisses;
Iudicio veniam vir dabit ipse meo.
Ad possessa venis, præreptaque gaudia serus:
Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet:
Vt tamen optarem fieri tua Troica coniux,
Inuitam sic me non Menelaus habet.
Desine molle precor verbis conuellere pectus, quoniã, Variũ & mutabile sẽper Fæmina.
Ne ve mihi, quam te dicis amare noce.
Sed sine, quam tribuit sortem fortuna, tueri;
Nec spolium nostri turpe pudoris habe.
At Venus hoc pacta est, & in altæ vallibus Idæ
Tres tibi se nudas exhibuere deæ:
Vnaque cum regnum, belli daret altera laudem;
Tyndaridis coniux, tertia dixit, eris.

Credere vix equidem cælestia numina possum
Arbitrio formam supposuisse tuo.
Utque sit hoc verum, certè pars altera ficta est,
Iudicii pretium qua data dicar ego.
Non est tanta mei fiducia corporis, ut me
Maxima, teste dea, dona fuisse putem.
Contenta est oculis hominum mea forma probari,
Laudatrix Venus est insidiosa mihi.
Sed nihil infirmo, faueo quoque laudibus istis,
Nam mea vox quare, quod cupit, esse neget?
Nec tu succense nimium mihi creditus ægrè,
TARda solet magnis rebus inesse fides.

hac diuisione quidquid insinuauerit, detegit.

Prima mea est igitur Veneri placuisse voluptas,
Proxima, me visam præmia summa tibi,
Nec te Palladios, nec te Iunonis honores,
Auditis Helenes præposuisse bonis.
Ergo ego sum virtus, ego sum tibi nobile regnum,
Ferrea sim, si non hoc ego pectus amem.
Ferrea, crede mihi, non sum; sed amare recuso
Illum, quem fieri vix puto posse meum.

a nouitate difficultatem affert.

Quid bibulum curuo proscindere littus aratro,
Spemq; sequi coner, quam locus ipse negat?
Sum rudis ad Veneris furtum, nullaq; fidelem
(Dii mihi sunt testes) lusimus arte virum.
Nunc quoque quòd tacito mando mea uerba libello,
Fungitur officio littera nostra nouo.

in amorem adducta rei facilitatem exoptat, a sinistro rumore timor.

Felices, quibus vsus adest, ego nescia rerum
Difficilem culpæ suspicor esse viam.
Ipse malo metus est, iam nunc confundor, & omnes
In nostris oculos vultibus esse reor.

Nec

Nec reor hoc falsò: sensi mala murmura vulgi,
Et quasdam voces rettulit Aethra mihi.
At tu dissimula, nisi si desistere mauis:
Sed cur desistas? dissimulare licet.* potes
Lude, sed occultè: maior, non maxima nobis apertius extulit quid animi haberet.
Est data libertas, quòd Menelaus abest.
Ille quidem procul est, ita re cogente, profectus; Menelai discessum à necessitate tuetur, quem Paris simplicitate damnauerat.
Magna fuit subitæ iustaque caussa viæ.
At mihi sic visum est: ego, cùm dubitaret, an iret,
Quàm primùm, dixi, fac rediturus eas.
Omine lætatus dedit oscula: resque, domusque,
Et tibi sit curæ Troicus hospes, ait.
Vix tenui risum, quem dum compescere luctor,
Nil illi potui dicere præter, erit.
Vela quidem ventis Creten dedit ille secundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc vir abest, vt me custodiat absens;
AN nescis longas regibus esse manus?
Fama quoque est oneri: nam quò constantius ore
Laudamur vestro, iustius ille timet.
Quæ iuuat, vt nūc est, eadem mihi gloria damno est,
Et melius famæ verba dedisse fuit.
Nec quòd abest, hic me tecum mirare relictam:
Moribus, & vitæ credidit ille meæ.
De facie metuit, vitæ confidit: & illum
Securum probitas, forma timere facit.
Tempora ne pereant vltro data præcipis, vtque suasionem concedit factū differendo.
Simplicis vtamur commoditate viri.
Et libet, & timeo; nec adhuc exacta voluntas
Est satis: in dubio pectora nostra labant.

Et vir abest nobis, & tu sine coniuge dormis,
Inque vicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes, & iam sermone coimus,
Et tu, me miseram, blandus, & vna domus,
Et peream, si non inuitent omnia culpam:
Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.
Quod malè persuades, vtinam bene cogere posses:
Sic mea rusticitas excutienda foret.
VTILIS interdum est ipsis iniuria passis,
Sic certè felix ipsa coacta forem.
Dum nouus est, cœpto potius pugnemus amori,
Flamma recens parua sparsa resedit aqua.
Certus in hospitibus non est amor: errat, vt ipsi:
Cumque nihil speres firmius esse, fugit.
Hypsipyle testis, testis Minoia virgo,
In non exhibitis vtraque iuncta toris.
Tu quoque dilectam multos infide per annos
Diceris Oenonem deseruisse tuam,
Nec tamen ipse negas, & nobis omnia de te
Quærere, si nescis, maxima cura fuit.
Adde, quòd vt cupias constans in amore manere,
Non potes; expediunt iam tua vela Phryges.
Dum loqueris mecum, dum nox sperata paratur,
Qui ferat in patriam, iam tibi ventus erit.
Cursibus in mediis nouitatis plena relinques
Gaudia: cum ventis noster abibit amor.
An sequar, vt suades, laudataque Pergama visam?
Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno volucris præconia famæ,
Vt probris terras impleat illa meis.

ad culpæ recordationem suspirat.

anceps in Paridis fide adhuc amori repugnat

probatio a simili.

inconstantiam a necessitate arguit.

Quid

Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Aſiæ? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me? Priami quid ſentiet vxor?
Totque tui fratres, Dardaniæq; nurus?
Tu quoque qui poteris fore me ſperare fidelem? veriſſimum argumentum.
Et non exemplis anxius eſſe tuis?
Quicunque Iliacos intrauerit aduena portus,
Is tibi ſolliciti cauſſa timoris erit.
Ipſe mihi quoties iratus, Adultera, dices?
Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum.
Delicti fies idem reprehenſor, & auctor:
Terra precor, vultus obruat antè meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuque beato;
Donaq; promiſſis vberiora feram;
Purpura nempe mihi, pretioſaq; texta dabuntur;
Congeſtoq; auri pondere diues ero:
Da veniam faſſæ, non ſunt tua munera tanti, Ouidius de ponto, Neſcio qua natale ſolū dulcedine cunctos Ducit, & immemores nō ſinit eſſe ſui.
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.
Quis mihi ſi lædar, Phrygiis ſuccurre in oris?
Vnde petam fratris, vnde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promiſit Iaſon: exemplo auget incommoda.
Pulſa eſt Aeſonia non minus illa domo.
Non erat Aeetes, ad quem deſpecta veniret,
Non Ipſea parens, Chalciopeque ſoror.
Tale nihil timeo, ſed nec Medea timebat; adagium.
FALLitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo. metaphorice oſtendit maximum amorem in odium poſſe verti.
Omnibus inuenies, quæ nunc iactantur in alto,
Nauibus à portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoque me terret, quam ſe peperiſſe cruentam a ſomniis & vaticiniis rapinā diſſuadet.
Ante diem partus eſt tua viſa parens.

Et

Et vatum timeo monitus, quos igne Pelasgo
Ilion arsurum præmonuisse ferunt.
Vtque fauet Cytherea tibi, quia vicit, habetque
Parta per arbitrium bina trophæa tuum:
Sic illas vereor, quæ (si tua gloria vera est)
Iudice te causam non tenuere deæ.
Nec dubito, quin, te si persequar, arma parentur,
Ibit per gladios, hei mihi, noster amor.
An fera Centauris indicere bella coegit
Athracis Hæmonios Hippodamia viros?
Tu fore tam lentum iusta Menelaon in ira,
Et geminos fratres, Tyndareumque putas?
Quòd bene te iactes, & fortia facta * *laquaris,*
A verbis facies * *dissidet illa tuis.*
Apta magis Veneri, quã sunt tua corpora Marti;
Bella gerant fortes, tu Pari semper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto,
Militia est operis altera digna tuis.
His ego, si saperem, pauloque audacior essem,
Vterer, vtetur, si qua puella sapit.
Aut ego deposito faciam fortasse pudore,
Et dabo conuictas tempore victa manus.
Quòd petis, vt furtim præsentes ista loquamur:
Scimus, quid captes, colloquiumque voces.
Sed nimiũ properas, et adhuc tua messis ĩ herba est.
Hæc mora sit voto forsan amica tuo.
Hactenus arcanum furtiuæ conscia mentis
Littera iam lasso pollice sistat opus.
Cætera per socias Clymenẽ, Aethrãq; loquemur;
Quæ mihi sunt comites, consiliumque duæ.

Iunoné et Palladé intelligit.
Athrax, Strabone teste, urbs Thessaliæ, ex qua fuit Hippodamia Pyrithoi vxor, propter quam acre bellum motum est inter Centauros & Lapithas.
recense
decidet
plus spei, quam timoris Paridi reliquit.
pulcherrima metaphora.

IN XVII. EPIST. ARGVM.

Hellespontia cum mare septem tantū stadijs, teste Plinio, Europam ab Asia diuidens, Seston in Europa, Herus patriam, & Abydon in Asia, ex qua fuit Leander, aduersus urbes habet. cum autem Leander Abydenus Sestiam puellam Hero misere deperiret, per Hellespontum noctu ad eam natare cōsueuerat, sed maris tempestate interclusus, iam præteritis septem diebus, ad amicam, Hero per audacem nautam, ea tempestate Seston nauigantem, hanc epistolam misit: in qua primum amorem suum firmum & stabilem esse ostendit. deinde queritur, quod natandi facultas, ob feruentissimum maris æstum, ei sit ablata, demum uero pollicetur se breui iturum. & quãuis mare non fuerit tranquillum, se tamen periculis potius commissurum, quàm illius iucundissimo cōspectu atque colloquio cariturum. unde de eo sic cecinit Martialis.

Cum peteret dulces audax Leander amores,
Et fessus tumidis iam premeretur aquis:
Sic miser instantes effatus dicitur undas;
Parcite dum propero, mergite dum redeo.

LEANDER HERONI.

MIttit Abydenus, quā mallet ferre, salutem,
*Si cadat * vnda maris, Sesta puella tibi.* tra
Si mihi dii faciles, & sunt in amore secundi, a dubitatione pathos.
Inuitis oculis hæc mea verba leges.
Sed non sunt faciles: nam cur mea vota morantur?
Currere me nota non patiuntur aqua.
Ipsa vides cælum pice nigrius, & freta ventis
Turbida, perque cauas vix adeunda ratus. synecdoche.

Vnus, & hic audax, à quo tibi littera nostra.
Redditur, à portu nauita fecit iter .
Ascensurus eram, nisi quòd dum vincula proræ
Solueret, in speculis omnis Abydos erat.
Non poteram celare meos, velut antè, parentes:
Quemque tegi volumns, non latuisset amor.
Protinus hæc scribens, Felix i littera, dixi,
Iam tibi formosam porriget illa manum.
Forsitan admotis etiam tangere labellis,
Rumpere dum niueo vincula dente volet .
Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis,
Cætera cum charta dextra locuta mea est .
Ah quanto mallem, quàm scriberet, illa nataret,
Meque per assuetas sedula ferret aquas.
Aptior illa quidem placido dare verbera ponto,
Est tamen & sensus apta ministra mei .
Septima nox agitur, (spatium mihi longius anno)
Sollicitum raucis quòd mare feruet aquis.
His ego si vidi mulcentem pectora somnum
Noctibus, insani sit mora longa freti .
Rupe sedens aliqua specto tua littora tristis,
Et, quò non possum corpore, mente feror.
Lumina quinetiam summa vigilantia turre
Aut videt, aut acies nostra videre putat .
Ter mihi deposita est in sicca vestis arena,
Ter graue tentaui carpere nudus iter,
Obstitit incœptis tumidum iuuenilibus æquor,
Mersit & aduersis ora natantis aquis .
At tu de rapidis immansuetissime ventis,
Quid mecum certa prœlia mente geris ?

Sermocinatio hæc cum re inanimata ad mouendum aptissima est, teste Fabio.

appositio pathos continens.

dura amantis imprecatio.

solebat Hero facem ardentem in summa turri erigere, vt ad illam Leãder natationem dirigeret.

In me, si nescis Borea, * non æquora, sæuis,
Quid faceres, esset ni tibi notus amor?
Tam gelidus cùm sis, non te tamē improbe quondā
Ignibus Actæis incaluisse negas.
Gaudia rapturo si quis tibi claudere vellet
Aerios aditus, quo paterere modo?
Parce precor, facilemq; moue moderantius aurā,
Imperet Hippotades sic tibi triste nihil.
Vana peto, precibusque meis obmurmurat ipse,
Quasque quatit, nulla parte coercet aquas.
Nunc daret audaces vtinam mihi Dædalus alas,
Icarium quamuis hic prope littus adest.
Quidquid erit, patiar, liceat modò corpus in auras
Tollere, quod dubia sæpe pependit aqua.
Interea dum cuncta negant ventique fretumque,
Mente agito furti tempora prima mei.
Nox erat incipiens (nāque est meminisse voluptas)
Cùm foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora, deposito pariter cum veste timore,
Iactabam liquido brachia lenta mari.
Luna mihi tremulum lumen prębebat eunti,
Vt comes in nostra officiosa vias.
Hanc ego suspiciens, Faueas ò candida, dixi,
Et subeant animo Lathmia saxa tuo.
Non sinit Endymion te pectoris esse seueri,
Flecte precor, vultus ad mea furta tuos.
Tu dea mortalem cælo delapsa petebas,
(Vera loqui liceat) quam sequor, ipsa dea est.
Neu referam mores cælesti pectore dignos,
Forma nisi veras non cadit illa deas.

A Ve-

ad Boream apostrophat. nec in Orithias Actæa a Borea amat fuit, & rapta. Aeolus filius Iouis & Egestæ filiæ Hippotis Troiani, a quo dicitur Hippotades. Dædalus; Minois irā fugiēs, alas sibi & filio coaptauit: sed filius Icarus decidit in mare, quod ab eo Icarius vocatus est tempus commemorat, in quo primū Hero potius est. Endymionē pastorē Luna adamauit, quem vt eum dormiētem posset deosculari, in Lathmo monte Cariæ sopiuit: qđ ideo fictū, quia assiduis meditationibus primus rationem cursus Lunæ deprehēdit, vt ait Fulgentius.

A Veneris facie non est prior ulla, tuaq;
Neue meis credas uocibus, ipsa uide.
Quantò cum radiis fulges argenta puris;
Concedunt flammis sidera cuncta tuis:
Tantò formosis formosior omnibus illa est.
Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego, uel certè non his diuersa locutus,
Per mihi cedentes nocte ferebar aquas,
Vnda repercussæ radiabat imagine Lunæ,
Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
Nullaque uox unquam nostras ueniebat ad aures,
Præter dimotæ corpore murmur aquæ
Alcyones solæ memores Ceycis amati
Nescio quid uisæ sunt mihi dulce queri.
Iamque fatigatis humero ab vtroque lacertis,
Fortiter in summas erigor altus aquas.
Vt procul aspexi lumen, meus ignis in illo est;
Illa meum, dixi, littora lumen habent.*
Et subitò lassis vires rediere lacertis:
Visaque, quàm fuerat, mollior vnda mihi.
Frigora ne possim gelidi sentire profundi,
Qui calet in cupido pectore, præstat amor.
Quò magis accedo, propioraque littora fiunt,
Quoque minus restat, plus libet ire mihi.
Cùm verò possum cerni quoque, protinus addis
Spectatrix animos: vt valeamque, facis.
Tunc etiam nando dominæ placuisse laboro;
Atque oculis iacto brachia nostra tuis.
Te tua vix prohibet nutrix descendere in altum:
Hoc quoq; enim vidi; nec mihi verba dabas.*

alludit ad fabulam Alcyones, quæ, uiso cadauere Ceycis mariti in litus eiecto, se in mare præcipitauit; sed iussu Amphytrites ambo in Alciones aues sunt conuersa, quæ trãquillitatem nautis promittunt & præcipue eum nidificant.

* numen

* etenim

Nec

Nec tamen effecit, quamuis retinebat euntem,
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
Excipis amplexu, feliciaq; oscula iungis:
Oscula diis magnis trans mare digna peti.
Deq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus,
Et madidam siccas æquoris imbre comam.
Cætera nox, & nos, & turris conscia nouit,
Quodq; mihi monstrat per uada lumen iter.
Non magis illius numerari gaudia noctis,
Hellespontiaci quam maris alga potest.* — *unda*
Quò breuius spatium nobis ad furta dabatur,
Hoc magis est cautum, ne foret illud iners.
Iamq; fugatura Tithoni coniuge noctem,
Præuius Auroræ Lucifer ortus erat.
Oscula congerimus properata sine ordine raptim,
Et querimur paruas noctibus esse moras.
Atque ita contactus monitu nutricis amaro,
Frigida deserta littora turre peto,
Digredimur flentes, repetoq; ego uirginis æquor,
Respiciens dominam dum licet usque meam.
Si qua fides uero est, uenies huc esse natator,
Cùm redeo, uideor naufragus esse mihi.
Hoc quoque si credis, ad te uia prona uidetur;
A te cum redeo, cliuus inertis aquæ.
Inuitus patriam repeto; quis credere posset?
Inuitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi, cur animis iuncti secernimur undis?
Vnaq; mens, tellus non habet una duos?
Vel tua me Sestos, uel te mea sumat Abydos:
Tam tua terra mihi, quàm tibi nostra placet.

Hellespontiacū, quia mare, dictū est ab Helle, phryxi sorore, illic submersa.

alludit ad fabulā Helles Puella.

cliuus .i. ascensus, seu mōticulus, & est metaphora ab aurigis.

Cur ego confundor, quoties confunditur æquor?
Cur mihi caussa leuis, uentus obesse potest?
hyperboles
Iam nostros curui narunt Delphines amores,
Ignotum nec me piscibus esse reor.
Iam pater attritus solitarum limes aquarum,
Non aliter multa quàm uia pressa rota.
Quod mihi non esset, nisi sic iterare querebar:
deesse dissyllabum.
At nunc per uentos hoc quoque deesse queror.
Fluctibus immodicis Athamãtidos æquora canẽt:
Vixq; manet portu tuta carina suo.
Hoc mare, cum primùm de uirgine nomine mersa,
Quæ tenet, est nactum, tale fuisse puto.
auget querelam alienæ fortunæ memoria.
Est satis amissa locus hic infamis ab Helle,
Vtq; mihi parca, crimine nomen habet.
Phryxus Helles frater.
Inuideo Phryxo, quem per freta tristia tutum
Aurea lanigero uellere uexit ouis.
Helice ursa major, Arctos uero minor, quam Tyrij obseruant sicuti Græci Helicen: sunt autem in nostro polo.
Nec tamen officium pecoris, nauisq; requiro;
Dummodo, quas findam corpore, dentur aquæ
Arte egeo nulla, detur modò copia nandi:
Idem nauigium, nauita, uector ero.
Nec sequar aut Helicẽ, aut, qua Tyrus utitur, Ar(ctos:
Publica non curat sidera noster amor.
Andromede, Persei uxor, in sidera translata, sicut corona. Ariadnes, in qua una præfulget stella.
Andromeden alius spectet, claramq; coronam,
Quæq; micat gelido Parrhasis ursa polo.
At mihi quod Perseus, & cũ Ioue Liber amarũt,
Indicium dubiæ non placet esse uiæ
numen
Est aliud* lumen multo mihi certius istis:
Non erit in tenebris quo duce noster amor.
Hũc ego dum spectem, Colchos, atque ultima Põti,
Quaq; uiam fecit Thessala puppis, eam.

Et

Et iuuenem poſſum ſuperare Palæmona nando.
Miraq; quem ſubito reddidit herba deum.
Sæpe per aſsiduos languent mea brachia motus.
Vixq; per immenſas feſſa trahuntur aquas.
His ego cum dixi pretium non uile laboris,
Iam dominæ uobis colla tenenda dabo:
Protinus illa ualent, atq; ad ſua præmia tendunt,
Vt celer Eleo carcere miſſus equus.
Ipſe meos igitur ſeruo, quibus uror, amores,
Teq; magis cælo digna puella ſequor.
Digna quidem cælo, ſed adhuc tellure morare:
Aut dic ad ſuperos, hinc mihi qua ſit iter.
Hinc eſt quòd rarò miſero contingis amanti,
Cumq; mea fiunt turbida, mente freta.
Quid mihi, quòd lato nō ſeparor æquore prodeſt?
Nō minus hæc nobis tam breuis obſtat aqua.
Non malim, dubito toto procul orbe remotus
Cum domina longè ſpem quoque habere meam.
Quo propius nunc eſt, flamma propiore caleſco;
Et res non ſemper, ſpes mihi ſemper adeſt.
Pænè manu, quod amo, tanta eſt uicinia tango:
Sæpe ſed, heu, lacrymas hoc mihi pænè mouet.
Velle quid eſt aliud fugentia prendere poma?
Spemq; ſuo refugi fluminis ore ſequi?
Ergo ego te nunquam, niſi cum uolet unda, tenebo?
Et me felicem nulla uidebit hyems?
Cumq; minus firmum nil ſit, quā uentus & unda.
In uentis, & aqua ſpes mea ſemper erit?
Aeſtus adhuc tamē eſt, qd, cū mihi læſerit æquor
Pleias, & Arctophylax, Oleniumq; pecus?

Palæmon deus marinus, qui etiam Melicerta dictus eſt. Glaucus marinus deus ex piſcatore, gramine guſtato, in deū conuerſus: Elis oppidū in Acarnania in cāpis Eleis, ubi loui ludi olympiaci quinq; nales uarijs certainibus, ſed equorum curſu præcelebres, fiebāt.

a Tantali ſimilitudine auget diſficultatem. Pleiades ortus & occaſu tempeſtates faciūt. ſūt autē ſtellæ, quæ Taurum perficiunt præter caput græce πλειάδες latine Virgiliæ Arctophilax ſtella tēpeſtoſa, quæ & Bootes dicitur, latine bubulcus eo quod more bubulci plauſtrum ſequatur.

Aut ego non, noui, quàm ſim temerarius, aut me
In freta non cautus tunc quoque mittet amor.
Ne ue putes id me, quod abeſt, promittere tempus
Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
Ire per inuitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audacia ſaluo,
Aut mors ſolliciti finis amoris erit.
Optabo tamen, ut partes expellar in illas,
Et teneant portus naufraga membra tuos,
Flebis enim, tactuq; meum dignabere corpus,
Et mortis, dices, huic ego cauſſa fui.
Scilicet interitus offenderis omine noſtri,
Litteraque, inuiſa eſt hac mea parte tibi.
Deſine parte queri, ſed, & ut mare finiat iram,
Accedant quæſo, fac tua uota meis.
Pace breui nobis opus eſt, dum transferor iſtuc:
Cum tua contigero littora, perſtet hyems.
Iſtic eſt aptum noſtræ nauale carinæ,
Et melius nulla ſtat mea puppis aqua,
Iſtic me claudat Boreas, ubi dulce morari eſt,
Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
Nec faciam ſurdis conuitia fluctibus ulla,
Triſte nataturo nec querar eſſe fretum.
Me pariter uenti teneant; tenerique; lacerti,
Per cauſſas iſtic impediarque; duas.
Cùm patietur hyems, remis ego corporis utar:
Lumen in aſpectu tu modò ſemper habe.
Interea pro me pernoctet epiſtola tecum:
Quã precor ut minima perſequar ipſe mora.

uaticinatur de ſeipſo: natando enim ſubmerſus eſt.

metaphora.

IN XVIII. EPIST. ARGVMENTVM.

Non ſatis conſtat, cuius ſit hæc epiſtola cum præcedēte duabusq; ſequentibus. nam nec quę legitur Leādri ad Heronem, nec quæ Herus ad Leandrum, nec quæ Acontij ad Cydippen, nec quę Cydippes ad Acōtium, ab Ouidio unquā ſcriptas fuiſſe, aut à Sabino, ipſemet comprobat in ſecundo Elegiarū, ſic ſcribens ad Marcum.

Et quòd Penelopes uerbis reddatur Vlyſſi,
Scribimus, & lacrimas Philli relicta tuas,
Quòd Paris, & Machareus, & quòd male gratus Iaſon,
Hippolytique parens, Hippolytuſque legant,
Quodque tenens strictum Dido miſerabilis enſem
Dictat, & Aoniæ Lesbis amica lyræ &c.

reliqua ſtudioſis illic legēda relinquimus. ſatis eſt admonuiſſe, Hero accepta Leādri epiſtola reſpondet, id agēs ut ſe ardenter redamare ſignificet, & ad mutuos amplexus amatorem aduocet. deſidiā uero interdum accuſat, ut oſtendat, quā ſincero & continuo amore ſemper amet. aliquando in mare inuehitur: nonnunquā timet ne ob aliam fuerit deſtituta. uerum ſtatim amoris ſuſpicionē in amantium conſuetudinē, qui omnia timēt, transferendo, coniecturā imminuit. demū ſuadet, ut non niſi trāquillo freto ſe committat.

HERO LEANDRO.

QVam mihi miſiſti uerbis, Leandre, ſalutē,
Ut poſſim miſſam rebus habere, veni.
Longa mora eſt nobis omnis, quæ gaudia differt:
Da ueniat faſſæ, non patienter amo.
Vrimur igne pari, ſed ſum tibi viri impar;
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe uiris.
Vt corpus teneris, ſic mens infirma, puellis:
Deficiam: parui temporis adde moram.

deſiderium augēt a temporis momento.
ſe maiorē pati cruciatum, a ſexu arguit: ratione phyſicali probat intentum.

Vos modò uenando, modò rus geniale colendo.
Ponitis in uaria tempora longa mora.

a studiorum uarietate cõfirmatio.

Aut fora uos retinent, aut unctæ dona palestræ,
Flectilis aut fræno colla fugacis equi.
Nunc uolucrem laqueo, nunc picem ducitis hamo:
Diluitur posito serior hora mero.
His mihi* submotis, uel si minus acriter urar:

semotis

Quod faciam, superest, præter amare, nihil.
Quod superest, facio, teq;, ò mea sola uoluptas,
Plus quoq;, quam credi quòd mihi possit, amo.
Aut ego cum cara de te nutrice susurro;
Quæq; tuum miror caussa moretur iter.
Aut mare prospicient, odioso concita uento,
Corripio uerbis æquora sæpe tuis.
Aut ubi* sæuitiam paulum grauis unda remisit,

sæuitiæ

Posse quidem, sed te nolle uenire queror.
Dũq; queror, lacrymæ per amãtia lumina manãt,
Pollice quas tremulo conscia siccat anus.
Sæpe tui specto si sint in littore passus,
Impositas tanquam seruet arena notas.
Vtq; rogem de te, & scribam tibi, si quis Abydo
Venerit, aut quæro, si quis Abydon eat.
Quid referam, quoties do uestibus oscula, quas tu
Hellespontiaca ponis iturus aqua?
Sic ubi lux acta est, & noctis amicior hora

a tempore pathos,

Exibuti pulsa sidera clara die;
Protinus in summa uigilantia lumina turre
Ponimus, assuetæ signa, notamq; uiæ:

facem accẽsam subintelligit.

Tortaq; uersato ducentes stamina fuso,
Fœminea tardas fallimus arte moras.

Quid loquar interea tam longo tempore, quæris?
Nil nisi Leandri nomen, in ore meo est.
Iam ne putas exisse domo mea gaudia nutrix?
An uigilant omnes, & timet ille suos?
Iam ne suas humeris illum deponere uestes,
Tingere iam pingui Pallade membra putas?
Annuit illa *ferè, non nostra quòd oscula curet,
Sed mouet obrepens somnus anile caput.
Postq; moræ minimũ, Iã certe nauigat, inquam
Lentaq; dimotis brachia iactat aquis.
Paucaque cum tacta perfeci stamina terra,
An medio possis, quærimus esse freto.
Et modò prospicimus timida modò voce præcamur,
Ut tibi det faciles utilis aura vias.
Auribus interdum voces captamus, & omnem
Aduentus strepitum credimus esse tui.
Sic vbi deceptæ pars est mihi maxima noctis
Acta, subit furtim lumina fessa sopor.
Forsitan inuitus, mecum tamen improbe dormis,
Et quamuis non vis ipse venire, venis.
Nam modò te videor propè iam spectare natantem,
Brachia nunc humeris humida ferre meis,
Nunc dare quæ soleo madidis velamina membris,
Pectora nunc iuncto nostra fouere sinu.
Multaque præterea lingua reticenda modesta,
Quæ fecisse iuuat, facta referre pudet.
Me miseram breuis est hæc, & non vera voluptas,
Nam tu cum somno semper abire soles.
Firmius ò cupidi tandem coeamus amantes,
Nec careant vera gaudia nostra fide.

ad nutricẽ apostrophat.

pingi Pallade id est oliua, cuius inuentrix fuit Pallas.

* fore

nã inhonesta exprimere dedecet puellam.

peracta demonstratione ad querelam redit.

Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me lente natator abes?
Est mare, confiteor, nondum tractabile nanti:
Nocte sed hesterna lenior aura fuit.
Cur ea præterita est? cur non uentura timebas?
Tam bona cur periit nec tibi capta uia est?
Protinus ut similis detur tibi copia cursus,
Hoc melior certe, quo prior illa fuit.
At cito mutata est iactati forma profundi,
Tempore, cum properas, sæpe minore uenis,

Leandri uerba obiectat.

Hic puto deprēsus, nil, quod querereris, haberes?
Meque tibi amplexo nulla noceret hyems.
Certè ego tunc uentos audirem læta sonantes,
Et nunquam placidas esse precarer aquas.

pellicis suspicionem ingerit.

Quid tamen euenit, cur sis metuentior undæ?
Contemptumque prius, nunc uereare fretum?
Nam memini, cum te sæuum ueniente, minaxq;
Non minus, aut multo non minus, æquor erat.

uirtus, id est, animositas, siue natandi audacia.

quo ue

Cùm tibi clamabam, Sic tu temerarius esto,
Ne miseræ uirtus sit tua flenda mihi.
Vnde nouus timor hic? * quoq; illa audacia fugit?
Magnus ubi est spretis ille natator aquis?
Sis tamē hoc potius, quā quod prius esse solebas,
Et facias placidum per mare tutus iter,
Dummodo sis idem, dum sic, ut scribis, amemur,
Flammaque non fiat frigidus illa cinis.

quicquid in occulta suspicione erat, aperit.

Non ego tam uentos timeo mea uota morantes,
Quàm similis uento ne tuus erret amor:
Et ne sim tanti, superentque pericula caussam,
Et uidear merces esse labore minor.

Interdum metuo, patria me lædar, & impar
Dicar Abydeno secta puella viro.
Ferre tamen possum patientius omnia, quàm si
Otia nescio qua pellice captus agas.
In tua si veniant alieni colla lacerti:
Sitq; nouus nostri finis amoris amor.
Ah potius peream, quàm crimine vulnere isto,
Fataq; sint culpa nostra priora tua.
Nec quia venturi dederis mihi signa doloris,
Hæc loquor, aut fama sollicitata noua.
Omnia sed uereor: QVis enim securus amauit?
Cogit & absentes multa timere locus. a loci distanti auget timorem.
Felices illas, quas sua præsentia nosse
Crimina uera iuuat, falsa timere uetat.
Nos tam uana mouet, quàm facta iniuria fallit:
Incitat & morsus error uterque pares. pares morsus, id est, pares curas.
O utinam venias, aut hic uentus ue, paterue.
Caussa sit, aut tantæ fœmina nulla moræ.
Quòd si quam sciero: moriar, mihi crede dolendo;
Iamdudum peccas, si mea fata petis.
Sed neque peccabis, frustraq; ego tereor istis;
Quoq; minus venias, inuida pugnat hyems. suspiciones purgat, in tépestatem caussam de fidiæ referens.
Me miseram quanto planguntur littora fluctu,
Et latet obscura condita nube dies.
*Forsitan ad *pontum mater pia venerit Helles,*
Mersaq; turbatis nata fleatur aquis.
Aut mare, ab inuiso priuignæ nomine dictum. Nepheles mater Helles, & maris nimpha.
Vexat in æquoream versa nouerca deam.
Non fauet, ut nunc est, teneris locus iste puellis: portura
Hac Helle periit, hac ego lædor aqua.

At

pulchre Neptunum incusat, quod in amante sæuiat, qui tot amoribus olim arserit.

At tibi flammarum memori, Neptune tuarum
Nullus erat ventis impediendus amor:
Sineque Amymone, nec laudatissima forma
Criminis est Tyro fabula vana tui;
Lucidaq; Alcyone, Circeq;, & Alimone nata;
Et nondum nexiis angue Medusa, comis,
Flanaque Laodice, cæloque recepta (elæno,
Et quarum memini nomina lecta mihi.
Has certè, pluresque canunt Neptune poetæ,
Molle, latus lateri conseruisse tuo.
Cur igitur toties vires expertus amoris,
Assuetum nobis turbine claudis iter.
Parce ferox, latoque mari tua prœlia misce;
Seducit terras hæc breuis vnda duas.
Te decet aut magnas magnum iactare carinas;
Aut etiam totis classibus esse trucem.
Turpe deo pelagi, iuuenem terrere natantem,
Gloriaque est stagno quolibet ista minor.
Nobilis ille quidem est, & clarus origine, sed non
A tibi suspecto duxit Vlysse genus.
Da veniam, seruaque duos, natat ille: sed iisdem
Corpus Leandri, spes mea, pendet aquis.
Interea lumen (posito nam scribimus illo)
Perstrepit, & nobis prospera signa dedit.
Ecce merum nutrix faustos distillat in ignes:
Cras erimus plures, inquit: & ipsa bibit.
*Effice nos plures cuncta per æquora * lapsus,*
O penitus toto corde recepte mihi.
In tua castra redi socii deserto amoris:
Ponuntur medio cur mea membra toro?

de Amymone Danai filia Nauplium, Palamedis patrem genuit Neptunus sicut ex Tiro.

Salmonei filia Neleum Nestoris patrem.

Alcione una ex Pleiadibus Atlantis filia sicut Celeno: Iphimediam intellegit Circes & alimonis filiam

Laodice Priami filia.

turbidæ

ex querimonia ad demonstrationem redit,

Strepuit, siue, Stertuit

** uectus*

Quod

Quod timeas, non est: auso Venus ipsa fauebit:
Sternet, & aequoreas aequore nata vias.
Ire libet medias ipsi mihi saepe per vndas,
Sed solet huc maribus tutius esse fretum.
Nam cur, huc vectis Phryxo, Phryxique sorores,
Sola dedit vastis faemina nomen aquis?
Forsitan ad reditum metuis ne robora desint,
Aut nequeas gemini ferre laboris onus.
Aut nos diuersi medium coeamus in aequor,
Obuiaq; in summis oscula demus aquis;
Atque ita quisque suas iterum redeamus ad vrbes:
Exiguum, sed plus, quàm nihil, illud erit.
Vel pudor hic vtinam, qui nos clam cogit amare,
Vel timidus famae cedere vellet amor.
Nūc malè res iunctae, calor, & reuerētia pugnant,
Quid sequar, in dubio est, haec decet, ille iuuat.
Vt semel intrauit Colchos Pagasaeus Iason;
Impositam celeri Phasida puppe tulit.
Vt semel Idaeus Lacedaemona venit adulter,
Cum praeda rediit protinus ille sua.
Tu quàm saepe petis quod amas, tā saepe relinquis:
Et quoties graue sit puppibus ire, natas.
Sic tamen ò iuuenis tumidarum victor aquarum,
Sic facito spernas, vt vereare fretum.
Arte laborata merguntur in aequore puppes,
Tu tua plus remis brachia posse putas?
Quod cupis, hoc nautae metuunt, Leandre, natare.
Exitus hic fractis puppibus esse solet.
Me miseram, cupio non persuadere, quod hortor:
Sisque, precor, monitis fortior ipse meis.

ingeniosa inuētio exēplis corroborata.

nam & alibi Ouid. Nō benè conueniuut, nec in una sede morātur maiestas & amor
Pagasus mons Thessaliae
Medeam significat a Phasidē Cholcorum fluuio.

a maioris

Dummodo

Dummodo peruenias, excussaq; sæpe per vndas
Iniicias humeris brachia lassa meis.
Sed mihi cæruleas quoties obuersor ad undas,
*Nescio quid pauidum frigore pectus habet.
Nec minus hesternæ confundor imagine noctis,
Quamuis est sacris illa piata meis.
Nonque sub aurora, iam dormitante lucerna,
Tempore, quo cerni somnia vera solent,
Stamina de digitis cecidere sopore remißis,
Collaq; puluino nostra ferenda dedi
Hàc ego ventosas nantem delphina per vndas
Cernere non dubia sum mihi uisa fide.
Quem postquam bibulis iniecit fluctus arenis,
Vnda simul miserum, uitaq; deseruit.
Quicquid idest, timeo: nec tu mea somnia ride:
Nec nisi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parci; dilectæ parce puellæ,
Quæ nunquam, nisi te sospite, sospes erit,
Spes tamen est fractis uicinæ pacis in undis;
Tu placidas tuto pectore' finde uias.
Interea quoniam nanti freta peruia non sunt,
Leniat inuisas littera missa moras.

submersi Leandri præsagium. *Nescio quod pauidum pectora frigus habent.*

Hic recte a Delphino p̄sagit, quoniam hominia micus est, teste Plinio.

scinde

IN XIX. EPIST. ARGVM.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo, insula maris Aegei, omnium Cycladum clarissima, ex frequenti uirginũ conuentu celebrabantur, in amorem uisæ Cydippes, puellæ nobilis, excaluit; sed cum illã ob generis imparitatem nõ audiret in suum

amorem ſolicitare; nouam commentus fraudem, in pulcherrimo pomo ſcripſit duos hoſce uerſus.

Iuro tibi ſanæ per myſtica ſacra Dianæ.
Me tibi uenturam comitem, ſponſamq; futuram.

atq; illud ad pedes puellæ proiecit: quæ fraudis inſcia cū imprudens legeret, uiſa eſt ſe uxorem Acontio paciſci. nam quæ ante deos in templo Deliæ Dianæ dicerentur, rata eſſet debere lex erat. Cum autē paulo poſt pater, huiuſce rei inſcius, illam alii deſponderet, ſubita febre correpta eſt. Quare hac epiſtola Acontius conatur perſuadere hunc morbum a Diana immiſtum eſſe, eo quòd non impleuerit quæ dea præſente promiſerit. Ne uero dubitet iterum decipi; ab ea exorditur parte, qua maxime hæſitare poterat. adducit deinde eum in odium, cui diſponſata fuerat, cum dicat, omnem ægritudinem accidere illius cauſſa.

ACONTIVS CYDIPPE.

Accipe Cydippe deſpecti nomen Aconti, alij hæc duo prima carmina non habent.
Illius, in pomo qui tibi uerba dedit.
Pone metum, nihil hic iterum iurabis amanti:
Promiſſam ſatis eſt te ſemel eſſe mihi. a pacto epiſtolā legi ſuadet.
Perlege: diſcedat ſic corpore languor ab iſto,
Qui meus eſt, ulla parte dolente tui.
Quid pudor ora ſubit? nam ſicut in æde Dianæ
Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
Coniugium, pactamq; fidem, non crimina, poſco:
Debitus ut coniux, non ut adulter amo.
Verba licet repetas, quæ demptus ab arbore fetus periphraſis de pomo.
Pertulit ad caſtas me iaciente manus;

Inuenies illic id te ſpondere, quod opto;
 Ni tibi cum verbis excidit illa fides.
Id metui: diuæ diffuſa eſt ire: dicebat
 Te potius virgo, quàm meminiſſe deam.
Nunc quoq; idē timeo; ſed idē tamen acrius illud
 Aſſumpſit uires, auctaq; flamma mora eſt,
Quiq; fuit nunquam paruus, uel tempore longo,
 Ex ſpe, quam dederas tu mihi, creſcit amor.
Spē mihi tu dederas, meus hic tibi creditur ardor
 Non potes hoc factum teſte negare dea.
iurare hos duos uerſus alij non habent, *Me tibi nupturam felix eat omen Aconti
 Iuro, quam colimus, numina magna deæ.
Adfuit, & , præſens ut erat, tua uerba notauit,
 Et uiſa eſt mota dicta tuliſſe coma.
Deceptam dicas noſtra te fraude licebit,
 Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
crimē a cauſſa quam in amorem transfert diluit, Fraus mea quid petiit, niſi quòd tibi iungerer uni?
 Id me, quod quereris, conciliare poteſt.
Non ego natura, nec ſum tam callidus uſu:
 Solertem tu me, crede, puella facis.
Te mihi compoſitis (ſi quid tamen egimus) arte
 Aſtrinxit uerbis ingenioſus amor.
Dictatis ab eo feci ſponſalia uerbis:
 Conſultoq; fui iuris amore uafer.
Sit fraus huic facto nomen, dicarq; doloſus:
 Si tamen eſt, quod ames, uelle tenere, dolus.
En iterum ſcribo, mitoq; rogantia uerba,
 Altera fraus hæc eſt; quodq; queraris, habes.
Si noceo, quòd amo; fateor, ſine fine nocebo;
 Seq; petam: caueas tu licet, ipſe petam.

*Per gladios alii * placitas rapuere puellas:*
Scripta mihi cautè littera crimine erit.
Dii faciant poßim plures imponere nodes
Vt tua sit nulla libera parte fides.
Mille modi restant, cliuo sudamus in uno,
Ardor inexpertum nil sinit esse meus.
Sit dubium, poßis ne capi: captabere certe:
Exitus in diis est, sed capiere tamen.
Vt partem effugias, non omnia retia falles,
Quæ tibi, quàm credis, plura tetendit Amor.
Si non proficient artes, ueniemus ad arma,
Inque tui cupido rapta ferere sinis.
Non sum, qui soleam Paridis reprendere factum,
Nec, quenquam qui vir, posset vt esse fuit.
Nos quoque, sed taceo, mors huius pœna rapinæ
Vt sit, erit, quàm te non habuisse, miror.
Si esses tu formosa minus, peterere modeste:
Audaces facie cogimur esse tua.
Tu facis hoc, oculiq; tui, quibus ignea cedunt
Sidera, qui flammæ caussa fuere meæ.
Hoc faciunt flaui crines, & eburnea ceruix,
Quæq; precor, venient in mea colla manus:
Et decor & vultus sine rusticitate pudentes,
Et Thetidis qualeis vix reor esse pedes.
Cætera si poßem laudare, beatior essem,
*Nec dubito, totum quin * tua pars sit opus.*
Hac ego compulsus, non est mirabile forma,
Si pignus volui vocis habere tuæ.
Denique dum captam tute cogare fateri,
Insidiis esto capta puella meis.

* *rigidas*

metaphora ab auriga.
exemplo audaciam cõmendat.
occupatione uolũtatem uehemẽtioné efficit.
oculus, ut ait Albertus Magnus, uerus est cordis nuncius, & in oculis animus inhabitat: suntque in his maxima amoris indicia: iuxta illud propertianũ Cynthia prima suis miserũ me cepit oculis.
Homerus argenteis Pedibus Tetiden commẽdat, Statius uero niueis.

* *tibi par*

Inui-

Inuidiam patior; passo sua præmia dentur;
Cursus a tanto crimine fructus abest?
Hesionem Telamon, Briseida cepit Achilles,
Vtraque uictorem nempe secuta uirum.

exemplo factũ suum colorat. Hesione Laomedontis filia Telamoni ab Hercule data est, eo quid primus Pergama conscendisset.

Quamlibet accuses, & sis irata licebit,
Irata liceat dum mihi posse frui.
Iidem, qui facimus, factam tenuabimus iram;
Sit modò placandæ copia parua tui.
Ante tuos flentem liceat consistere uultus,
Et liceat lacrymis addere uerba meis.
Vtq; solent famuli, cum uerbera sæua uerentur,
Tendere submissas sub tua crura manus.
Ignoras tua iura, uoca: cur arguor absens?
Iamdudum dominæ more uenire iube.
Ipsa meos scindas licèt imperiosa capillos,
Oraq; sint digitis liuida * nostra tuis:

facta quæ sunt in seruo incõmoda, includit.

Omnia perpetiar: tantum fortasse timebo,
Corpore lædatur ne manus ista meo
Sed neque compedibus, nec me compesce catenis:
Seruabor firmo uinctus amore tui.
Cùm bene se, quantumq; uolet, satiauerit ira;
Ipsa tibi dices, Quàm patienter amat.
Ipsa tibi dices, cùm uideris omnia ferre,
Tam bene qui serui, seruiat iste mihi.
Cur reus infelix absens agor? & mea cùm sit
Optima, non ullo caussa tuente perit;
Hoc, quod amor iussit, scriptum est iniuria nostra:
Quod de me solùm nempe queraris, habes.
Non meruit falli mecum quoque Delia, si non
Vis mihi promissum reddere, redde deæ.

Assuit

Affuit, & uidit cùm tu decepta rubebas,
Et uocem memori condidit aure tuam.
Omnia re careant, nihil est uiolentius illa;
Tùm sua, quæ nolit, numina læsa uidet.
Testis erit Calydonis aper; nam scimus, ut illo
Sit magis in natum sæua reperta parens.
Testis & Actæon, quondam fera creditus illis,
Ipse dedit leto cum quibus antè feras.
Quæq; superba parens saxo per corpus oborto
Nunc quoque Mygdonia flebilis astat humo.
Hei mihi, Cydippe, timeo tibi dicere uerum,
Ne videar caussa falsa monere mea.
Dicendum tamen est, hoc est, mihi crede, quòd ægra
Ipso nubendi tempore sæpe iaces.
Consulit ipsa tibi; neu sis periura, laborat,
Et saluam salua te cupit esse fide.
Inde fit, ut quoties obsistere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.
Parce mouere feros animosæ virginis arcus;
Mitis adhuc fieri, si patiare, potest.
Parce, precor, teneros corrumpere febribus artus;
Seruetur facies ista fruenda mihi.
Seruentur vultus ad nostra incendia nati,
Quiq; subest niueo lenis in ore rubor.
Hostibus, & si quis ne fias nostra, repugnat;
Sic sit, vt inualidat te solet esse mihi.
Torqueor ex æquo uel te nubente, uel ægra;
Dicere nec possum, quid minus esse velim.
Maceror interdum, quòd sim tibi caussa doloris,
Teq; mea lædi calliditate puto.

Dianæ irã exem plis ostendit.

inscius Actæon vidit sine veste Dianam, Præda suis canibus non minus illi fuit.

Niobe, Tantali & Taigetes Pleiados filia, ex Amphione marito septẽ filios totidemq; filias suscepit: quibus ab Apolline interfectis, eo qđ Dianam spreuisset.

Niobe in saxũ iuxta Sipillum Mygdoniæ mõtem versa est, ex quo etiam nũc manant lacrymæ.

Inq; caput nostrum dominæ periuria quæso
Eueniant; pœna tuta sit illa mea.
Ne tamen ignorem, quid agas; ad limina crebrò
Anxius huc illuc dissimulanter eo.
Subsequor ancillam furtim, famulumq; requirens,
Profuerint somni quid tibi, quidue cibi.
Me miserum, quòd non medicorum iussa ministro,
Astringoq; manus, insideoq; toro.
Et rursus miserum, quòd me procul inde remoui,
Quem minimè uellem, forsitam alter adest.
Ille manus istas astringit, & aßidet ægræ,
Inuisus superis, cum superisq; mihi.
Dumq; suo tentat salientem pollice uenam,
Candida per causam brachia sæpe tenet.
Contrectatq; sinus, & forsitan oscula iungit:
Officio merces plenior ista suo est.
Quis tibi permisit nostras decerpere messes?
Ad spes alterius quis tibi fecit iter?
Iste sinus meus est, mea turpiter oscula sumis,
A mihi promisso corpore tolle manus.
Improbe tolle manus: quã tangis, nostra futura est;
Postmodo, si facies istud, adulter eris.
Elige de uacuis, quam non sibi uendicet alter:
Si nescis, dominum res habet ista suum.
Nec mihi credideris: recitetur formula pacti;
Neu falsam dicas esse, face ipsa legat.
Alterius thalamo tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis hic? exi: non uacat iste torus.
Nã quòd habes & tu humani uerba altera pacti:
Non erit iccirco par tua caussa meæ.

illum suspicatur; cui Cydippe erat nuptura

methaphora cũ apostrophe ad aduersarium.

stomachosa repetitio.

ad obiectum responsio.

Hæc

Hæc mihi ſe pepigit, pater hanc tibi primus ab illa:
Sed propior certe, quàm pater, ipſa ſibi eſt.
Promiſit pater hanc, hæc adiurauit amanti:
Ille homines, hæc eſt teſtificata deam.
Hic metuit mendax, ſed & hæc periura uocari:
Num dubitas, hic ſit maior, an ille metus?
Denique, ut amborum conferre pericula poſſis,
Reſpice ad euentus, hæc cubat, ille ualet:
Nos quoque diſsimili certamina mente ſubimus;
Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt.
Tu petis ex tuto, grauior mihi morte repulſa eſt;
Idq; ego iam, quod tu forſam amabis, amo.
Si tibi iuſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet:
Credere debueras ignibus ipſe meis.
Nunc quoniã ferus hic pro cauſſa pugnat iniqua:
Ad quid, Cydippe, littera noſtra redit?
Hic facit ut iaceas, ut ſis ſuſpecta Dianæ: in odium uertit aduerſariũ.
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire uetes.
Hoc faciente, ſubis tam ſæua pericula uitæ;
Atque utinam pro te, qui mouet illa, cadat.
Quem ſi reppuleris, nec quẽ dea damnat, amaris;
Et tu continuò, certè ego ſaluus ero
Siſte metum uirgo, ſtabili potiere ſalute:
Fac modò polliciti conſcia templa colas.
NON boue mactato cæleſtia numina gaudent,
Sed, quæ præſtanda eſt & ſine teſte, fide.
Ut ualeant, aliæ ferrum patiuntur & ignes; catholica ſententia.
Fert aliis triſtem ſuccus amarus opem. a maiori.
Nil opus eſt iſtis: tantum periuria uita
Teq; ſimul ſerua, meq;, datamq; fidem.

Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ:
Exciderant animo fœdera* lecta tuo.
Admonita es modò uoce mea, modò casibus istis:
Quos quoties tentas fallere, ferre soles.
His quoque uitatis, in partu nempe rogabis,
Vt tibi luciferas afferat illa manus.
Audiet hæc: repetens, quæ sint audita, requiret
Ipsa, tibi de quo coniuge partus eat.
Promittes uotum, scit te promittere falsò
Iurabis, scit te fallere posse deos.
Non agitur de me: cura maiore laboro:
Anxia sunt uitæ pectora nostra tuæ.
Cur modò te dubii pauidam fleuere parentes,
Ignaros culpæ quos facis esse tuæ?
Et cur ignorant? matri licet omnia narres;
Nil tua, Cydippe, facta ruboris habent.
Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primùm,
Sacra pharetratæ dum facis ipsa deæ.
Vt te conspecta, subitò, si fortè notasti,
Restiterim fixis in tua membra genis.
Et te dum nimiùm miror, nota certa furoris,
Deciderint humero pallia lapsa meo.
Postmodò, nescio quà venisse uolubile malum,
Verba ferens doctis insidiosa notis.
Quod quia sit lectum, sancta præsente Diana,
Esse tuam vinctam, numine teste, fidem.
Ne tamen ignoret, scripti sententia quæ sit:
Lecta tibi quondam nunc quoque uerba refer.
Nube, precor, dicet, cui te bona numina iungunt,
Quem fore iurasti, sit gener ille mihi.

nostra

Diana Lucina nũcupatur: qđ parturientibus præest, vt ait Varro.

truncat obiecta.

rem aperit.

Quisquis is est, placeat: quoniā placet antè Dianæ:
Talis erit mater, si modò mater erit.
Si tamen & quærat, quis sim, qualisq; videto:
Inueniet nobis consuluisse deam.
Insula Coryciis quondam celeberrima nymphis
Cingitur Aegæo nomine Cæa mari.
Illa mihi patria est: nec si generosa probaris
Nomina, despectis arguor ortus auis.
Sunt & opes nobis, sunt & sine crimine mores,
Amplius utq; nihil, me tibi iungit amor.
Appeteres talem uel non iurata maritum:
Iurata uel non talis habendus erat.
Hec tibi me insomnis iaculatrix scribere Phœbe,
Hæc tibi me vigilans scribere iussit Amor.
E quibus, alterius mihi iam nocuere sagittæ:
Alterius noceant ne tibi tela, caue.
Iuncta salus nostra est, miserere meiq;, tuique:
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod si contigerit, cùm iam data signa sonabunt;
Tintaq; notiui sanguine Delos erit.
Aurea ponetur mali felicis imago,
Caussaq; versiculis scripta duobus erit,
Effige pomi testatur Acontius huius,
Quæ fuerint in eo scripta, fuisse rata.
Longior infirmum ne lasset epistola corpus,
Clausaq; consueto sit tibi fine, vale.

Cory[illegible] nympharum antrū in Parnaso. Cæa insula inter Cyclades in mari Aegæo, a Cæo Titani filio.

Dianæ & Cupidinis monitu epistolæ dat autoritatem.

tubarum sonitu conuocabantur ad sacra Dianæ.

IN XX. EPISTO. ARGVMENTVM.

Cū excepisset Cydippe hāc sibi febrē Dianæ īdignatione cōtigisse, in Acontii uota cōtra paterna uolūta-

tem condeſcendere maluit, quàm diutius torqueri. in primis reſpõdet ſe nõ auſam fuiſſe epiſtolam ſuam clara uoce exprimere, ne, ut in pomo, iterum iuraret. deinde narrãdo qualiter inſidioſum illud Pomum ac ceperit, in ipſum Acontium inuehitur. Verùm illud nõ duxi ſilentio prætereundum, in hac epiſt. addidiſſe aliquem quidquid ſequitur poſt illum verſiculum. Quos vereor paucos ne velit eſſe mihi. quod non ſolum videtur adulterinum, immo tota epiſtola, cum nuſquam conſtet, vt iam diximus, Ouidium, neque Sabinum ſcripſiſſe epiſtolas Læandri, Herus, Acontii, Cydippes, quas ſi Ouidius compoſuiſſet, ne ſuo labore priuaretur certe meminiſſet, ſicut de reliquis. Si de Sabino contendas, uideas, quæſo, ſi bene cum Sabini ſtylo conueniant.

CYDIPPE ACONTIO.

PErtimui, ſcriptumq; tuum ſine murmure legi,
Iuraret ne quos inſcia lingua deos.
Et puto captaſſes iterum, niſi, vt ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatis eſſe ſemel.
Nec lectura fui, ſed ſi tibi dura fuiſſem,
Aucta foret ſæuæ forſitan ira deæ.
Omnia cùm faciam, cùm dem pia tura Dianæ;
Illa tamen iuſta plus tibi parte fauet.
Vtq; cupis credi, memori te vindicat ira:
Talis in Hippolyto vix fuit illa ſuo.

Aeſculapius, Dianæ Precibus Hippolytũ ab equis laceratum, ad uitam reduxit.

At melius virgo fauiſſet virginis annis:
Quos vereor paucos ne velit eſſe mihi.
Languor enim cauſis non apparentibus hæret,
Adiuuor & nulla feſſa medentis ope.
Quàm tibi nunc gracilẽ vix hæc reſcribere, quãq;
Pallida vix cubito membra lauare putas?

mouet pietatẽ.

Nunc timor accedit, nequis, nisi conscia nutrix,
Colloquii nobis sentiat esse vices
Ante fores sedet hæc; quid agamq; rogantibus inter
Ut poßim tutò scribere, Dormit, ait.
Mox, ubi secreti longè causa optima somnus
Credibilis tarda desinit esse mora;
Iamq; uenire uidet, quos non admittere durum est.
Excreat, & ficta dat mihi signa nota.
Sicut eram, properans uerba imperfecta relinquo:
Et tegitur trepido littera cauta sinu.
Inde meos digitos iterum repitita fatigat.
Quantus sit nobis, aspicis ipse, labor.
Quæ peream, si dignus eras, ut vera loquamur:
Sed melior iusto, quamq; mereris, ero.
Ergo te propter toties incerta salutis,
Commentis pœnas doq;, dediq; tuis.
Hæc nobis formæ te laudatore superbæ
Contingit merces, & placuisse nocet
Si tibi deformis (quod mallem) uisa fuissem;
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo, nunc me certamine uestro
Proditis, & proprio uulnera ipsa bono,
Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum;
Tu votis obstas illius, ille tuis.
Ipsa uelut nauis iactor, quam certus in altum
Propellit Boreas, æstus & unda refert.
Cumq; dies claris optata parentibus instat,
Immodicus pariter corporis ardor inest.
Et mihi coniugii tempus crudelis ad ipsum
Persephone nostras pulsat acerba fores.

nutricis astutia exprimit. excreare est quadam ui x spuere.

aduersarium cū Aconcio confert. comparatio.

Persephone, Proserpina.

Iam pudet, & timeo, quãuis mihi conſcia non ſim,
  Offenſos uidear ne meruiſſe deos.

diuerſas hominum ſentẽtias affert de morbi cauſa.

Accidere hoc aliquis caſu contendit: & alter
  Acceptum ſuperis hunc negat eſſe uirum.
Neuè mihi credas in te quoque dicere famam,
  Facta ueneficiis pars putat iſta meis.
Cauſa latet; mala noſtra patent: uos pace mouetis
  Aſpera ſummota prœlia: plector ego.
Dicam nunc, ſolitoque tibi ne deſpice more;
  Quid facies odio, ſic ubi amore noces?
Si lædis quod amas, hoſtem ſapienter amabis:
  Me precor ut ſerues, perdere uelle uelis.
Aut tibi iam nulla eſt ſperatæ cura puellæ;
  Quam ferus indigna labe perire ſinis.
Aut Dea ſi fruſtra pro me tibi ſæua rogatur;
  Quid mihi te iactas? gratia nulla tua eſt.
Elige quid fingas: non uis placare Dianam:
  Immemor es noſtri: non potes; illa tui eſt.

a tempore pathos.

Vel nunquam mallem, uel nõ mihi tempore in illo
  Eſſet in Aegæis cognita Delos aquis.
Tunc mea difficili deducta eſt æquore nauis,
  Et fuit ad cæptas hora ſiniſtra uias.
Quo pede proceſſi? quo me pede limine moui?
  Picta meæ tetigi quo pede texta ratis?

more amantiũ mentem variat.

Bis tamen aduerſo redierunt carbaſa uento;
  Mentior ab demens, ille ſecundus erat.
Ille ſecundus erat, qui me referebat euntem,
  Quiq; parum felix impediebat iter.
Atq; utinam conſtans contra mea uela fuiſſet:
  Sed ſtultum eſt uenti de leuitate queri.

Mota

Mota loci fama properabam uisere Delon,
Et facere ignaua puppe uidebar iter.
Quàm sæpe, ut tardis feci conuicia remis:
Quæstaq; sum uento lintea parca dari.
Et iam transierā Myconē, iam Tenon, & Andron,
Inq; meis oculis candida Delos erat:
Quā procul ut vidi, Quid me fugis insula, dixi?
Laberis in magno nunquid, ut antè, mari?
Institeram terræ, cùm iam propè luce peracta
Demere purpureis Sol iuga uellet equis.
Quos idem solitos post quam reuocauit ad ortus,
Comuntur nostræ, matre iubente, comæ.
Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum,
Et uestes humeris induit ipsa meis.
Protinus egressæ superis, quibus insula sacra est,
Flaua salutatis tura, meruniq; damus:
Dumq; parens aras uotiuo sanguine tingit,
Festaq; fumosis ingerit exta focis
Sedula me nutrix alias quoque ducit in ædes:
Erramusq; uago per loca sacra pede.
Et modò porticibus spatior, modò munera regum
Miror, & incunctis stantia signa locis.
Miror & innumeris structam de cornibus aram,
Et de qua pariens arbore nixa dea est.
Et quæ preterea (neq; enim meminiue, libetue
Quidquid ibi vidi, dicere) Delos habet.
Forsitan hæc spectans à te spectabar, Aconti:
Visaq; simplicitas est mea posse capi.
In templum redeo gradibus sublime Dianæ:
Tutior hoc ecquis debuit esse locus?

Mycone insula vna ex Cycladibus, sicut Tenos, quæ ab Aristotele propter aquarum abundantiā Hydrusa appellatur. Andros insula. Samo propinqua, quæ Asiæ adiacet ex opposito ad Ephesum.

Dianæ templi apparatus.

aram Dianæ intelligit, venationis Deæ, cuius indicia erāt cornua ferarū, quæ fit arbor, de qua Dea patiens est enixa, aperte declarat Ouidius lib. 6. Met. his versibus: Illic incubens cum Palladis arbore palmæ, Edidit inuita geminos Latona nouerca, Arborem itaque palmæ, & oliuæ dicit, sub quibus Latona Dianā & Apollinem peperit.

Mittitur ante pedes malum cum carmine tali.
Hei mihi, iuraui nunc quoque pænè tibi.
Sustulit hoc nutrix, mirataque, Perlege, dixit.
Insidias legi, magne poeta, tuas,
Nomine coniugii dicto, confusa pudore,
Sensi me totis erubuisse genis.
Luminaque in gremio ueluti defixa tenebram,
Lumina propositi facta ministra tui.
Improbe quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta est?
Quidue vir elusa virgine laudis habes?
Non ego constiteram sumpta peltata secure,
Qualis in Iliaco Penthesilea solo.
Nullus Amazonio cælatus balteus auro,
Sic ab Hyppolito præda relata tibi est.
Verba, quid exultas, tua si mihi verba dederunt?
Sumq; parum prudens capta puella dolis?
Cydippen pomum Schœneida cepit:
Tu nunc Hippomenes scilicet alter eris.
At fuerat melius, si te puer iste tenebat,
Quem tu nescio quas dicis habere faces.
More bonis solito spem non corrumpere fraude,
Exoranda tibi, non capienda fui.
Cur, me cùm peteres, ea non profitenda putabas,
Propter quæ nobis ipse petendus eras?
Cogere cur potius, quàm persuadere, volebas,
Si poteram audita conditione capi?
Quid tibi nunc prodest iurandi formula iuris,
Linguaq; præsentem testificata deam?
Quæ iurat, mens est: nil coniurauimus illa;
Illa fidem dictis addere sola potest.

Amazones peltis id est breuibus scutis in modū lunæ iā mediæ uerbantur.
securis quasi semiquiris, ut inquit Seruius, est aūt īstrumētum ad ligna secanda, cuius inuentrix fuit penthesilea Amazon: unde & Amazones securigeræ dicuntur.
Hippomenes Atalātam, filiā Schœnei cursu superauit.

Consilium,

Consilium, prudensque animi sententia iurat. honeste suades
Et nisi iudicii vincula nostra valent.
Si tibi coniugium volui promittere nostrum,
Exige polliciti debita iura tori.
Sed si nil dedimus, præter sine pectore vocem;
Verba suis frustra viribus orba tenes.
Non ego iuraui; legi iurantia verba:
Vir mihi non isto more legendus eras.
Decipe sic alios; succedat epistola pomo:
Si valet hoc; magnas diuitiis aufer opes.
Fac iurent reges sua se tibi regna daturos;
Sitque tuum toto quidquid in ore placet.
Maior es hac ipsa multo, mihi crede, Diana, callide arguit.
Si tua tam præsens littera numen habet.
Cùm tamen hæc dixi, cùm me tibi firma negaui,
Cùm bene promissi caussa peracta mei est.
Confiteor, timeo sæuæ Latoidos iram,
Et corpus lædi suspicor inde meum.
Nam quare, quoties socialia sacra parantur,
Nupturæ toties languida membra cadunt?
Ter mihi iam veniens positas Hymenæus ad aures
Fugit, & è thalami limine terga dedit.
Vixque manu pigra toties infusa resurgunt
Lumina, vix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis stillant vnguenta capillis,
Et trahitur multo splendida palla croco.
Cùm tetigit limen; lacrymas, mortisque timorem
Cernit, & à cultu multa remota suo.
Proiicit ipse suas deducta fronte coronas,
Spissaque de nitidis tergit amoma comis.

Et pudet in tristi lætum consurgere turba;
Quique erat in palla, transit in ora rubor.
At mihi ueh miseræ torrentur febribus artus,
Et grauius iusto pallia pondus habent.
Nostrique plorantes uideo super ora parentes,
Et face pro thalami fax mihi mortis adest.

ad Dianam apostrophat.

Parce laboranti picta dea læta pharetra,
Daque salutiferam iam mihi fratris opem.
Turpe tibi est, illum caussas depellere leti,
Te contrà titulum mortis habere meæ.
Nunquid in umbroso cùm uelles fonte lauari,
Imprudens uultus ad tua labra tuli?

vt Actæon fecit.

Præterii ne tuas de tot celestibus aras?
Atque tua est nostra spreta parente parens?
Nil ego peccaui, nisi quòd periuria legi,
Inque parum fausto carmine docta fui.
Tu quoque pro nobis, si non mentiris amorem,
Tura feras: prosint, quæ nocuere, manus,
Cur, quæ succenset, quòd adhuc tibi pacta puella.
Non tua sit, fieri ne tua possit, agit?
Omnia de uiua tibi sunt speranda: quid aufert.
Seua mihi uitam, spem tibi diua mei?
Nec tu credideris illum, cui destinor uxor,
Aegra super posita membra fouere manu.
Assidet ille quidem, quantum permittitur ipsi;
Sed meminit nostrum uirginis esse torum.
Et quoque nescio quid de me sensisse uidetur:
Nam lacrymæ caussa sepe latente cadunt.

Aconcium sibi conciliat.

Et minus audacter blanditur, & oscula rara.
Accipit, & timido me uocat ore suam.

Nec

Nec miror sensisse, notis cùm prodar apertis:
In læuum uersor, cùm uenit ille, latus.
Nec loquor, & tecto simulatur lumine somnus,
Captantem tactus eiicioque manum.
Ingemit, & tacito suspirat pectore; meque.
Offensam, quamuis non mereatur, habet.
Si mihi, quod gaudes, & te iuuat ista uoluptas;
Si mihi, quod sensus sum tibi fassa meos;
Si mihi lingua foret: tu nostra iustius ira,
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, ut inualidum liceat tibi uisere corpus:
Es procul à nobis, & tamen inde noces.
Mirabar, quare tibi nomen Acontius esset:
Quod faciat longè vulnus, acumen habes.
Certè ego conualui non dum de uulnere tali,
Vt raculo scriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc uenias? sanè miserabile corpus,
Ingenii uideas bina trophæa tui.
Concidimus macie: color est sine sanguine; qualem
In pomo refero mente fuisse tuo.
Candida nec misto sublucent ora rubore:
Forma nouit talis marmoris esse solet.
Argenti color est inter conuiuia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc uideas, uisam prius esse negabis:
Arte nec est, dices, ista petenda mea.
Promissique fidem, ne sim tibi iuncta, remittes;
Et cupides illud non meminisse deam.
Forsitan & facies, iurem ut contraria rursus.
Quæque legam, mittes altera uerba mihi.

Auget commiserationem.

Sed

Sed tamen aspiceres vellem prout ipse rogabas;
Et discas sponsæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cùm sit tibi pectus, Aconti;
Tu veniam nostris uocibus ipse petas.
Ne tamen ignores, ope qua reualescere possim,
Quæritur à Delphis fata conente Deo.
Et quoq; nescio, quantum nunc uaga fama susurrat:
Neglectam queritur testis habere fidem.
Hoc Deus & uates, hoc & mea carmina dicunt;
At desunt vota carmina nulla tuo.
Vnde tibi fauor hic? nisi ꝙ noua fortè reperta est,
Quæ capiat magnos littera lecta deos.
Teq; tenente deos nomen sequor ipsa deorum,
Doq; libens uictas in tua uota manus.
Fassaq; sum matri deceptæ fœdera linguæ;
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
Cætera cura tua est: plus hoc quoq; uirgine factū:
Non timuit tecum quòd mea charta loqui.
Iam satis inualidos calamo lassauimus artus,
Et manus officium longius ægra negat.
Quid, nisi quòd cupio me iam coniungere tecum,
Restat, vt ascribat littera nostra? uale.

Delphi, tā pro oppido, quā'm pro oppidanis sumitur, in Parnasi radicibus.

In Acontij sententiam accedit.

ARGVMENTVM.

Tradunt Suidas & Ælianus, Græci scriptores, duas hoc nomine Sappho extitisse, quarum altera Erexia poetria per celebris, quę Alcęi & Pittaci atque Tarquinij Prisci tempore claruit, quæ etiam plectrum prima adinuenit. huic nonnulli carmen Lyricū tribuūt. altera Mytilena longe iunior, quæ psaltria, & meretrix fuit, scripsit multa & præclara apud Græcos poemata,

adeo

adeo vt decima musa dicta sit. Quare autem in Phaonis amorem inciderit, Plinius, herbæ tribuit, lib. xxi. Sed Baptista Egnatius, vir nostræ tempestatis linguæ Græcæ, atque Latinæ studiosissimus, hanc fabulam ab eodem e Græco in Latinum nuper traductam recitat. Ælianus omnimodæ historiæ li. xij. describit pulcherrimum mortalium omnium Thaonē a Venere olim lactucis occultatum esse vero & alios aliter, qui scripserint fuisse Phaonem ex eorum hominū genere, qui traiiciendis vltro citroque viatoribus, nauigiolis im pensiorem dantes operam, victum sibi diurnum quęritarent: accessisse tandem & Venerem, quæ, se vt in alteram transportaret ripam, nulla interim promissa stipe, rogaret. quod cum ille libentius effecisset, nescius, quam transueheret, deam esse: tum vero a Venere longe pretiosius accepisse munus, quàm si vel amplissimum manu pretium exegisset. alabastrum nanq; cum accepisset vnguine quodam plenum, (quo semel perunctus, formosissimus repente mortalium cunctorū apparuit) mulieres omnes Lesbias in eius exarsisse cupidinem, prę cęteris vero impatientissime atque ardentissime à Sappho adamatum. Hæc ille. Cum vero Phaon in Siciliam forte discessisset. Sappho, amoris ignibus incensa, & plane ardens, se ab illo sperni timens, statuit etiam capitis periculo furorem lenire, demisso in mare corpore ex Leucate Epiri promontorio: sed antequam illuc accedat, per inconstantiam muliebrem tentans quod desperauerat, hac epistola eum aduocare studet sequens absenti inuidiā suæ conditionis & calamitatis, quam omnibus incommodis miserabilem ostendit. denique omnes misericordiæ angulos excurrit, nec aliquid, quod moueat, prætermittit. Nulla autem in epistola mitiores, ac lasciuiores amoris affectus, quàm in ista expressit Ouid. eo quod supra muliebrem cōditionem in amores arserit Sappho, cum non modo virum perdite amauerit; sed aliarum quoque mulierum tribas fuerit, idest, insultando illas fricaret. vnde ab Horatio mascula Sappho

vocata

uocata est. multi tamen putant hanc esse Sappho, quam diuinus Plato sapientem uocat. de ea autem sic cecinit Antipater Sidonius

Dulcia Mnemosyne demirans carmina Sapphus,
Quæsiuit decima Pieris unde foret.

Ausonius,

Lesbia Pierijs Sappho soror addita musis, &c.

Papinius,

Stesichorusq; ferox, saltusq; ingressa uiriles,
Non formidata temeraria Leucade Sappho.

Horatius,

Viuuntq; commissi calores
Aoliæ fidibus puellæ.

SAPPHO PHAONI.

Ironice interrogat.

NVnquid ubi aspecta est studiosæ littera dextræ,
Protinus est oculis cognita nostra tuis?
An, nisi legisses auctoris nomina Sapphus,
Hoc breue, nescires, unde mouetur opus?
Forsitan & quare mea sint alterna requiris.
Carmina, cùm Lyricis sim magis apta modis.
Flendus amor meus est, Elegeia flebile carmen,
Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.
Vror, ut indomitis ignem exercentibus Euris.
Fertilis accensis messibus ardet ager.
Arua Phaon celebrat diuersa Typhoidos Aetnæ,
Me calor Aetneo non minor igne tenet.
Nec mihi, dispositis iungam quæ carmina neruis,
Proueniunt, uacuæ carmina mentis opus.
Nec mihi Pierides subeunt, Driadesue puellæ,
Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

Elegia alibi duas primas producit.
Barbitos ulla, idest ullum carmen lyricum
Subactus Typhœus gigas, Titani & Terræ filius a Ioue ictus est.

his puellis ad libidiné usa est, Sappho.

Vilis Amythone, uilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata est Atthis, vt ante, meis.
Atq; aliæ centum, * *quas hic sine crimine amaui;*
Improbe, multarum quod fuit, unus habes.

quas non sine crimine

Est in te facies, sunt apti lusibus anni:
O facies oculis insidiosa meis.
Sumo fidem, & pharetrā; fies manifestus Apollo:
Accedant capiti cornua; Bacchus eris
Et Phœbus Daphnē et Gnossida Bacchus amauit;

patronymicum a patria.

Nec norat lyricos illa, uel illa modos.
At mihi Pegasides blandissima carmina dictant:
Iam canitur tota nomen in orbe meum.
Nec plus Alcæus, consors patriæq;, lyræq;

Alcæus poeta lyricus Mitylenæus.

Laudis habet, quamuis grandius ille sonet.
Si mihi difficilis formam natura negauit:
Ingenio formæ damna rependo meæ.
Nec me despicias, si sum tibi corpore parua:
Mensuramq; breuis nominis ipsa fero

nam bissyllabū est Sappho.

Candida si non sum: placuit Cepheia Perseo
Andromede patriæ fusca colore suæ.

Andromede Cephei, Aetiopum regis filia, amata a Perseo.

Et uariis albæ iunguntur sæpe columbæ;
Et niger à uiridi turtur amatur aue.

turtures & psittaci, pauones & columbę, merulæ & turdi aues amicæ inter se, vt ait Plinius.

Si, nisi quæ facie poterit te digna uideri,
Nulla futura tua est: nulla futura tua est.
At * *me cùm legeres, etiam formosa uidebar;*
Vnam iurabas usque decere loqui.

mea

Cantabam, memini, (meminerunt omnia amātes)
Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hæc quoque laudabas, omniq; à parte placebam;
Sed tunc præcipuè, cùm sit amoris opus.

Tunc te plus solito lasciuia nostra iuuabat,
Crebraq; mobilitas, aptaq; uerba ioco:
Et quòd, ubi amborum fuerat confusa uoluptas,
Plurimus in lasso corpore languor erat.
Nunc tibi Sicelides ueniunt noua præda puellæ,
Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse uolo.
O uos erronem tellure remittite nostrum
Nisiades matres, Sicelidesq; nurus.
Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ:
Quæ dicit uobis, dixerat antè mihi.
Tu quoq; quæ immites celebras Erycina Sicanos,
Nam tua sum, uati consule diua tuæ.
An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?
Et manet in cursu semper acerba suo?
Sex mihi natales ierant, cùm lecta parentis
Ante diem lacrymas ossa bibere meas.
Arsit inops frater, uictus meretricis amore,
Mistaq; cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cærula remo:
Quasq; male amisit, nunc male quęrit opes
Me quoque, quòd monui bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam desint quæ me sine fine fatigent,
Accumulat curas filia parua meas
Vltima tu nostris accedis causa querelis:
Non agitur uento nostra carina suo.
Ecce iacent collo sparsi sine lege capilli,
Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veste tegor uili, nullum est in crinibus aurum,
Non Arabo noster rore capillus olet.

Nisi a regio mõtana iuxta Aetnam.

Erycina Venus ab Eryce monte Ciciliæ, vbi prçclarum templum habebat.

fratrem Coraxé intelligit, qui Rhodopé Thraciæ meretricem Aesopi cóseruá maxima pecunia redemit.

Clæis filia.

myrrham Arabicã significat, cuius stacte, id est, gutta myrrhæ ad crines vngendos erat potissima,

Cui colar infelix? aut cui placuisse laborem?
  Ille mei cultus unicus auctor abest.
Molle meum leuibus cor est uiolabile telis;
  Et semper causa est cur ego semper amem.
Siue ita nascenti legem dixere sorores,
  Et data sunt uitæ fila seuera meæ,
Siue abeunt studia in mores, artesq; magistras:
  Ingenium nobis molle Thaleia dedit.
Quid mirum, si me primæ lanuginis ætas
  Abstulit, atque anni quos uir amare potest?
Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora, timebam:
  Et faceres: sed te prima rapina tenet.
Hunc si conspiciat, quæ conspicit omnia, Phœbe;
  Iussus erit somnos continuare Phaon.
Hunc Venus in cælum curru vexisset eburno:
  Sed uidet & Marti posse placere suos.
O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, utilis ætas:
  O decus, atque æui gloria magna tui.
Huc ades, inq; sinus formose relabere nostros:
  Non, ut ames, oro; sed te ut amare sinas.
Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis:
  Aspice, quàm sit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire; modestius isses,
  Si * modò dixisses, Lesbi puella uale.
Non tecum lacrymas, non oscula summa tulisti:
  Denique non timui quod dolitura fui.
Nil de te mecum est, nisi tantùm iniuria: nec te
  * Admonuit, quod tu pignus amantis habes.
Non mandata dedi: neque enim mandata dedissem
  Vlla, nisi ut noles immemor esse mei.

hoc est, siue formamus mores studijs; in quibus versamur.

apostrophat ad Auroram.

ebur Veneri, sicut argentum Lunæ dedicatum est.

mihi

admoneat, quod tu munus

[illegible]ſtio

Per tibi qui nunquam longè diſcedit amorem,
Perq; nouem iuro numina noſtra deas,
Cùm mihi neſcio quis, Fugiunt tua gaudia, dixit,
Nec me flere diu, nec potuiſſe loqui.
Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato;
Aſtrictum gelido frigore pectus erat.

ſciſci
ſimilitudine dolorem auget.

Poſtquam ſe dolor imminuit, mea pectora planxi;
*Nec puduit * ruptis exululare comis.*
Non aliter, quàm ſi nati pia mater adempti
Portet ad exſtructos corpus inane rogos.
Gaudet, & è noſtro creſcit mœrore Charaxus,
Frater & ante oculos itq;, reditq; meos.
Vtq; pudenda mei uideatur cauſſa doloris,
Quid dolet hæc? Certè filia uiuit, ait.

ſynecdoche.

Non ueniūt in idē pudor, atq; amor: omne uidebat
Vulgus: eram lacero pectus aperta ſinu.
Tu mihi cura Phaon, te ſomnia noſtra reducunt,
Somnia formoſa candidiora die.
Illic te inuenio, quanquàm regionibus abſis;
Sed non longa ſatis gaudia ſomnus habet.
Sæpe tuos noſtra ceruice onerare lacertos,
Sæpe tuæ uideor ſuppoſuiſſe meos.
Oſcula cognoſco, quæ tu committere linguæ,
Aptaq; conſueras accipere, apta dare.
Blandior interdum, veriſq; ſimillima uerba
Eloquor, & uigilant ſenſibus ora meis.
Vlterius pudet hic narrare; ſed omnia fiunt;
Et iuuat, & ſine te non licet eſſe mihi.
At cùm ſe Titan oſtendit, & omnia ſecum:
Tam citò me ſomnos deſtituiſſe queror.

Antra nemusq; peto, tãquã nemus antraq; prosint: pathos a loco.
Conscia deliciis illa fuere meis.
Illuc mentis inops, vt quam furialis Erichtho
Impulit, in collo crine iacente feror.
Antra vident oculi scabro pendentia topho,
Quæ mihi Lydonii marmoris instar erant.
Inuenio syluam, qua sæpe cubilia nobis
*Præbuit, & * multa texit opaca coma.*
Sed non inuenio syluæ dominumq; meumque;
Vile solum locus est, & dos erat ille loci.
Cognoui pressas noui mihi cæspitis herbas:
De nostro curuum pondere gramen erat.
Incubui, tetigiq; locum, qua parte fuisti:
Grata prius lacrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami positis lugere videntur
Frondibus, & nullę dulcè queruntur aues.
Sola virum non vlta piè mœstissima mater,
Concinit Ismarium Daulias ales Ityn.
Ales Ityn, Sappho miseros decantat amores,
Hactenus, vt media cætera nocte silent.
Est nitidus, vitreoq; magis perlucidus annis,
Fons sacer: hunc multi numen habere putant.
Quem supra ramos extendit aquatica Lotos,
Vna nemus, tenero cæspite terra viret.
Hic ego cùm lassos posuissem flebilis artus,
Formosus puer est visus adesse mihi.
Constitit, & dixit, Quid nunc non ignibus æquis
Vreris? Ambracia est terra petenda tibi.
Phœbus ab excelso, quantum patet, aspicit æquor,
Actæum populi, Leucadiumq; vocant.

tophus lapis asper, qui facilè in arenam resoluitur.

alias, multis pressit opaca cõmis.

a mutatione fortæ misericordiã excitat.

alludit ad fabulam prognes.

Daulias oppidũ Phocidis, cui præfuit, Tereus rex Thraciæ & Prognes maritus. hinc Daulias ales, id est Progne.

Lotos, Neptuni filia, Priapum fugiens, in arborem sui nominis uersa est, cuius fructus aduenis incutit patriç obliuioné.

Vmbracia urbs in Epiro, Pyrrhi regia, ab Ambra e rege. hanc Augustus Nicopolin ab Antonio illic nauali prœlio deuicto nominauit.

alias, Nec mora: versus amor fugit lentissima mersi

Hinc se Deucalion, Pyrrhæ succensus amore,
Misit, & illæso corpore pressit aquas.
* Nec mora, iussus amans tetigit lætissima Pyrrhæ
Pectora, Deucalion igne leuatus erat.
Hanc legem locus ille tenet: pete protinus altam
Leucada, nec saxo desiluisse time.
Vt monuit, cum uoce abiit; ego territa surgo:
Nec grauidæ lacrymas continuere genæ.
Ibimus ò nymphæ: monstrataq; saxa petemus:
Sit procul insano * mistus amore timor.

mistus

Quidquid erit, melius, quam nunc, erit: aura subitò,
Et mea non magnum corpora pondus habent.

ad Cupidinem

Tu quoq; mollis Amor penas suppone cadenti,
Ne sim Leucadiæ mortua crimine aquæ.
Inde chelyn Phœbo, communia munera, ponam;
Et sub ea uersus vnus, & alter erit.

hac appellatione miseratione mouet.

Grata lyram posuit tibi, Phœbe, poetria Sappho:
Conuenit illa mihi, conuenit illa tibi.
Cur non Actiacas miseram me mittis ad oras;
Cum profugum doßis ipse referre pedem?
Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda,
Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes ò scopulis, undaq; ferocior illa,
Si moriar, titulum mortis habere meæ?
Ah quanto melius iungi mea pectora tecum,
Quàm poterant saxis præcipitanda dari.
Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu laudare solebas:
Visaq; sunt toties ingeniosa tibi.
Nunc uellem facunda forem: dolor artibus obstat,
Ingeniumq; meis substitit omne malis.

Non

Non mihi respondent veteres in carmina vires,
Plectra dolore iacent, muta dolore lyra est.
Lesbides æquoræ nupturæ, nuptaq; proles,
Lesbides Aeolia nomina dicta lyra;
Lesbides, infamem quæ me fecistis amare,
Desinite ad citharas turba uenire meas.
Abstulit omne Phaon, quod vobis antè placebat,
Me miseram, dixi, quàm modò pænè, meus.
Efficite ut redeat; vates quoque uestra redibit;
Ingenio uires ille dat, ille rapit.
Ecquid ago precibus? pectusq; agreste mouetur?
An riget? & Zephyri verba caduca ferunt?
Qui mea verba ferunt, uellem tua vela referrent;
Hoc te si saperes, lente decebat opus
Siue redis, puppiq; tuæ votiua parantur
Munera, quid laceras pectora nostra mora?
Solue ratem; Venus orta mari mare præstat eunti;
Aura dabit cursum: tu modò solue ratem.
Ipse gubernabit residens in puppe cupido,
Ipse dabit tenera uela, legetq; manu.
Siue iuuat longè fugisse Pelasgida Sappho,
(Non tamen inuenies, cur ego digna fuga)
O saltem miseræ crudelis epistola dicat,
Vt mihi Leucadiæ fata petantur aquæ.

appellat discipulas. quas olim erudiebat.

Aeolia, id est, Lesbia: nam Lesbos insula Aeolica est: immo Aeolicarum fere vrbium metropolis. vt ait Strabo.

cõcubinas suas aduocat,

supra, Hero, Qđ timeas non est, auso Venus ipsa fauebit, Sternet & æquoreas æquore nata vias.

Pelasgida, id est, Lesbiam,

FINIS.

AVLI SABINI, POETAE,

EPISTOLAE TRES AD OVIDIANAS EPISTOLAS RESPONSORIAE.

IN I. EPIST. ARGVMENTVM.

Aulus Sabinus imperante Octauio, atq; Ouidij tẽporibus claruit, ad Trisenam amicam Elegiarum librum dedit: Fastorũ inchoatos reliquit: scripsit etiã epistolas, quibus Vlysses Penelope, Hippolytus Phædræ, Æneas Didoni, Demophoõ Phyllidi, Iason Hipsipyle, Phaon Sapphoni respondent: quæ omnes, præter has tres, quas nunc præ manibus habemus sæculorum ignauia perierunt Vlysses, lecta Penelopes epist. respondet, occurrens ad omnia, quæ illa obiectauerat. narrat insuper uarios labores. quos omnes mira fortitudine tolerauerat. demũ a Tiresia uate & Pallade de futuris certificatus. Ithacam patriam sub mendici habitu se breui uenturũ prædicat. Quod cũ fecisset, in propria domo incognitus a procis, amatoribus Penolopes, ignominiosa quædam perpessus est. uerum a Telemacho filio & duobus subulcis adiutus graui pugna eos omnes interemit tandẽ a Telegono filio, quem ex Circe genuerat, immisso in eum letifero telo, occisus est.

VLYSSIS AD PENELOPEN RESCRIPTIO.

PErtulit ad miserum tandem tua casus Ulyßem
Penelope chartis uerba notata piis.
Agnoui caramq; manum, gemmasq; fideles:
Solamen longis illa fuere malis.
Arguis ut lentum: mallem quoque forsitan esse,
Quàm tibi quæq; tuli dicere quæq; feram.
Non hoc obiecit mihi Græcia, cùm mea fictus
Detinuit patrio littore uela furor.
Sed thalamis nec uelle tuis, nec posse carere,
Caussaq; fingendę tu mihi mentis eras.
Nil tibi rescribam, curas, properemq; uenire:
Dum propero, aduersi uela tulere Noti.
Non me Troia tenet Gratiis odiosa puellis:
Iam cinis, & tantùm flebile Troia solum.
Deiphobusq; iacet, iacet Asius, & iacet Hector,
Et quicumque tui caussa timoris erant.
Euasi & Thracum cæso duce prælia Rheseo, Vlysses una cũ Diomede fatale Palladium surripuit.
In mea captiuis castra reuectus equis.
Tutus & è media Phrygiæ Tritonidos arce,
Fatalis palmæ pignora capta tuli. Cassandra
Nec timui cõmissus equo; * malè sedula quamuis
Clamabat uates, Vrite Troes equum;
Vrite, mendaci celantur robore Achiui,
Et Phrygias miseros ultima bella ferunt.
Perdiderat tumuli supremum munus Achilles; Vlysses Achillis arma sua facũdia aduersus Aiacẽ Telamoniũ obtinuit.
Sed Thetidi est humeris redditus ille meis.

Antiphates Lestrygonum rex vnum ex sociis Vlyssis comedit, ac naues uirosque mersit, præterquã quæ Vlyssem uehebat,

Parthenope, unã Sirenum.

Peractis sacris Circes modo monstratis Vly. ad inferos habuit aditum, ab eadẽ etiam immortalitatem tenuit. Circe. Solis & Persæ fil. Vlyss. annum detinuit, & ex eo Telegonum filium peperit.

Calypso Vlys. septẽ annis in insula Ogygia morata est,

de Penelopes Pudicitia diffidit.

Penelope procos hac condicione delusit, vt tunc se nupturã promitteret, vbi telam absoluisset verum quod interdiu texisset, id noctu retexebat.

Nec laudem Danai tanto renuere labori :
Erepti pretium corporis arma tuli.
Quid refert? pelago sunt obruta non mihi classes,
Non socii superant : omnia pontus habet.
Solus adhuc mecum, qui me tot casibus unus.
Durauit, patiens ad mala perstat amor.
Illum non auidis canibus Nereia uirgo
Fregit, nec tumidis torta Charybdis aquis.
Non ferus Antiphates, nec in uno corpore discors
Parthenope blandis insidiosa modis.
Non quod Colchiacas artes tentauerit herbis
Non quod solennes altera diua toros.
Utraque se nobis mortalia demere fila
Spondebat, Stygias utraque posse uias.
Te tamen hac etiam spreta mercede petiui,
Passurus terra tot mala totque mari.
Sed tu fœmineo nunc forsan nomine tacta,
Non secura leges cætera uerba mea.
Quæque mihi Circe, quæ sit mihi caussa Calypso,
Iam dudum ignoto sollicitere metu.
Certè ego cùm Antinoũ, Polybũ, Medõtaque legi
Heu toto sanguis corpore nullus erat.
Tot iuuenes inter tot uina liquentia semper,
Hei mihi quid credam? pignore casta manes.
Curue placent ulli, si sunt inflectibus ora?
Deperit & lacrymis non decor iste tibi.
Pacta quoq; es thalamo, nisi mendax tela, moretur
Et cæptum reuocas pallida semper opus.
Ars pia sed quoties oculos frustrabere lana,
Successum toties ars dabit ista tibi.

Ah melius, Polypheme, tuo superatus in antro,
Finissem ingratos ad mala tanta dies.
Threicio melius cecidissem milite uictus,
Ismaron errantes cùm tenuere rates;
Crudelemue illo satiassem tempore Ditem,
Quo redii Stigiis fata moratus aquis.
Vidi ubi nequidquam, quod me tua littera celat,
Sospes digresso quæ mihi mater erat.
Rettulit illa domus eadem mala, meq; querentem,
Fugit ab amplexu ter resoluta meo.
Phylacidem uidi: contemptis sordibus, ille
Primus in Hectoreas intulit arma domos.
Felix laudata cum coniuge, læta per umbras
Illa suum fortè sit comitata uirum.
Nec dum illi Lachesis dictos numerauerat annos
Sed iuuat ante suum sic cecidisse diem.
Vidi, nec lacrimas oculi tenuere cadentes,
Deformem Atriden, hei mihi, cæde noua.
Illum Troia uirum non læserat; ille furentem
Nauplion, Euboicos transierat q; sinus
Quid refert? animam per uulnera mille profudit,
Iam reduci soluens debita uota Ioui.
Tyndaris has illi lætas pro fœdere pœnas
Struxerat, externos ipse secuta uiros.
Ah mihi quid prodest, captiuas Teucridas inter
Cùm staret coniux Hectoris, atque, soror?
Defectis Hecubam potui legisse sub annis,
Ne tibi suspectus pellicis esset amor.
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipsa reperta suis.

quid apud inferos viderit.

Protesilaum intelligit a Phylace vrbe Thessaliæ, cui præfuit.

Laodameia, laudothea filia, se ob maritú Protesilaum occidit.

Agamemnonem significat.

Caphareum mõtem Eubœæ intelligit, apud quem plurimi Græcorũ, Troia redeuntis, fraude Nauplii, cupientis vlcisci mortem Palamedis filij. periclitati sunt,

Latratu

Latratu miseras finiuit mœsta querelas,
Et stetit in rabidam protinus acta canem.
Prodigio tali placidum Thetis abstulit æquor,
Aeolus infusis incubuitq; Notis.
Peruagus hinc totum non felix differor orbem:
Et quacunque uocat fluctus & aura, feror.
Sed si Tiresias tam læti prouidus augur,
Quàm uerax uates in mala nostra fuit:
Et terra & pelago, quidquid mihi triste canebat
Emensus, fato iam meliore uagor.
Iam mihi nescio quo comitem se in littore iungit
Pallas, & hospitibus per loca tuta trahit.
Nunc primùm Pallas uersæ post funera Troia
Visa mihi, medium temporis ira tulit.
Quidquid & Oenides commiserat, omnibus unus
Peccauit, Danais omnibus ira nocens.
Nec te, Tydide, cuius modò nouerat arma,
Eximit. errato tu quoque ab orbe uenis.
Non Telamone satum capta de coniuge Teucrum,
Non ipsum, pro quo mille fuere rates.
Felix Plistenides quacunque in sorte fuisti,
Coniuge cum cara, non grauis illa fuit.
Seu uenti fecere moras siue æquora nobis:
Ad nulla est uester damna retentus amor.
Oscula nec uenti certè tenuere, nec undæ,
Promptaq; in amplexus brachia semper erãt.
Sic utinam errarem: faceres tu mollia coniux
Aequora: te socia nil mihi triste foret.
Nunc quoq; Telemacho tecum mihi sospite tecto,
Omnia sunt animo iam leuiora mala.

Tiresias uates Thebanus apud Horatium ita Vlyssem alloquitur.
O Laertiade, quidquid dicã, aut erit, aut nõ: diuinare eteni magnus mihi donat Apollo.
Pallas Vlyssis ductrix.

Quem

Quem tamen infestas rursus queror ire per undas
Herculeam Sparten, Nestoreamq; Pylon.
Ingrata est pietas, cui tanta pericula subsunt:
Nam malè commissus fluctibus ipse fuit.
Sed labor in fine est, occursum in littore uates
Dixit, in amplexus care ferere tuos. sui aduẽtus ... dum prædicat.
Noscendus soli ueniam tibi: tu preme solers
Lætitiam, & tacito gaudia conde sinu.
Non ui certandum, nec aperta in bella ruendum:
Sic cecinit laurus ille monere suas.
Forsitan ante dapes, interq; uacantia uina Laurus pro Apolline.
Vltoris pharetris utile tempus erit.
Et modò despectum subitò mirentur Vlyssem:
Heu precor, ut properet ille uenire dies;
Antiqui renouet qui lætus fœdera lecti,
Et tandem incipias coniuge cara frui.

IN II. EPIST. ARGVMENTVM.

Hac epistola Demophoon suam perfidiam purgare nititur. & reditum, quem longe ultra promissum retardauerat, excusare, uarias caussas afferendo. interdum enim dicit se a suis arceri, & ob moram, quam in Thracia cum Phillide fecerat, redargui. nonnunquam a nauigandi importunitate sed defendit. se autem breui etiam contra omnem maris tempestatem ad Phyllida nauigaturum promittit quod quidem adimpleuit. sed tamen Phyllis amoris impatientia laqueo uitam finierat, & deorum miseratione in amygdalum sine foliis conuersa quæ Demophoontis amplexu, ueluti sponsi sentiret aduentum, folia emisit. Quod ideo fingitur, quia amigdalus Græce Phylla vocatur, in qua morientis Phyllidis nomen remãsit: quæ flãte Zephyro, qui occidẽtalis est ventus

potius ob folia quã amygdali arborẽ, indi[illegible] nomen crediderim: nã φύλλα folia dicuntur.

& in

& in Thracas uadens per Atticam regionem transitũ facit, floret: cum Zephyrus dicatur quasi ζωηφόρος, id est uitam ferens: quoniam habet plantis & graminibus fauere, ut germinent & pullulent. & hinc fabulæ datus est locus. Phyllida scilicet lætari & florere redeunte ab Athenis amasio.

DEMOPHOON PHYLLIDI.

PHyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe,
Et patriam meminit muneris esse tui.
Nec face Demophoon alia, nec coniuge captus;
Sed tam non felix, quàm tibi notus erat.
Thesea, quo socero nequidquam Phylli timebas, — Mnestheus.
Impuleritq; ignes forsitan ille tuos:
Turpe pati nobis, regno ferus expulit hospes:
Hunc illi finem longa senecta dedit.
Qui modò peltiferas fudit Mæotidas armis,
Alcidæ magni non minor esse comes:
Qui socerum Minoa graui sibi fecit ab hoste,
Mirantem monstri cornua uicta sui.
Arguor exilii, quem credis, caussa fuisse,
Nec tacitum frater, nec sinit esse reum.
Dum thalamos, inquit, dilectæ Phyllidos urges,
Et tuus externo cessat in igne furor:
Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci,
Præuenitq; tuas flebilis hora moras.
Forsitan & nondum factis occurrere rebus,
At poteras factis utilis esse tamen:
Cùm potiora mihi Rodopea regna fuere,
Quæq; magis regnis cara puella fuit.

Mæonis palus Scythica, quam incoluerunt Amazones, a peltis, breuissimis scutis, in modũ Lunæ iam mediæ, quibus vsæ sunt Amazones, peltiferæ dictæ sunt.

Intonat

Intonat his Athamas, eadem mox obiicit Aethra,
Infelix functæ iam propè sortis anus.
Et quòd non condant nati sua lumina palmæ,
Fecisse hic nostras arguit usque moras.
Non equidem infitcor, multum clamauit uterq;
Staret Threiciis cùm mihi puppis aquis.
Poscunt, Demophoon, (quid cessas) carbasa uenti
Demophoon patrios respice iure deos.
Respice: & exemplũ, qua gaudes, Phyllida sume:
Sic amat, ut terra nolit abire sua.
Vtq; redire uelis, non ut comitetur euntem,
Te rogat, & præfert barbara regna tuis.
Me tamen hæc inter tacitum conuicia sæpe
Aduersis memini uota tulisse notis.
Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
Gauisum influctus æquora mota truces.
Nec metuam hoc ipso coram genitore fateri,
Libertas meritis est mihi facta tuis.
Dices, Non duro dilectum Phyllida liqui
Pectore, nec præceps uela ferenda dedi;
Et fleui, & flentem solando sæpe remansi.
Cùm staret & cursus iam mihi certa dies.
Denique Threicia ueni rate, non dare Phyllis
Quam potuit, iussit tardius ire ratem.
Ignosce & fasso, memores Minoidos: ipse
Antiquus nec dum pectore cessit amor.
Et quoties oculis circundat sidera dicis: Ariadne.
Quæ fulget cælo, nostra puella fuit.
Illum dilecta Bacchus sibi cedere iussit
Coniuge: desertæ crimen ille subit. excusat Theseum, q. Ariadnen reliquerit.

Exemploq;

Exemploq; patris periurus dicor & ipse:
  Nec quæris caussas Sithoni dura moræ.
Nec satis ampla putas redituri pignora, si me
  Non amor alterius, non amor ullus habet.
Nulla'ne fama tibi turbatos, Phylli, penates,
  Theseos, & miseræ rettulit acta domus?
Non laqueos audis cari me flere parentis?
  Flebilior laqueis hei mihi caussa subest.
Non fratrẽ Hippolytum? cecidit miserabilis ille,
  Præceps attonitis per freta raptus equis.
Non tamen excuso reditus: licèt undique fata
  Accumulent causas, tempora parua peto.
Thesea (quod superest) patrem tumulabimus ante:
  Succedat tumulo non sine honore decens.
Da spatium, ueniamq; peto: non perfidus absum,
  Nec mihi iam terra tutior ulla tua est.
Quidquid mite fuit post diruta Pergama; quidquid
  Aut bella, aut pelagi detinuere moræ:
Sola fuit Thrace: patria quoque iactor in illa:
  Auxilium super est casibus una meis.
Si modò mens eadem, nec quòd sit iam mihi diues
  Regia Cecropia non minor arce mouet.
Nec patris offendunt casus, nec crimina matris,
  Nec iam non felix omine Demophoon.
Quid si Phœbeam peterem te coniuge Troiam?
  Perq; annos sequerer bella gerenda decem?
Penelopen audis, toto laudamur in orbe,
  Exemplum fidi non leue facta tori.
Illa piæ (sic rumor ait) mendacia telæ
  Struxit, & instantes distulit arte toros:

Phædra se ipsã interemit.

Penelopa casti tatis exemplũ, quod Horatio non placet.

Cùm

Cùm properata palàm reuocaret stamina noctu,
Atque iterum in lanas omne rediret opus.
At, tua ne fugiant spreti connubia Thracas,
Phylli times: ulli nubere dura potes?
Estq; tibi pectus cuiusquam accedere tedas?
Obstat perfidiæ nec metus iste tuæ.
O tibi quantus erit factus rubor? ah tibi quantus
Tum dolor, aspicies cùm mea uela procul?
Damnabisq; tuos serò temeraria questus:
Demophoon, dices, hei mihi fidus erat.
Demophoon rediit, & sæuos forsitan Euros
Passus, & hybernas dum quoq; currit aquas.
Ah cur nescio quā properauimus, hei mihi, culpā
Rupi, quam ruptam sum mihi questa fidem
Si tamen ah potius sic perstes, quàm mihi de te
Vlterior tangat pectore, Phylli, dolor.
Quos tibi, me miserū, laqueos, quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet ista deos.
Parce precor: flāmāq; domus mihi crimē habentis
Perfidiæ, gemina ne preme dura nota.
Excuset patrem fatis in parte relicta
Gnossis: non merui, cur ferar ipse nocens.
Nunc uenti mea uerba ferant, qui uela tulerunt:
Est animus reditus; sed pia caussa tenet.

Penelopes telā retexere, pro adagio refert Plato, pro eo quod est, inanem operam sumere.

Ariadne.

IN III. EPIST. ARGVMEN.

Epistola hæc responsiua Paridis non multum in rebus difficultatis habet, eo quòd argumentum ex Oenones epist. dependet. Paris autē quia coniugij iura uiolauerat, dum uxore dimissa Helenā duxerat, in

principio statim iniuriã Oenone se fecisse fatetur. deinde cum sui excusatione crimen reiicit in Cupidem cui non facile resistitur, sed qui sine ulla ratione in ea quæ cupit amantes trahit: & in fatorum seriem, quæ sibi Helenam, ut antequam illam nouisset, destinauerant. Ferunt autem Oenonem tanto Paridis amore flagrasse, ut cum a Philoctete sagittis Herculeis confossus ad eam ferretur, ipsa cadauer complexa souens uulnera expirauerit: & in Cebria, Troadis urbe, sepultos fuisse.

PARIS OENONE.

QVæ satis apta tibi tã iustè, nympa, querenti
Rescribam, fateor quærere uerba manũ.
Quærit, nec subeunt: sentit sua crimina tantùm:
Soluere quæ sentit, non sinit alter amor.
Si leuat hic iras, ipso me iudice damnor:
Quid refert? caussa tu meliore cares.
Damnatumq; tibi me sub sua iura Cupido
Retrahit: alterius sic quoque præda sumus.
Prima meis tu pacta toris, fassusq; iuuentam
Te primùm accepta est coniuge noster amor.
ad obiecta respondet. *Nondum tantus eram, quo me genitore superbum*
Arguis, hoc dominus tunc retinendus eram.
Non ego Deiphobũ sperabã, aut Hectora fratrem
Cùm pastos agerem te comitante greges.
Reginamq; Hecubem nisi matris nomine noram,
Et fueras illi digna manere nurus.
SED non est rationis amor, te consule nympha,
Læsa es, & lesam scribis amare tamen.
Cumq; petant Satyri connubia, cùm tua Panes,
Deiectæ memor es tu tamen usque facis.

Adde

Adde quòd his fatis amor est adiutus, & illum
Præscia uenturi uiderat antè soror. Cassandra.
Nondum Tyndaridos nomen mihi sederat aure,
Nec cecinit Graios illa uocare uiros.
Omnia uera uides: superant mea uulnera, tantùm
Vtq; tuam supplex poscere cogar opem.
Te penes arbitrium nostræ uitæq; necisque,
Victuri iam nunc pectora sume tibi.
Fleuisti, memini tamen hac in uoce canentis:
Et mala, dixisti, sint precor ista procul. Oenones uerba.
Nec si fata ferant, tulerint sic cætera quàmuis,
Vt possim Oenone perdere læsa Parim.
Tot superare metus qui me nec credere cogit,
Ignoscas, idem te quoque fallit amor.
Imperat ille Deus: cum uult in cornua tauri, Cupidinis potẽtiam exprimit.
Cùm uult in pennas destruxit ille Iouem.
Non foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris; (heu flammis nata puella meis)
Si sua non cygno mutasset Iuppiter ora: Danae, Acrisij filia e Ioue sub specie imbris aurei grauida Perseum.
Fluxerat in Danaes aureus antè sinus.
Piniferamq; Iden falsus lustrauerat ales;
Inter Agenoreas constitueratq; boues.
Victorem Alcidem dominæ quis pensa tenere
Crederet? at lanas nere coegit amor.
Dicitur & Coæ sedisse in ueste puellæ,
Illa Cleonæo tecta leone fuit. Cleone mediocre oppidum distans ab Argo stadijs cxx. a Corintho xc. hinc Cleonæus leo, qui & Nemeæus dicitur.
Te memini Phœbum, Oenones, (mea crimina di
Fugisse, & nostros præposuisse toros. (co)
Non ego præstabam Phœbo, sed tela Cupido;
His in te uoluit legibus ire sua.

Consolere tamen digna tua pellice damna:
Quam tibi prætulimus, nata puella Ioue est.
Sed quòd nata Ioue est, minimum me tāgit: in illa
Quòd non est facies pulchrior ulla, nocet.
Atque utinam formæ iudex incallidus essem,
Creditus Idæis Pegasi nympha iugis.
Non mihi Iunonis, nec obesset Pallados ira,
Laudato est oculis quòd Cytherea meis.
Diuidit hæc aliis flammas, celeresq; paresq;
Vt libitum est, nati temperat ipsa faces.
Non tamen eualuit uitare domestica tela,
Quos aliis arcus, & sibi dura tulit.

Venus in adulterio deprehensa cum Marte.

Deprensam coniux illam in Mauorte dolebat,
Testibus hic diuis cum Ioue questus erat.
Iam dolet & Mauors, terras ultroq; reliquit,
Prætulit Anchisen hinc abitura suum.
Anchisen propter uoluit formosa uideri,
Visaq; post lata iacuit ulta deam.
Quid mirum est potuisse pari succurrere amori,
Immunis sub quo non fuit ipse Paris?
Quam læsus Menelaus amat, non læsus amaui,
Adiice non læso quòd comes ipse fuit.

ex Hecate Oceani filia Phœbus genuit Oetam, & Circe, vt placet Hesiodo. Homerus vult ex Persa Oceani filia. Xanthus, seu Yphite pater Oenones.

Et magnos uideo cogi mihi rapta tumultus,
Armatæq; petunt Pergama mille rates.
Non uereor, belli ne non sit caussa probanda;
Est illi facies pigna mouere duces.
Si mihi nulla fides; armatos respice Atridas:
Quam sibi sic repetunt, sic retinenda mihi est.
Quòd si uertendæ spem mentis concipis huius:
Cur cessant herbæ? carmina curue tua?

Cùm

Cùm te nec Phœbei ſolertior artibus ulla eſt,
Phœbeæq; Hecates ſomnia uera uides.
Tecum ſideribus, tecum deducere Lunam,
Nubibus & memini ſurripuiſſe diem.
Paſcebam tauros, interq; armenta leones
Obſtupui placidos uocibus ire tuis.
Quid retrò Xanthum? retrò Simoenta uocatum
Adiiciam curſus non tenuiſſe ſuos?
Ipſe pater, ceu rem natæ malè tutus haberet,
Cantatas quoties reſtitit inter aquas?
Nunc locus Oenone eſt, nunc illas tende; parabis
Siue tuos ignes pellere, ſiue meos.

RESPONSIONVM AVLI SABINI FINIS.

P. OVIDII NASONIS
IN QVENDAM,
QVEM VOCAT IBIN.
LIBER.

ARGVMENTVM.

Annum agens Naſo quinquageſimum, ab Augusto Imperatore in Pontum relegatus eſt. cuius quidẽ exilij cauſſa nõ facile deprehendi poteſt, cum & ipſe multis in locis quodã carminis inuolucro diuerſam interpretibus coniecturam afferat, ſatis tamen constat duas fuiſſe cauſſa, quarum alteram ubiq; fatetur; alteram uero, ne Auguſtum offenſiorem reddat, ſemper ſubticet. ſic enim ait in ſecundum de Triſt. Perdiderint cum me duo crimina, crimen & error: Alterius facti cauſſa ſilenda mihi. Perſæpe itaque libros de arte amandi compoſuiſſe dolet: quod propterea Auguſto odio eſſe cæperit, & aliquid uidiſſe per errorem, ut ob id in Scythiam propulſus fuerit. ſic enim ſcribit in ij. de Ponto; Neue roges quæ ſit, ſtultã quã ſcripſimus artem, Innocuas nobis hæc uetat eſſe manus. Et quid preterea peccaui, quærere noli; Vt pateat ſola culpa ſub arte mea & paulo poſt, Naſo parum prudens artem dum ſcribit amandi, Doctrinæ pretiũ triſte magiſter habet, hoc idem ait in iij. ad Amorẽ, & in iiij. ad Carum, item j. de Triſtibus. Cur aliquid uidi? cur noxia lumina feci? Cur imprudẽti cognita cauſſa mihi eſt? Inſcius Actęõ uidit ſine ueſte Diana, Præda ſuis canibus non minus ille fuit. Verum ſi quis hæc curioſius ſcire affectat, eius & de triſtibus, & de Ponto libros legat. Dum autem exularet, inter

reliqua

reliqua sua opera, inuectiuam in quendã edidit, quẽ proprio nomine suppresso, Ibin appellat. sicut Callimachus, qui etiam sub hoc nomine Apolloniũ Rhodium, eius discipulum, diris imprecationibus deuouit. De Ibide autẽ ita scribit Plin. lib. viij. cap. xxxij. Simile quiddam & volucris in eadem Ægypto monstrauit, quæ uocatur Ibis, rostri aduncitate per eam partem se proluens, qua reddi ciborum onera maxime salubre est. Herodotus uero duplicem esse dicit, alteram nigram, alteram ciconię non absimilem. sed tamen diuersam. De hac etiam Cic. lib. 2. de natur. deorum sic ait; Ibes maximam uim serpentum conficiunt, cum sint aues excelsæ, curibus rigidis, corneo proceroque rostro; auertunt pestem ab Ægypto, cum uolucres angues; ex uastitate Libyæ uento Africo inuectas, interfluunt, atque consumunt, ex quo fit, ut illæ uiuæ nec morsu noceãt, nec odore mortuæ. Hæc ille. Cum itaq; tanta sit huius auis spurcitas ut propriore uentrem purget; Callimachus aduersarium tanquam fœdissimum, ut hominem nullius decoris & commẽdationis significet, hoc nomine uocitauit: ad cuius imitationem Ouidius inimicum quoque suum Ibin nominauit. Caussam autem huiusce maledicentiæ hanc fuisse ipsemet aperit, solicitabat poetæ uxorem, & linguæ uenena Augusti auribus susurrabat, ut diutius illum in exilium remoraretur.

Tempus ad hoc lustris mihi iã bis quinq; pactis
Omne fuit musæ carmen inerme meæ.
Nullaq;, quæ possit scriptis tot millibus extat,
Littera Nasonis sanguinolenta legi.
Nec quamquam nostri, nisi me, læsere libelli:
Artificis periit cùm caput arte sua.
Vnus (& hoc ipsum est iniuria magna) perennem
Candoris titulum non sinit esse mei.

utrunque

Quisquis is est, (nam nomē adhuc * utcunq; tace- (bo)
Cogit inassuetas sumere tela manus.
Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus
Non sinit exilio delituisse meo.
Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat,
Iactat & in toto uerba canina foro.
Perpetuoq; mihi sociatam fœdere lecti
Non patitur miseri funera flere uiri.
Cūq; ego quassa meæ complectar membra carinæ,
Naufragii tabulas pugnat habere mei.

tabulas, id est extremas diuitias. translatio a domorū incendio

Et qui debuerat subitas extinguere flammas,
Hic prædam medio raptor ab igne petit.
Nititur, ut profugæ desint alimenta senectæ:
Heu quantò est nostris dignior ille malis.
Dii melius, quorum longè mihi maximus ille est,
Qui nostras inopes noluit esse uias.
Huic igitur meritas grates, ubicunque licebit,
Pro tam mansueto pectore semper agam.
Audiet hæc Pontus, faciet quoque forsitan idem:
Terra sit * ut potior testificanda mihi.

propior

At tibi, calcasti qui me uiolentè iacentem,
Quàm licet, & misero debitus hostis ero.
Desinet esse prius contrarius ignibus humor,
Iunctaq; cum Luna lumina Solis erunt;
Pasq; eadem cæli Zaphyros emittet, & Euros,
Et tepidus gelido flabit ab axe Notus;
Et noua fraterno ueniet concordia fumo,
Quàm uetus accensa separat ira pyra;
Et uer autumno, brumæ miscebitur æstas;
Atque eadem regio uesper, & ortus erit:

Aetheoclem, & Polynicem, Oedipi regis Thebanum filios intelligit.

Quàm

Quam mihi sit tecum positis, quæ sumpsimus, armis
Gratia, commissis, improbe, rupta tuis:
Quàm dolor hic vnquam spatio euanescere possit,
Leniat aut odium tempus, & hora meum.
Pax erit hæc nobis, donec mihi vita manebit,
Cum pecore infirmo quæ solet esse lupis.
Prima quidem cœpto committam prœlia versu,
Non soleant quamuis hoc pede bella geri.
Vtque petit primo plenum flauentis arenæ
Non dum calfacti velitis hasta solum:
Sic ego te ferro non dum iaculabor acutô,
Protinus inuisum nec petet hasta caput.
Et neque nomen in hoc, nec dicam facta, libello;
Teque breui, qui sis, dissimulare sinam.
Postmodo si perges; in te mihi liber iambus
Tincta Lycambæo sanguine tela dabit.
Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin,
Hoc ego deuoueo teque tuosque modo,
Vtque ille, historiis inuoluam carmina cæcis,
Non soleam quamuis hoc genus ipse sequi.
Illius ambages imitatus in Ibida, dicar
Oblitus moris, iudiciique mei.
Et quoniam, qui sis, non dum quærentibus edo;
IBIDIS interea tu quoque nomen habe,
Vtque mei versus aliquantum noctis habebunt:
Sic vitæ series tota sit atra tuæ.
Hæc tibi natali facito, Ianique Kalendis
Non mentituro quilibet ore legat.
Dii maris & terræ, quique his meliora tenetis
Inter diuersos cum Ioue regna polos,

Archilocus Lycamben ob filiam Neobolem sibi denegatam ad laqueum cōpulit.
Battiades Callimachus a Batto genus trahēs

deorum inuocatione imprecationes confirmat.

Huc

Huc precor, huc vestras omnes aduertite mentes,
Et sinite optatis pondus inesse meis.
Ipsaque tu tellus, ipsum cum fluctibus æquor,
Ipse meis æther accipe summe preces.
Sideraque, & radiis circundata solis imago,
Lunaque, quæ nunquam prius orbe micas;

tres partæ Herebi & Noctis filiæ.

Noxque tenebrarum specie reuerenda tuarum,
Quæque ratum triplici pollice netis opus:

Styx.

Quique per infernas horrendo murmure valles
Imperiuratæ laberis amnis aquæ;

furias intelligit Acherontis & Noctis filias.

Quasque, ferunt, torto vittatis angue capillis
Carceris obscuras ante sedere fores; (resque,
Vos quoque plebs superum Fauni, Satyrique, La-
Fluminaque, & nymphæ, semideumque genus,

Indigites.

Denique ab antiquo diui veteresque, nouique,
*In nostrum cuncti tempus adeste * chao.*

chori

Carmina dum capiti malefido dira canuntur,
Et peragunt partes ira dolorque suas.
Annuite optatis omnes ex ordine nostris,
Et pars sit voti nulla caduca mei.
Quæque præcor fiant, vt non mea dicta, sed ille
Pasiphaes generi verba fuisse putet.

Theseum significat, qui à Neptuno petiit, vt Hippolytum interimeret.

Quasque ego transiero pœnas, patiatur & illas:
Plenius ingenio sit miser ille meo.
Neue minus noceant fictum execrantia nomen
Vota, minus magnos commoueantue deos:
Illum ego deuoueo, quem mens intelligit, Ibin,
Qui se scit factis hæc meruisse suis.
Nulla mora est in me, peragam rata vota sacerdos:
Quisquis ades, sacris ore fauete meis.

Quis-

Quisquis ades, sacris lugubria dicite verba,
Et fletu madidis Ibin adite genis.
Omnibusque malis, pedibusque occurrite læuis,
Et nigræ vestes corpora vestra tegant.
Tu quoque quid dubitas ferales sumere vittas?
Iam stat, vt ipse vides, funeris ara tui.
Pompa parata tibi est, uotis mora tristibus absit:
Da iugulum cultris hostia dira meis.
Terra tibi fruges, amnis tibi deneget vndas,
Deneget afflatus ventus & aura suos.
Nec tibi Sol clarus, nec sit tibi lucida Phœbe,
Destituant oculos sidera clara tuos.
Nec se Vulcanus, nec se tibi præbeat aer, Vulcanus pro igne, cui præest.
Nec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
Exul, inops terres, alienaque limina lustres,
Exiguumque petas ore tremente cibum.
Nec corpus querulo, nec mens vacet ægra dolore;
Noxque die grauior sit tibi, nocte dies.
Sisque mihi semper, nec sis miserabilis vlli:
Gaudeat aduersis femina virque tuis.
Accedat lacrymis odium: dignusque puteris
Qui mala cùm tuleris plurima, plura feras.
Sitque (quod est rarum) solito * defecta fauore. defæta, id est, euacuata.
Fortunæ facies inuidiosa tuæ.
Caussaque non desit, desit tibi copia mortis,
Optata fugiat vita coacta necem.
Luctatusque diu cruciatos spiritus artus
Deserat, & longa torqueat antè mora.
Euenient, dedit ipse mihi modò signa futuri
Phœbus; & à læua mœsta volauit auis.

Certè

Certè ego quæ voueo, ſuperos motura putabo,
Speque tuæ mortis peſſimè ſemper alar.
Finiet illa dies, quæ te mihi ſubtrahet olim;
Finiet illa dies, quæ mihi tarda venit.
Sed prius hanc animam nimiùm tibi ſæpe petitam
Auferet illa dies, quæ mihi ſera venit:
Quàm dolor hic vnquam ſpatio euaneſcere poſſit,
Leniat aut odium tempus & hora meum.
Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iaziges, arcu,
Dum tepidus Ganges, frigidus Iſter erit:
Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
Dum Tyberis liquidas Tuſcus habebit aquas,
Bella geram tecum: nec mors mihi finiet iras;
Sæua ſed immanis manibus arma dabo.
Tunc quoque, cùm fuero vacuas dilapſus in auras,
Ex animus manes oderit vmbra tuos.
Tunc quoq; factorũ veniam memor vmbra tuorũ,
Inſequar & vultus oſſea forma tuos.
Siue ego (quod nollem) longis conſumptus ab annis,
Siue manu facta morte ſolutus ero;
Siue per immenſas iactabor naufragus vndas,
Noſtraque longinquus viſcera piſcis edet:
Siue peregrinæ carpent mea membra volucres,
Inque meo tingent ſanguine roſtra lupi;
Siue aliquis dignatus erit ſupponere terræ,
Et dare plebeio corpus inane rogo:
Quidquid ero, Stygiis erumpere nitar ab oris,
Et tendam gelidas vltor in ora manus.
Me vigilans cernes, tacitis ego noctis in vmbris
Excutiam ſomnos viſus adeſſe tuos.

Thraces, populi ferociſſimi, inter partes Scythiæ iuxta Macedoniam habentes Iſtrum a Septentrione, Pontum ab Oriente, & mare Aegæum a Meridie.

Iſter fluuius Scythiæ, qui & Danubius dicitur.

Tyberis per Tuſciam fluẽs Romam diluit.

Denique

Denique quidquid ages, ante os, oculosq; volabo,
Et querar, & nulla ſede quietus eris.
*Verbera * ſæua dabunt ſonitum, nexæque colubris* torta
Conſcia fundabunt ſemper ad ora faces.
His viuus furiis agitabere, mortuus iiſdem:
Et breuior pœna vita futura tua eſt.
Nec tibi continget funus, lacrymæque tuorum:
Indeploratum proiiciere caput.
Carnificisque manu, populo plaudente, traheris;
Infixusque tuis oſſibus vncus erit.
Ipſæ te fugient, quæ carpunt omnia, flammæ;
Reſpuet inuiſum iuſta cadauer humus.
Vnguibus & roſtro tardus trahet ilia vultur,
Et ſcindent auidi perfida corda canes.
Deque tuo fiet (licèt hac ſis laude ſuperbus)
Inſatiabilibus corpore rixa lupis.
In loca ab Elyſiis diuerſa fugabere campis:
Quasque tenet ſedes noxia turba, coles.
Siſyphus eſt illic, ſaxum voluensque, petensque:
Quique agitur rapidæ vinctus ab orbe rotæ.
Quæque gerunt humeris perituras Belides vndas,
Exulis Aegypti turba cruenta nurus.
Poma pater Pelopis præſentia quærit; & idem
Semper eget liquidis, ſemper abundat aquis.
Iugeribusque nouem ſummus qui diſtat ab imo,
Viſceraque aſſiduè debita præbet aui.
Sic tibi de furiis ſcindat latus vna flagello,
Vt ſceleris numeros confiteare tui;
Altera Tartareis ſectos dabit anguibus artus:
Tertia fumantes incoquet igne genas.

furiæ intortos anguibus crines habent.

Ixion rex Theſſaliæ.

Tantalus.

Tityus magnus Iouis filius renaſcenti iecore vulturé paſcit.

Tiſiphone.

Alecto.

Noxia

Megæra. Noxia mille modis lacerabitur umbra, tuasque
Aeacus pœnarũ executor. Aeacus in pœnas ingeniosus erit.
In te transcribet veterum tormenta virorum,
Manibus antiquis caussa quietis eris.
Sisyphe, cui tradas reuolubile pondus, habebis:
Versabunt celeres nunc noua membra rotæ.
ad Sisyphũ apostrophat. Hic erit, & ramos frustra qui captet, & undas:
Hic inconsumpto viscere pascet aues.
Nec mortis pœnas mors altera finiet huius,
Horaque erit tantis ultima nulla malis.
Inde ego pauca canam, frondes ut si quis ab Ida,
Et summam Libyco de mare carpat aquam.
Hybla mons & regio Siciliæ, florum copia insignis. Nam neq;, quot flores Sicula nascuntur in Hybla,
Quotue ferat, dicam, terra Cilissa crocos;
Crocus magna ubertate in Cilicia nascitur. Nec, dum tristis hyems Aquilonis inhorruit alis,
Athos mons inter Macedoniã & Thraciã assidue gradine pulsatus. Quàm multa fiat grandine canus Athos.
Nec mala voce mea poterunt tua cuncta referri,
Ora licèt tribuas multiplicata mihi.
Tot tibi væ misero veniat, talesque ruinæ;
Vt cogi in lacrymas me quoque posse putem.
Illæ me lacrymæ facient sine fine beatum:
Dulcior hic risu tunc mihi fletus erit.
Natus es infelix: ita dii voluere: nec ulla
Commoda nascenti stella, leuisue fuit.
Non Venus affulsit, non illa Iuppiter hora,
Lunaque non apto Solue fuere loco.
Nec satis utiliter positas tibi præbuit ignes,
Mercurius. Quem peperit magno lucida Maia Ioue.
Saturnus falcifer. Te fera nequidquam placidum spondentia Martis
Sidera presserunt, falciferique senis.

Lux

Lux quoque natalis (ne quid, nisi triste, videres)
Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
Hæc est in fastis, cui dat grauis Allia nomen,
Quæque dies Ibin publica damna tulit.
Qui simul impurè matris prolapsus ab aluo est,
Cyniphiam fœdo corpore pressit humum.
Sedit in aduerso nocturnus culmine bubo,
Funereoque graues edidit ore sonos.
Protinus Eumenides lauere palustribus vndis,
Qua caua de Stygiis fluxerat vnda vadis.
Pectoraque vnxerunt Erebeæ felle colubræ,
Terque cruentatas increpuere manus.
Gutturaque imbuerant infantia lacte canino,
Hic primus pueri venit in ora cibus.
Perbibit inde suæ rabiem nutricis alumus,
Latrat & in toto verba canina foro.
Membraque vinxerunt tinctis ferrugine pannis,
A malè deserto quos rapuere rogo.
Et, ne non fultum nuda tellure iaceret,
Molle super silices imposuere caput.
Iamque recessuræ viri de stipite factas
Admorunt oculis vsque sub ora faces.
Flebat, vt est fumis infans contactus amaris,
De tribus est cùm sic vna locuta soror.
Tēpus in immensum lacrymas tibi mouimus istas,
Quæ semper caussa sufficiente cadent.
Dixerat, & Clotho iussit promissa valere,
Neuit & infausta stamina pulla manu.
Et, ne longa suo præsagia diceret ore,
Fata canet vates, qui tua, dixit, erit.

Allia est fluuius non longe à Roma oriens, apud quem R. exercitus a Gallis Senonibus deletus est hinc Alliensis dies.

Fasti libri, quibus anni descriptio cōtinetur.

Cynips fluuius in Libya hircis abundans.

Chrysippus disputabat mores infantis formari à lacte nutricis, & ob hoc censebat nutricem doctam esse dādam infanti futuro oratori.

faces virides infelices credebātur propter fumum.

vna parcarum ad Ibin.

Philoctetes filius Pæantis. Telephus a cerua nutritus ab Achille inermi est vulneratus. Bellerophon, filius Glauci, est Pegaso equo in cælū uellet euolare, decidit qui multos labores prius tolerarat ob Scenobeam Prœti vxorem ab eo spretam. Phœnix Amyntoris filius. Oedibus, Laii & Iocastes filius, Antigone filiam habuit. Tiresias a Iunone obcæcatus. Phineus Argonautas monuit vt columbam a Pallade datam sequerentur. Telemus uates Polyphemo prædixit aliquādo futurum, vt ab Vlysse obcæcaretur. Crambes & Orthes a patre Phineo obcæcati. Thamiris a Musis obcæcatus. Demodocus cæcus ab Homero cantor inducitur.

Ille ego ſum vates, ex me tua vulnera diſces,
Dent modò dii vires in mea verba ſuas.
Carminibusque meis accedant pondera rerum,
Quæ rata per luctus experiere tuos.
Neuè ſine exemplis æui cruciere prioris,
Sin tua Troianis non leuiora malis.
Quantaque clauigeri Pæantius Herculis hæris,
Tanta venenato vulnera claue geras.
Nec leuius doleas, quàm qui bibit vbera ceruæ,
Armatusque tulit vulnus inerme potens.
Quique ab equo præceps alienis decidit aruis,
Exitio facies cui ſua pænè fuit.
Id quod Amyntorides videas, tepidusq; miniſtro
Prætentes baculo luminis orbus iter.
Nec plus aſpicias, quàm quem ſua filia rexit,
Expertus ſcelus eſt cuius vterque parens.
Qualis erat, poſtquam eſt iudex de lite iocoſa
Sumptus, Apollinea clarus in arte ſenex.
Qualis & ipſe fuit, quo præcipiente columba
Eſt data Palladiæ præuia, duxque rati.
Quique oculis caruit, per quos malè viderat aurū,
Inferias nato quos dedit orba parens.
Paſtor vt Aetnæus, cui caſus antè futuros
Telemus Eurymedes vaticinatus erat.
Vt duo Phyneidæ, quibus idem lumen ademit,
Qui dedit & Thamiræ, Demodocique caput.
Si quis aquis tua membra ſecet, Saturnus vt illas
Subſecuit partes, vnde creatus erat:
Nec tibi ſit tumidis melior Neptunus in vndis,
Quàm cui ſunt viſæ frater & vxor aues.

Solertiq; uiro, laceræ quem fracta tenentem
Membra ratis Semeles est miserata soror.
Vel tua, ne pœnæ genus hoc cognouerit unus,
Viscera diuersis scissa ferantur equis.
Vel quæ, qui redimi Romanos turpe putauit,
A duce Puniceo pertulit, ipse feras.
Nec tibi subsidio sit præsens numen, ut illi,
Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis.
Vtq; dedit saltus è summo Thessalus Ossa,
Tu quoque saxoso præcipitere iugo.
Aut uelut Euryali qui sceptrum cœpit ab illo,
Sint artus auidis anguibus esca tui.
Vel tua maturet, sicut Minoia fata,
Per caput infusæ feruidus humor aquæ.
Vtq; parum mitis, sed non impune Prometheus,
Aereas uolucres sanguine fixus alas.
Aut uelut Etrachides magno ter ab Hercule quintus
Cæsus in immensum proiiciare fretum.
Aut ut Amantiadem turpi dilectus amore
Oderit, & sæuo uulneret ense puer.
Nec tibi fida magis misceri pocula possint,
Quàm qui cornigero de Ioue natus erat.
Morte uel intereas capti suspensus Achæi,
Qui miser aurifera teste pependit aqua.
Aut ut Achilleiden cognato nomine clarum
Opprimat hostili tegula iacta manu.
Nec tua, quàm Pyrrhi, felicius ossa quiescant,
Sparsa per Ambracias quæ iacuere uias.
Nataq; ut Aeacidæ iaculis moriaris adactis,
Non licet hoc Cereri dissimulare sacrum.

O Vtq;

Alcione, Ceyx, Dædalion.

Ino Vlyssis naufragio miserata uelũ dedit, quo tutius enata-uit. M. Atil. Regulus.
primum dicit, Euryalus aduena Thessalum præcipitauit.
Minos in thermis Cocali regis Siciliȩ extinctus est, dũ Dædalum insequeretur.

Satillus Amantij filius à Celino puero occisus.

Alexander, qui Iouis Hammonis filius haberi voluit, ab sola pincerna veneno ĩterẽptus.
Achæus Lydiȩ rex auaritia necatus in Pactoli aquis pependit.
Pyrrhus rex Epirotarum.
Ambracia urbs in Epiro.

Periplei Pyrrhi filia.

Magnetes Gelonis & Nereidos filius.

Cätharides uermes terrestres. de quibus vide Plinium in 11. & 27. libro.
Oxilochus Leuci frater.
Cambyses rex Persarũ ad templũ Iouis misit exercitũ, qui are na obrutus est
Dareus Persarũ rex ciues in cõgeriem cinerum obruebat.
Neocles a Sicyo ne vrbe Achaiæ ob crudelitatem pulsus.
Gerymas Acarni filius.
Alexander Pheræus.
Milo Pisanus a suis proiectus ĩ Alpheũ fluuiũ.
Adimãtus deorũ contemptor.
Dionysius Lenæus pulsus a Mithridate aufugit in Achilleos Dromõ, locũ quẽ cursum Achil. vocant: vbi a suis derelictus periit Hector.
Hippomeneia in adulterio deprehensa, ab equis absorpta, & eius adulter laceratus.

Vtq; nepos dicti nostro modò carmine regis,
Cantaridum succos dante parente bibas.
Aut pia te cæso dicatur adultera, sicut
Qua cecidit Leucon uindice, dicta pia est.
Inq; pyram tecum carissima corpora mittas
Quem finem uitæ Sardanapalus habet.
Vtq; Iouis Libyci templum uiolare parantes,
Acta Noto ultus condat arena tuos.
Vtq; necatorum Darei fraude secundi,
Sic tua succedens deuoret ossa cinis.
Aut ut oliuifera quondam Sicyone profecto,
Sic frigus mortis caussa famesq; tuæ.
Aut ut Acarnides insutus pelle iuuenci,
Turpiter ad dominum præda ferare tuum.
Inq; tuo thalamo iuguleris more Pheræi,
Qui datus est leto coniugis ense suæ.
Quosq; putas fidos, ut Larissæus Alebas,
Vulnere non fidos, experiare tuo.
Vtq; Milo, sub quo cruciata est Pisa tyranno,
Viuus in occultas præcipiteris aquas.
Quæq; in Adimantum Philesia regna tenentem
A Ioue uenerunt, te quoque tela petant.
Aut ut Amastriacis quondam Lenæus ab oris
Nudus Achillea destituaris humo.
Vtq; uel Euridamas ter circum busta Thrasylli
Est Larisæis raptus ab hoste rotis.
Vel qui, quæ fuerat tutatus mœnia sępe,
Corpore lustrauit non diuturna suo.
Vtq; nouum passa est genus Hipomeneia pœnæ,
Tractus & Actæa fertur adulter humo:

Sic ubi uita tuos inuisa reliquerit artus,
  Vltores rapiant turpe cadauer equi.
Viscera sic a i puis scopulus tua figat, ut olim
  Fixa sub Euboico Graia fuere sinu.
Vtq; ferox periit, & fulmine, & æquore raptor,
  Sic te mersuras adiuuet ignis aquas.
Mens quoque sic furiis uecors agitetur, vt illi
  Vnum qui toto corpore uulnus habet.
Vtq; Dryantiadæ Rodopeia regna tenenti,
  In gemino dispar cui pede uulnus erat.
Vt fuit Oeteo quondam, generoq; draconum,
  Thysameniq; patri, * Callirhoesq; uiro.
Nec tibi contingat matrona pudicior illa,
  Qua potuit Tydeus erubuisse nuru.
Quæq; sui Venerem iunxit cum fratre mariti,
  Locris in ancillæ dissimulata necem.
Tam quoque dii faciant possis gaudere fideli
  Coniuge, quàm Talai, Tyndareiq; gener.
Quæq; parare suis letum patruelibus ausæ,
  Belides assidua colla premuntur aqua.
Biblidos & Canaces, sicut facis, ardeat igne,
  Nec nisi per crimen sit tibi fida soror.
Filia si fuerit, sit quod Pelopeia Thyesti,
  Myrrha suo patri, Nictimeneq; suo.
Filia neue magis capiti sit fida parentis,
  Quàm tua uel Pterela, uel tua Nise fuit.
Infamemq; locum sceleris quæ nomine fecit,
  Pressit & inductis membra paterna rotis.
Vt iuuenes, pereas, quorum fastigia uultus
  Olim Pisææ sustinuere fores.

Aiax Oileus.
Marsias ab Apolline excoriatus.
Lycurgus Dryãtis filius volens putare vites, incidit crura.
Hercules Oeteus,
Athamas gener Cadmi.
Orestes Thysamenum filium habuit.
* alias, Calligones, cuius uir Aiax Telamonius.
Aegalia.
Hypermnestra vt se adulterii hostem ostenderet, Locrim occidit.
Pelopeia cũ patre Thyeste inscio connubiũ vt Myrrha cum Cinyra, & Nyctimene cũ Necteo.
Polydice Pterelam patrẽ prodidit, sicut Scylla Nisum.
Tullia Tarquinium Priscum patrem occidit a quo scelere vicus dictus est sceleratus.

Hippodamia & cos occidit.
Ut qui perfusam miserorum cæde procorum
Ipse suo melius sanguine tinxit humum.
Proditor ut sæui periitq; auriga tyranni,
Qui noua Myrtoæ nomina fecit aquæ.

Onomaus. Myrtilus. Atlanta.
Vt qui uelocem frustra petiere puellam,
Dum facta est pomis tardior illa tribus.

Labyrinthum dicit.
Vt qui tecta noui formam cęlantia monstri
Intrarunt cæcę non redeunda domus.

Achilles in rogũ Patrocli xij. Troianos iniecit.
Vt quorum Aeacides misit uiolentus in altos
Corpora cum senis altera sena rogos.

Sphingis monstri ænigma.
Vt quos obscuris uictos ambagibus oris
Legibus infandæ Spinga dedisse neci.
Vt qui Bistoniæ templo cecidere Mineruæ,

Leuiaci Spartæ deprehensi ex lege occidebãtur.
Propter quod facies nunc quoq; uersa deæ est.
Vt qui Threicii quondam præsepia regis
Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

Therodamas sanguine humano Leones alebat.
Therodamanteos ut qui sensere leones,
Quiq; Thoanteæ Taurica sacra deæ.
Vt quos Scylla uorax, Scyllæq; aduersa Charybdis
Dulichiæ pauidos eripuere rati.

Antiphates Lestrygonum rex.
Vt quos demisit uastam Polyphemus in aluum,
Vt Læstrigonias qui subiere manus.

Carthaginienses duce Amilcare Acharanorum senatũ per inducias fidentem puteis immerserunt, atq; saxis obruerũt, ut ait Appianus.
Vt quos dux Pœnus mersit putealibus undis,
Et iacto canas puluere fecit aquas.
Et uelut Icaridos famulæ periere, prociq;,
Inq; caput domini qui dabat arma procis.

Thrasillus Busiridem docuit nece humana pluuias ĩpetrari posse à Ioue, sed prius occisus ẽ.
Vt iacet Aonio luctator ab hospite fusus,
Qui, mirum, uictor, cùm cecidisset, erat.
Vt quos Anthei fortes pressere lacerti,
Quosq; feræ morti Lemnia turba dedit.

Vt

Vt qui post longum sacri monstrator iniqui,
Elicuit pluuias uictima cęsus aquas.
Frater ut Anthei quo sanguine debuit aras
Tinxit, & exemplis occidit ille suis.
Vt qui terribiles pro gramen habentibus herbis
Impius humano uiscere pauit equos.
Vt duo diuersis sub eodem uindice cæsi
Temporibus, Nessus, Dissimaniq; gener.
Ut pronepos, Neptune, tuus, quem reddere uitam
Ipse Coronides uidit ab urbe sua.
Vt Scynis, & Scyron, & cũ Polyphemone natus,
Quiq; homo parte sui, parte iuuencus erat.
Quiq; trabes pressas ab humo mittebat in auras
Aequoris aspectans huius & huius aquas.
Quæq; Ceres uidit lęto pereuntia uultu
Corpora Thesea Cercionea manu.
Hæc tibi, quem precibus iustis mea deuouet ira,
Euenient, aut his non leuiora malis.
Qualis Achęmenides Sicula desertus in ora,
Troica cùm uidit uela uenire, fuit.
Et qualis nec non fortuna binominis Iri,
Quiq; tenent pontem, qui tibi maior erit.
Filius & Cereris frustra tibi semper ametur,
Destituatq; tuas sæpe petitus opes.
Vtq; per alternos unda labente recursus,
Subtrahitur presso mollis arena pede;
Sic tua nescio quæ semper fortuna liquescat,
Lapsaq; per medias effluat usque manus,
Vtq; pater solitæ uarias mutare figuras,
Plenus inextincta conficiare fame.

Pygmalion.

Diomedes.

Eurius Dissimani gener.
Hippolytus.
Aesculapius.
Procrustes.
Scyron in Isthmo habitans.

Achæmenides ab Vlysse derelictus opē Aeneæ in Siciliam uenientis implorauit.
Irus olim Arneus est uocatus.
mendici ad pōtes ꝑmanebāt.
Plutonem intelligit, quem qui adibat, diues efficiebatur.

Erisichthon fame cōpulsus filiam Driopeida sub uariis figuris uendidit.

Nec dapis humanæ tibi erunt fastidia, quaq;
Parte potens Tydeus temporis huius eris.
Atque aliquid facias à uespere Solis ad ortus,
Cur externati rursus agantur equi.
Fœda Lycaoniæ repetes conuiuia mensæ,
Tentabisq; iterum falere fraude Iouem.
Teq; aliquis posito * tentet uim numinis, opto:
Tantalidos tu sis, * tu Tereiq; puer.
Et tua sic latos spargantur membra per agros,
Tanquam quæ patrias detinuere uias.
Aere Perillæo ueros imitere iuuencos,
Ad formam tauri conueniente sono.
Vtq; ferox Phalaris lingua prius ense resecta,
More bouis Paphio clausus in ære gemas.
Dumq; redire uoles æui melioris in annos,
Vt uetus Admeti decipiare socer.
Atque eques in medii mergare uoragine cœni,
Dummodo sint facti nomina nulla tui.
Atque utinam pereas, ueluti de dentibus orti
Sidonia iactis Graia per arua manu.
Et quæ Battiades fecit, fraterq; Medusæ,
Eueniant capiti uota sinistra tuo.
Et quibus exiguo est uolucris deuoluta libello,
Corpora proiecta quæ sua purgat aqua.
Vulnera totq; feras, quot dicitur ille tulisse,
Cuius ab inferiis cultor abesse solet.
Attonitusq; seces, ut quos Cybeleia mater
Incitat ad Phrygios uilia membra modos.
Deq; uiro fias, nec fœmina, nec uir, ut Atys,
Et quatias molli tympana rauca manu.

Tydeus Menalippi caput corrosit.
* teneat
* Tereos atq;
Pelopē & Ityn dicit.
Absyrtus Medeæ frater.
Perillus Atheniensis.
Phalaris Agrigentinus.
Pelias.
Curtius Romanus.
Cadmus Sidonius.
Callimachus, Cyreneus dire in Apollonium imprecatus est.
Cybeles concubitum fugiens genitalia sibi amputauit.

Inq; pecus magnę subitò uertare parentis,
Victor ut est sceleri, uictaq; uersa pede.
Solaq; Limone pœnam ne senserit illam,
Et tua dente fero uiscera carpat equus.
Aut ut Cassandræ dominus, non mitior illo,
Saucius ingesta contumuleris humo.
Aut ut Abantiades, aut ut Lyrnesius heros,
Cæsus in æquoreas præcipiteris aquas.
Victima uel Phœbo sacras macteris ad aras,
Quam tulit à sæuo Theudotus hoste necem.
Aut te deuoueat certis abdera diebus,
Saxaque deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infesti telo feriare trisulco,
Vt satus * Hippomene, Dosithoesque pater.
Vt soror Autonoes, ut cui matertera Maia est,
Et temere optatos qui malè rexit equos.
Vt ferus Aeolides, ut sanguine natus eodem,
Quo genita est liquidis quæ cauet Arctos aquis.
Vt Macedō icta est rapidis cum coniuge flammis,
Sic precor ætherei uindicis igne cadas.
Prędaque sis illis, quibus est Latonia Delos,
Ante diem rapto non adeunda Thraso.
Quique uerecundæ speculantem membra Dianæ,
Quique Crotopiaden diripuere Linum.
Neue uenenato leuius feriaris ab angue,
Quàm senis Oeagri Calliopesque nurus.
Quā puer Hypsipyles, quā qui caua primus acuta
Cuspide suspecti robora fixit equi.
Neue gradus, * ad eas Elpenore cautius altos,
Vimque feras uini quo tulit ille modo.

Atlanta & Hippomenes in leones versi sunt. quorum filia Limone in adulterio deprehensa a patre equis lacerāda traditur. Cassandrus Macedonius ī suos nimis sęuiēs viuus defoditur. Perseus nepos Abantis. Telephus Lyrnesio p̄fuit, ab Arsacide occis⁹ Abdera vrbs Thraciæ, vbī post diras imprecationes solebāt hoīes lapidibus obruere.

Hipponoo

Salmoneū Aeoli filiū Iupiter fulminauit, vt Hismenium Lycaonis natum. religiosum erat in Delo canes alere, a quibus puer Thrasus est disceptus. Linus Crotopi nepos. Euridice vxor, Orphei, filia Oeagri & Caliopes, serpentis morsu interiit. Elpenor Vlyssis socius apud Circē nimio vino per scalas descēdēs collū fregit.

Tumq; cadas domitus quã quisquis ad arma uocã
Iuuit inhumanũ Thiodamanta Dryops. (tem
Quàm ferus ipse suo periit mactatus in antro
Proditus inclusæ Cacus ab ore bouis.
Quàm qui dona tulit Neseo tincta ueneno,
Euboicasq; suo sanguine tinxit aquas.

Theombrotus lecto Platonis opere de immortalitate animæ se in mare præcipitauit.

Vel de precipiti uenias ad Tartara saxo,
Vt qui Socraticum de nece legit opus.
Ut qui Theseæ fallacia uela carine
Vidit, ut Iliaca missus ab arce puer.

Dædalus Perdicem nepotẽ, eo q̃ serram inuenisset, inuidiose præcipitauit.

Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi,
Vt cui caussa necis serra reperta fuit.

Mars Ilicẽ Lydij filiam amauit.

Lydia se scopulis ut uirgo misit ab altis,
Dixerat inuito quæ mala uerba deo.

Paphagius Ambraciæ rex.

Fœta tibi occurrat patrio popularis in aruo,
Sitq; Paphageæ caussa leena necis.
Quiq; Lycurgiden lacerauit ab arbore natum,
Idmonaq; audacem, te quoque rumpat aper.
Isq; uel exanimis faciat tibi uulnus, ut illi,
Ora super seui quem cecidere suis.
Atque idem simili pinus quem morte peremit,
Phrygia uenator, sisq; Berentiades.

Cretenses in ultionem Minois Corcyræos siue Sicilienses occidebant

Si tua contigerit Minoas puppis arenas,
Te Corcyreum Cresia turba petat.

Alcidicen Alebæ filiam cũ uiro Lycoride eandem domus oppressit.

Lapsuramq; domum subeas, ut sanguis Alebæ,
Stella Lycoridæ cui fuit equa uiro.
Vtq; uel Euenus torrenti flumine mersus,
Nomine des rapidæ uel Tyberinus aquæ.

Euryatus filius Hyrtaci.

Hyrtacideq; modo defixa cadauera trunco
Digna feris, hominis sit caput esca tuum.

Quodq;

Quodq; ferunt, Brotheum fecisse cupidine mortis,
Des tua succensæ membra cremanda pyræ.
Inclususq; necem cauea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor historiæ.
Vtq; repertori nocuit pugnacis Iambi,
Sic fit in exitium lingua proterua tuum.
Vtq; parum stabili qui carmine læsit Athenas,
Inuisus pereas deficiente cibo.
Vtq; lyræ uates fertur periisse seueræ,
Caussa sit excidii dextra læsa tui.
Vtq; Agamemnonio uulnus dedit anguis Oresti,
Tu quoque de morsu uirus habente cadas.
Sit tibi coniugii nox prima nouissima uitæ,
Eupolis hoc periit, & noua nupta modo.
Vtq; cothurnatum periisse Lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa sagitta tuis.
Aut lacer in sylua manibus spargere tuorum,
Sparsus ut est Thebis angue creatus auo.
Perq; feros montes, tauro rapiente, traharis,
Vt tracta est coniux imperiosa Lyci.
Quoq; suo passa est pellex inuisa sorori,
Excidat ante pedes lingua resecta tuos.
Cognitor ut tardæ læsus cognomine Myrrhæ,
Orbis in innumeris inueniare locis.
Inq; tui opifex, uati quod fecit Achæo,
Noxia luminibus spicula condat apis.
Fixus & in duris carparis uiscera saxis,
Vt cui Pyrrha sui filia fratris erat.
Et puer Harpadiæ referas exempla Thyestæ,
Inq; tui cæsus uiscera patris eas.

Trunca

Brotheus qui & Erichthonius Mineruæ, & Vulcani filius.
Chœrilus gestorum Alexandri malus scriptor.
Archilochus.
Aristophanes.
alter Aristophanes.
Medilla Eupolis vxor.
Lycophron poeta Græcus.
Pentheus ab Agaue matre discerptus.
Dyrcen Lyci vxore agresti tauro ligatam filij Anciopes laniauerunt.
Philomela.
Myrrha patrem fugiens in arborem uersa est.
Achæus.
Astyages Medorum rex Harpagi filium pro epulis patri apposuit, quod prius Tyestæ contigerat.

Theocritus. Marsyas.

Trunca geras sæuo mutilatis partibus ense,
Qualia Nycerni membra fuisse ferunt.
Vtq; Syracosio præstricta fauce poetæ,
Sic animæ laqueo sit uia clausa tuæ.

Perseus ostenso Medusę capite Cephenũ populos in saxa uertit.

Nudaue direpta pateant tua uiscera pelle,
Vt Phrygii, cuius nomina flumen habet.
Saxificæ uideas infelix ora Medussæ,
Cephenum multos quæ dedit una neci.

primus Glaucus ex Potnia ciuitate. secundus deus marinos. tertius Cretensis uenenato melle extinctus. Socrates.

Potniadum morsus subeas, ut Glaucus, equarum;
Inq; maris salias, Glaucus ut alter, aquas.
Vtq; duobus idem dictis mihi nomen habenti
Præfocent animæ Gnossia mela uiam.
Sollicitoq; bibas, ueluti doctissimus olim
Imperturbato quod bibit ore reus.

Hæmo cum filiam Rhodopē turpiter amaret, uterque in montem sui nominis obduruit. Myrrha ex patris Cinyræ concubitu Adonēm peperit.

Nec tibi, si quid amas, felicius Hæmone cedat.
Vtq; sua Machareus, sic potiare tua.
Vt uideas, quod iam, cùm flammæ cuncta tenerēt,
Hectoreus patria uidit ab vrbe puer.
Sanguine probra luas, ut auo genitore creatus,
Per facinus soror est cui sua facta parens.

Vlyssem dicit à Telegono filio interemptum.

Ossibus inq; tuis teli genus hæreat illud,
Traditur Icarii quo cecidisse gener.

Agenor

*Vtq; loquax in equo est elisus guttura * acerno,*
Sic tibi claudatur pollice uocis iter.

Anaxarchus à suis colonis occisus.

Aut ut Anaxarchus pila minuaris in alta,
Iactaq; pro solitis frugibus ossa sonent.

Apollo Orchamum Salmaeis patre occidit, eo q Leucothoen filiā ab eo amatam defodisset.

Salmacis utq; patrem condat te Phœbus in ima
Tartara, quod natæ faceret ipse suæ.
Inq; tuos ea pestis eat, quam dextra Chorœbi
Vicit, opem miseris Argolicisq; tulit.

Vtque

Vtq; nepos Aethræ Veneris moribundus ob irã,
Exul ab attonitis excutiaris equis.
Propter opes nimias ut perdidit hospes alumnum,
Perdat ob exiguas te tuus hospes opes.
Vtq; ferunt fratres sex cum Damasichthone cæsos,
Intereat tecum sic genus omne tuum.
Addidit ut fidicen miseris sua funera natis,
Sic tibi sint uitæ tædia iusta tuæ.
Vtq; soror Pelopis saxo dureris oborto,
Et læsus lingua Battus ab ipse sua.
Aera si misso uacuum iaculabere disco,
Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.
Si qua per alternos pulsabitur unda lacertos,
Omnis Abydena sit tibi peior aqua.
Comicus ut liquidis periit dum nabat in undis,
Et tua sic Stygius strangulet ora liquor.
Aut ubi uentosum superabis naufragus equor,
Contacta pereas, ut Palinurus, humo.
Vtq; cothurnatum uatem tutela Dianę,
Dilaniet uigilum te quoque turba canum.
Aut ut Tinacrii salias super ora Gigantis,
Plurima qua flammas Sicanis Aetna uomit.
Diripiantq; tuos insanis unguibus artus
Strymonię matres, Orpheon esse ratę.
Natus ut Altheę flammis absentibus arsit,
Sic tuus ardescat stipitis igne rogus.
Vt noua Phasiaca compressa est nupta corona,
Vtq; pater nuptę, cumq; parente domus
Vt cruor Herculeos abiit diffusus in artus,
Corpora pestiferum sic tua uirtus edat.

Damasichithon Amphionis musici & Niobes filius ab Apolline cum septem fratribus & sororibus interfectus
Battus furtum Mercurii prodidit.
Hyacintus, Oebali filius, à Phœbo dilectus & per imprudentiam ab eodem in ludo occisus.
Palinurus, Aeneæ nauis magister, cum triduo enatasset, à Veliensibus in litore occisus est.
Euripides.
Empedocles Agrigentinus, cupiens immortalitate potiri, in Aetnam se præcipitauit.
Orpheũ Thraces mulieres laniarunt.
Meleager.
Creusa.

Qua

Butes Lycurgi filius, & Penthei nepos Bacchi sacerdotes ĩ patris uindictã occidit.

Qua sua Penteiden proles est ulta Lycurgum,
Hæc maneat teli te quoque plaga noui.
Vtq; Milo robur deducere fissile tentes,
Nec possis captas inde referre manus.

Icarus cum Atticæ colonos uini vsũ edocuisset, illi ĩusitato liquore ebrii, veneno sé potatos existimãtes, eũ necarunt. quare Erigone eius filia laqueo uitam finiuit.

Muneribusq; tuis lædaris ut Icarus, in quem
Intulit armatas ebria turba manus.
Quodq; dolore necis patriæ pia filia fecit,
Vincula per laquei fac quoque guttur eat.
Obstrictusq; famem patiaris limine tecti,
Vt legem pœnæ cui dedit ipsa parens.
Illius exemplo uioles simulacra Mineruæ;
Aulidis à portu qui leue uertit iter.

Palamedes Nauplij filius.

Naupliadæq; modo ficto pro crimine pœnas
Morte luas, nec te non meruisse iuuet.

Ethalus ab Isidis sacerdote hospite ẽ necatus: quare vetitũ est, ne quis ex ea familia sacerdotium iniret. Melantheus homicidij reus matre rei iscia quærentibus est manifestatus.

Ethalon ut uita spoliauit Isidius hospes,
Quem memor à sacris nunc quoque pellit Io;
Vtq; Melantheum tenebris à cæde latentem
Prodidit officio luminis ipsa parens:
Sic tua coniectis fodiantur corpora telis;
Sic, precor, auxiliis impediare tuis.
Qualis equis pactis, quos fortis agebat Achilles,
Acta Phrygi timido est, nox tibi talis eat.
Nec tu, quàm Rhœsus, somno meliore fruaris,
Quàm comites Rhœsi, tu necis ante diem.

Nisus Hyrtaci filius, & Euryalus in Rutulorũ castra Rhamnetem, & multos alios occiderũt.

Quàm quos cum Rutulo morti Rhamnete dederũt
Impiger Hyrtacides, Hyrtacidæq; comes.
Cliniadæq; modo circundatus ignibus atris,
Membra feras Stygiæ semicremata neci.
Vtq; Remo muros auso transire recentes,
Noxia sint capiti rustica tela tuo.

Denique

Denique Sarmaticas inter Geticasq; sagittas
His precor ut uiuas, & moriare locis.
Hæc tibi tantisper subito sunt missa libello
Immemores ne nos esse querare tui.
Pauca equidem, fateor, sed dii dent plura rogatis,
Multiplicentq; suo uota fauore mea.
Postmodo plura leges, & nomen habentia uerum, Iambicum pedem significat.
Et pede quo debent acria bella geri.

FINIS.

